

**Банківська Група у складі
ПАТ «БАНК ВОСТОК» та
ПАТ «ВЕРМОНТ»,
відповідальною особою
якої є
ПАТ «БАНК ВОСТОК»**

Консолідована фінансова звітність
та звіт незалежного аудитора
31 грудня 2018 року

ЗМІСТ

ЗАЯВА ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КЕРІВНИЦТВА ЩОДО ПІДГОТОВКИ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ	1
ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА	2-5
ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА З НАДАННЯ ВПЕВНЕНOSTІ СТОСОВНО ДОДАТКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АУДИТУ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ ГРУПИ «БАНК ВОСТОК» ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ	6-9
КОНСОЛІДОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ	
Консолідований звіт про фінансовий стан	10
Консолідований звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід	11
Консолідований звіт про зміни власного капіталу	12
Консолідований звіт про рух грошових коштів.....	13
Примітки до консолідованої фінансової звітності	
1 Вступ	14
2 Умови, в яких працює Група	15
3 Основні принципи облікової політики.....	15
4 Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики.....	40
5 Грошові кошти та їх еквіваленти.....	44
6 Залишки на рахунках у Національному банку України.....	44
7 Заборгованість інших банків	44
8 Кредити та аванси клієнтам	46
9 Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.....	52
10 Інвестиційні цінні папери за амортизованою вартістю	53
11 Приміщення, обладнання та нематеріальні активи	54
12 Інші фінансові та нефінансові активи.....	55
13 Заборгованість перед іншими банками.....	55
14 Поточні рахунки та депозити	56
15 Інші залучені кошти.....	57
16 Інші фінансові та нефінансові зобов'язання	58
17 Субординований борг.....	58
18 Акціонерний капітал	59
19 Процентні доходи та витрати	59
20 Доходи та витрати за послугами та комісійними	60
21 Інший операційний дохід	60
22 Витрати, пов'язані з персоналом.....	60
23 Адміністративні та інші операційні витрати.....	60
24 Податок на прибуток	61
25 Управління фінансовими ризиками	62
26 Управління капіталом	76
27 Умовні та інші зобов'язання.....	77
28 Похідні фінансові інструменти	80
29 Справедлива вартість фінансових інструментів	81
30 Операції з пов'язаними сторонами	83
31 Події після дати балансу.....	87

БАНКІВСЬКА ГРУПА У СКЛАДІ ПАТ «БАНК ВОСТОК» ТА ПАТ «ВЕРМОНТ»

ЗАЯВА ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КЕРІВНИЦТВА ЩОДО ПІДГОТОВКИ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ

Керівництво несе відповідальність за підготовку консолідованої фінансової звітності, яка достовірно, в усіх суттєвих аспектах, відображає фінансовий стан ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «БАНК ВОСТОК» (далі – «Банк») та ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ЗАКРИТИЙ НЕДИВЕРСИФІКОВАНИЙ ВЕНЧУРНИЙ КОРПОРАТИВНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ФОНД «ВЕРМОНТ», що разом утворюють Банківську групу «Банк Восток» (надалі – «Банківська група») станом на кінець дня 31 грудня 2018 року, а також результати її діяльності, рух грошових коштів та зміни у капіталі за рік, який закінчився цією датою, а також за розкриття основних принципів облікової політики та іншої пояснювальної інформації, відповідно до основи бухгалтерського обліку, викладеної у Примітці 3.

При підготовці консолідованої фінансової звітності керівництво несе відповідальність за:

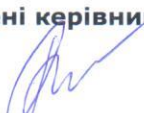
- належний вибір та застосування облікової політики;
- представлення інформації, у т.ч. даних про облікову політику, у формі, що забезпечує прийнятність, достовірність, співставність та зрозумілість такої інформації;
- розкриття додаткової інформації у випадках, коли виконання вимог основи бухгалтерського обліку, викладеної у Примітці 3, є недостатнім для розуміння користувачами звітності впливу конкретних операцій, інших подій чи умов на фінансовий стан та фінансові показники діяльності Банківської групи;
- ствердження про дотримання вимог основи бухгалтерського обліку, викладеної у Примітці 3, за умови, що будь-які суттєві відхилення розкриті та роз'яснені у консолідованій фінансовій звітності; та
- здійснення оцінки щодо здатності Банківської групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі.

Керівництво також несе відповідальність за:

- розробку, впровадження та підтримання у Банківській групі ефективної та надійної системи внутрішнього контролю;
- ведення належної облікової документації, яка дозволяє у будь який час продемонструвати та пояснити операції Банківської групи і розкрити інформацію з достатньою точністю щодо її фінансового стану і яка надає керівництву можливість забезпечити відповідність консолідованої фінансової звітності Банківської групи вимогам основи бухгалтерського обліку, викладеної у Примітці 3;
- ведення облікової документації та бухгалтерського обліку у відповідності до законодавства та вимог Національного банку України;
- застосування обґрунтовано доступних заходів щодо збереження активів Банківської групи; та
- запобігання і виявлення випадків шахрайства та інших порушень;
- дотримання інших вимог чинного законодавства в сфері аудиту, бухгалтерського обліку та корпоративного управління, які висуваються до керівництва Банківської групи та забезпечення дотримання цих вимог вищими органами управління Банківської групи.

Консолідована фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року, була затверджена керівництвом Банківської групи 31 травня 2019 року.

Від імені керівництва Банківської групи:

Мороховський Вадим Вікторович
Голова Правління

31 травня 2019 року

Сюскова Олена Петрівна
Головний бухгалтер

31 травня 2019 року

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

Акціонерам та Правлінню ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «БАНК ВОСТОК»:

Звіт щодо аудиту консолідованої фінансової звітності

Думка

Ми провели аудит консолідованої фінансової звітності ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «БАНК ВОСТОК» («Банк») та ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ЗАКРИТИЙ НЕДИВЕРСИФІКОВАНИЙ ВЕНЧУРНИЙ КОРПОРАТИВНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ФОНД «ВЕРМОНТ», що разом утворюють Банківську групу «Банк Восток» (надалі – Банківська група), що складається з консолідованого звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2018 року, та консолідованого звіту про прибутки і збитки та інший сукупний дохід, консолідованого звіту про зміни у власному капіталі та консолідованого звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до консолідованої фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, консолідована фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах консолідований фінансовий стан Банківської групи «Банк Восток» на 31 грудня 2018 року, та її консолідовані фінансові результати і консолідовані грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до принципів облікової політики, викладених в Примітці 3.

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Банківської групи згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (Кодекс РМСЕБ) та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту консолідованої фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Пояснювальний розділ - основа бухгалтерського обліку та обмеження у розповсюдженні та використанні

Ми звертаємо вашу увагу на Примітку 3 до цієї консолідованої фінансової звітності, в якій пояснюється основа бухгалтерського обліку. Ця консолідована фінансова звітність була підготовлена у зв'язку із виконанням вимог Національного банку України («НБУ») відповідно до Положення НБУ № 254 від 20 червня 2012 року «Про порядок регулювання діяльності банківських груп». У зв'язку із цим ця консолідована фінансова звітність може виявитися непридатною для використання в інших цілях.

Цей звіт призначений виключно для інформації та використання керівництвом Банківської групи для подання його до Національного банку України, у зв'язку з виконанням вимог Положення НБУ № 254 від 20 червня 2012 року «Про порядок регулювання діяльності банківських груп». Цей звіт не призначений для використання будь-якими іншими третіми сторонами, і ми не приймаємо на себе зобов'язань або відповідальності перед будь-якою стороною, окрім Банку стосовно цього звіту. У випадку прийняття рішень будь-якою третьою стороною на основі змісту цього звіту відповідальність за такі рішення лежить повністю на таких третіх сторонах. Наша думка не містить застережень стосовно даного питання.

Ключові питання аудиту

Ключові питання аудиту – це питання, які, на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту консолідованої фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядались у контексті нашого аудиту консолідованої фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо цієї консолідованої фінансової звітності. Ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань.

Ключове питання аудиту

Резерви на покриття очікуваних кредитних збитків за кредитами та авансами клієнтам

Починаючи з 1 січня 2018 року, Банківська група застосувала МСФЗ 9, який увів модель очікуваних кредитних збитків для оцінки знецінення, яка суттєво змінює методологію та процес оцінки резервів за кредитами та авансами клієнтам.

Резерви на покриття очікуваних кредитних збитків розраховуються на колективній основі для кредитів зі спільними характеристиками ризику і на індивідуальній основі для істотних кредитів. Для оцінки резервів на покриття очікуваних кредитних збитків керівництво Банківської групи застосовує моделі та методики, в яких використовуються дані як із зовнішніх, так і внутрішніх джерел, а також комплексні та суб'єктивні судження керівництва Банківської групи. Основними сферами суджень та оцінок стосовно визначення суми резервів на покриття очікуваних кредитних збитків за кредитами та заборгованістю клієнтів за амортизованою вартістю є такі:

- оцінка суттєвого збільшення кредитного ризику та ризику настання події дефолту для визначення стадії знецінення кредитів та заборгованості клієнтів за амортизованою вартістю;
- оцінка очікуваних кредитних збитків з урахуванням макроекономічних прогнозів та історичної інформації щодо кредитних збитків для кредитів, які оцінюються на колективній основі;
- оцінка очікуваних майбутніх грошових потоків на основі сценаріїв, пов'язаних з кредитами, які оцінюються на індивідуальній основі.

Оцінка резервів на покриття очікуваних кредитних збитків визначена ключовим питанням аудиту через складність методології, суб'єктивність деяких суджень, що використовуються у моделях, та суттєві залишки кредитів та авансів клієнтам. Детальна інформація щодо використання суджень, оцінок та припущень наведена у Примітці 4.

Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту

Наші аудиторські процедури включали:

- Отримання розуміння процесів та контрольних процедур щодо оцінки суттєвого збільшення кредитного ризику та ризику настання події дефолту, а також оцінки очікуваних кредитних збитків за кредитами та авансами клієнтам.
- Щодо очікуваних кредитних збитків на колективній основі доречність політики моделювання та методології, що використовується для суттєвих кредитних портфелів була незалежно оцінена, із залученням внутрішніх фахівців з актуарних розрахунків та кредитних ризиків, на відповідність стандартам бухгалтерського обліку та ринковим практикам. Розрахунки моделей були перевірені шляхом повторного розрахунку. Ми також незалежно оцінили доречність суджень керівництва щодо використовуваних методик розрахунку, сегментації, ідентифікації суттєвого збільшення кредитного ризику, періоду статистики для розрахунку показників ймовірності дефолту та показників відшкодування, включаючи макроекономічні коригування, та вартості застави. Ми перевірили повноту і правильність історичних даних, використаних у колективних моделях, та перевірили прогнозні дані до зовнішніх макроекономічних прогнозів.
- Щодо індивідуальних резервів доречність методології резервування була незалежно оцінена для вибірки кредитів по всьому портфелю, відібраних на основі ризику. Незалежна оцінка рівня сформованих резервів була проведена на основі детальної інформації щодо кредиту та контрагента з кредитної справи. За вибіркою контрагентів розрахунки дисконтованих грошових потоків були перераховані.

Ми перевірили повноту і правильність відповідних приміток до консолідованої фінансової звітності.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за консолідовану фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання консолідованої фінансової звітності відповідно до принципів, викладених у Примітці 3, та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання консолідованої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні консолідованої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Банківської групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати Банківську групу чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Банківської групи.

Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що консолідована фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї консолідованої фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- Ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення консолідованої фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю.
- Отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю.
- Оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом.
- Доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та на основі отриманих аудиторських доказів робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Банківської групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у консолідованій фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім майбутні події або умови можуть примусити Банківську групу припинити свою діяльність на безперервній основі.
- Оцінюємо загальне подання, структуру та зміст консолідованої фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує консолідована фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного подання.
- Отримуємо прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі щодо фінансової інформації суб'єктів господарювання або господарської діяльності Банківської групи для висловлення думки щодо консолідованої фінансової звітності. Ми несемо відповідальність за керування, нагляд та виконання аудиту Банківської групи. Ми несемо відповідальність за висловлення нами аудиторської думки.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась тим, кого наділено найвищими повноваженнями, ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту консолідованої фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання в нашому звіті аудитора крім випадків, якщо законодавчим чи регуляторним актом заборонено публічне розкриття такого питання, або коли за вкрай виняткових обставин ми визначаємо, що таке питання не слід висвітлювати в нашому звіті, оскільки негативні наслідки такого висвітлення можуть очікувано переважити його корисність для інтересів громадськості.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

10 вересня 2018 року на засіданні Наглядової Ради нас призначили аудиторами ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «БАНК ВОСТОК». З урахуванням продовження та поновлення призначень, ми виконували аудиторське завдання з 30 жовтня 2017 року по дату цього звіту.

Ми підтверджуємо, що звіт незалежного аудитора узгоджено з додатковим звітом для Комітету з питань аудиту.

Ми підтверджуємо, що ми не надавали послуг, що заборонені МСА чи статтею 6, пунктом 4 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», та що ключовий партнер з аудиту та аудиторська фірма були незалежними по відношенню до Банківської групи при проведенні аудиту.

Основні відомості про аудиторську фірму

Повне найменування: ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕЛОЙТ ЕНД ТУШ ЮКРЕЙНІАН СЕРВІСІЗ КОМПАНІ».

Місцезнаходження та фактичне місце розташування аудиторської фірми: Україна, 01033, м. Київ, вул. Жилианська, 48,50а.

«Приватне акціонерне товариство «Делойт енд Туш Юкрейніан Сервісез Компані» внесене до розділів «Суб'єкти аудиторської діяльності», «Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності» та «Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності, що становлять суспільний інтерес» Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності АПУ за № 1973».

ПРАТ «Делойт енд Туш ЮСК»

Партнер проекту

Наталія Самойлова

Сертифікат аудитора банків № 0202,
виданий Аудиторською палатою України
24 грудня 2014 року, дійсний до 24 грудня 2019 року

ПРАТ «Делойт енд Туш ЮСК»
01033, Україна, м. Київ, вул. Жилианська 48, 50а

31 травня 2019 року

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА З НАДАННЯ ВПЕВНЕНOSTІ СТОСОВНО ДОДАТКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АУДИТУ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ ГРУПИ «БАНК ВОСТОК» ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ

Акціонерам та Правлінню ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «БАНК ВОСТОК»:

Вступ

Ми провели незалежне завдання з обмеженого надання впевненості щодо дотримання ПУБЛІЧНИМ АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ «БАНК ВОСТОК» (надалі – «Банк») та ПУБЛІЧНИМ АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ «ЗАКРИТИЙ НЕДИВЕРСИФІКОВАНИЙ ВЕНЧУРНИЙ КОРПОРАТИВНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ФОНД «ВЕРМОНТ», що разом утворюють Банківську групу «Банк Восток» (надалі – «Банківська група»), певних вимог Національного банку України (надалі – «НБУ») станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, які зазначені нижче у розділі «Проведені процедури та висновки» нашого звіту.

Відповідальність керівництва за предмет перевірки

Керівництво відповідає за дотримання вимог нормативно-правових актів Національного банку України, а також за створення такої системи внутрішнього контролю, яка, на думку керівництва, є необхідною для розрахунку нормативів, які не містять суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилок.

Обсяг завдання із обмеженого надання впевненості

Нашою відповідальністю є надання звіту щодо вищезазначеного предмета перевірки за результатами завдання з обмеженого надання впевненості. Ми виконали наше завдання у відповідності до вимог Міжнародного стандарту завдань із надання впевненості («МСЗНВ») 3000, який застосовується до завдань із надання впевненості. Фірма застосовує Міжнародний стандарт з контролю якості («МСКЯ 1») та, відповідно, підтримує систему контролю якості, включаючи задокументовані політики та процедури щодо дотримання етичних вимог, професійних стандартів та відповідних законодавчих та регуляторних вимог.

Ми дотримуємося незалежності та інших етичних вимог Кодексу етики професійних бухгалтерів, випущеного Радою з Міжнародних стандартів етики професійних бухгалтерів, який заснований на фундаментальних принципах чесності, об'єктивності, професійної компетентності та належної ретельності, конфіденційності та професійної поведінки.

Ми провели аудит консолідованої фінансової звітності Банківської групи, що додається, за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року відповідно до Міжнародних стандартів аудиту, та надали відповідний звіт незалежного аудитора від 31 травня 2019 року. Метою проведення аудиторської перевірки було висловлення аудиторської думки щодо того, чи відображає консолідована фінансова звітність Банківської групи за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, в усіх суттєвих аспектах, консолідований фінансовий стан Банківської групи, консолідовані результати її діяльності та консолідований рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, згідно з основою бухгалтерського обліку, викладеною у Примітці 3 (надалі – «Основа бухгалтерського обліку, яка застосовується»).

Також, ми провели аудит фінансової звітності Банку, за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року відповідно до Міжнародних стандартів аудиту, та надали відповідний звіт незалежного аудитора від 24 квітня 2019 року. Метою проведення аудиторської перевірки було висловлення аудиторської думки щодо того, чи відображає фінансова звітність Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, в усіх суттєвих аспектах, фінансовий стан Банку, результати його діяльності та рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності та відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо складання фінансової звітності.

Наші процедури щодо завдання були суттєво меншими за обсягами у порівнянні із завданням з надання обґрунтованої впевненості, тому вони забезпечують нижчий рівень впевненості. Питання параграфу 27 постанови Правління Національного банку України № 90 (зі змінами) про затвердження «Положення про порядок подання банком до Національного банку України аудиторського звіту за результатами щорічної перевірки фінансової звітності» від 2 серпня 2018 року розглядалися лише у рамках проведення аудиторської перевірки фінансової звітності Банку за 2018 рік на основі вибіркового тестування та у обсягах, необхідних для планування та проведення аудиторських процедур відповідно до вимог Міжнародних стандартів аудиту.

Проведені процедури та висновки:

1. Під час проведення аудиторських процедур нами було розглянуто – у межах, необхідних для визначення характеру та обсягу аудиторських процедур стосовно консолідованої фінансової звітності Банківської групи та фінансової звітності Банку – **відповідність (достовірність відображення) даних щодо розподілу активів і зобов'язань Банківської групи за строками погашення**. Аналіз ризику загальної ліквідності та аналіз розриву ліквідності між активами та зобов'язаннями приведено у відповідній таблиці Примітки 25 «Управління фінансовими ризиками» до цієї консолідованої фінансової звітності. Таблиця представлена на основі статистичної форми № 631 «Звіт про структуру активів та пасивів за строками», із урахуванням коригуючих проводок за 2018 рік для приведення даних у відповідність до основи представлення інформації, що наведена у Примітці 25 «Управління фінансовими ризиками» до цієї консолідованої фінансової звітності.

У результаті нашої роботи нами не виявлено фактів, що свідчили б про невідповідність (недостовірність) розподілу активів та зобов'язань Банківської групи за строками погашення даним відповідної таблиці Примітки 25 «Управління фінансовими ризиками» до цієї консолідованої фінансової звітності станом на 31 грудня 2018 року.

2. Під час проведення аудиторських процедур нами було розглянуто – у межах, необхідних для визначення характеру та обсягу аудиторських процедур стосовно консолідованої фінансової звітності Банківської групи та фінансової звітності Банку – **дотримання Банком вимог щодо організації внутрішнього контролю**, встановлених Постановою Національного банку України від 29 грудня 2014 року № 867 «Про затвердження Положення про організацію внутрішнього контролю в банках України», у межах їх відношення до фінансових та облікових питань.

У результаті нашої роботи нами не виявлено фактів, що свідчать про недотримання Банком вимог щодо організації внутрішнього контролю, встановлених Постановою Національного банку України від 29 грудня 2014 року № 867 «Про затвердження Положення про організацію внутрішнього контролю в банках України», станом на 31 грудня 2018 року.

3. Під час проведення аудиторських процедур нами було розглянуто – у межах, необхідних для визначення характеру та обсягу аудиторських процедур стосовно консолідованої фінансової звітності Банківської групи та фінансової звітності Банку – **дотримання Банком вимог щодо організації внутрішнього аудиту**, встановлених Постановою Національного банку України від 10 травня 2016 року № 311 «Про затвердження Положення про організацію внутрішнього аудиту в банках України» (зі змінами), у межах їх відношення до фінансових та облікових питань.

У результаті нашої роботи нами не виявлено фактів, що свідчать про недотримання Банком вимог щодо організації внутрішнього аудиту, встановлених Постановою Національного банку України від 10 травня 2016 року № 311 «Про затвердження Положення про організацію внутрішнього аудиту в банках України» (зі змінами), станом на 31 грудня 2018 року.

4. Під час проведення аудиторських процедур нами було розглянуто – у межах, необхідних для визначення характеру та обсягу аудиторських процедур стосовно консолідованої фінансової звітності Банківської групи та фінансової звітності Банку – **дотримання Банком вимог щодо визначення розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями**, встановлених Постановою Національного банку України від 30 червня 2016 року № 351 «Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями» (зі змінами), у межах їх відношення до фінансових та облікових питань.

У результаті нашої роботи нами не виявлено фактів, що свідчать про недотримання Банком вимог щодо визначення розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, встановлених Постановою Національного банку України від 30 червня 2016 року № 351 «Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями» (зі змінами), станом на 31 грудня 2018 року, окрім зазначеного у Звіті аудитора про результати оцінки якості активів банку та прийнятності забезпечення за кредитними операціями ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «БАНК ВОСТОК» станом на 31 грудня 2018 року від 25 квітня 2019 року.

5. Під час проведення аудиторських процедур нами було розглянуто – у межах, необхідних для визначення характеру та обсягу аудиторських процедур стосовно консолідованої фінансової звітності Банківської групи та фінансової звітності Банку – **дотримання Банком вимог щодо визнання пов'язаних із Банком осіб та здійснення операцій з ними**, встановлених Постановою Національного банку України від 12 травня 2015 року № 315 «Про затвердження Положення про визначення пов'язаних із банком осіб» (зі змінами), у межах їх відношення до фінансових та облікових питань.

У результаті нашої роботи нами не виявлено фактів, що свідчать про недотримання Банком вимог щодо визнання пов'язаних із Банком осіб та здійснення операцій з ними, встановлених Постановою Національного банку України від 12 травня 2015 року № 315 «Про затвердження Положення про визначення пов'язаних із банком осіб» (зі змінами), станом на 31 грудня 2018 року.

6. Під час проведення аудиторських процедур нами було розглянуто – у межах, необхідних для визначення характеру та обсягу аудиторських процедур стосовно консолідованої фінансової звітності Банківської групи та фінансової звітності Банку – **дотримання Банківською групою вимог щодо достатності капіталу Банківської групи** відповідно вимогам, зазначеним в Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затвердженої постановою Правління НБУ від 28 серпня 2001 року № 368 «Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні» (зі змінами) та інших загальних нормативно-правових актах НБУ, у межах їх відношення до фінансових та облікових питань.

З метою регулювання адекватності капіталу, НБУ встановлено норматив достатності регулятивного капіталу банківської групи (порівняння регулятивного РК (бг) та необхідного розміру регулятивного капіталу НРК (бг)).

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 року дані нормативи Банківська група розраховує на основі даних, що надаються Банком до НБУ у форматі статистичної звітності (файл А4) та консолідованої статистичної звітності Банківської групи.

У результаті нашої роботи нами не виявлено фактів, що свідчать про невиконання Банківською групою нормативів достатності капіталу станом на 31 грудня 2018 року.

7. Під час проведення аудиторських процедур нами було розглянуто – у межах, необхідних для визначення характеру та обсягу аудиторських процедур стосовно консолідованої фінансової звітності Банківської групи та фінансової звітності Банку – **дотримання Банком вимог щодо ведення бухгалтерського обліку**, встановлених Постановою Національного банку України від 4 липня 2018 року № 75 «Про затвердження Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України», у межах їх відношення до фінансових та облікових питань.

У результаті нашої роботи нами не виявлено фактів, що свідчать про недотримання Банком вимог щодо ведення бухгалтерського обліку, встановлених Постановою Національного банку України від 4 липня 2018 року № 75 «Про затвердження Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України», станом на 31 грудня 2018 року.

Обмеження щодо використання

Цей звіт призначено для інформації та використання керівництвом Банківської групи та Національним банком України та не може бути використаний будь-якою іншою стороною.

ПрАТ «Делойт енд Туш ЮСК»

31 травня 2019 року

Сертифікований аудитор

Наталія Самойлова

Сертифікат аудитора банків № 0202,
виданий Аудиторською палатою України
24 грудня 2014 року, дійсний до 24 грудня 2019 року

ПрАТ «Делойт енд Туш ЮСК»
01033, Україна, м. Київ, вул. Жилинська 48, 50а

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Консолідований звіт про фінансовий стан
 У тисячах українських гривень

	Прим.	31 грудня 2018р.	31 грудня 2017р.
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	5	687 255	598 319
Залишки на рахунках у Національному банку України	6	405 956	514 404
Заборгованість інших банків	7	571 595	643 069
Кредити та аванси клієнтам	8	6 575 094	5 567 946
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	98	803 080
Інвестиційні цінні папери за амортизованою вартістю	10	808 759	27 457
Переплата з податку на прибуток		94	54
Відстрочений податковий актив	24	4 773	3 571
Приміщення, обладнання та нематеріальні активи	11	75 450	68 726
Гудвіл		18 429	18 429
Інші фінансові та нефінансові активи	12	223 969	218 698
ВСЬОГО АКТИВІВ		9 371 472	8 463 753
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Заборгованість перед іншими банками	13	1 055 894	707 147
Поточні рахунки	14	5 112 532	4 583 656
Депозити	14	2 029 467	2 160 403
Інші залучені кошти	15	213 479	229 737
Інші фінансові та нефінансові зобов'язання	16	68 256	51 619
Поточні зобов'язання за податком на прибуток		6 414	8 785
Субординований борг	17	107 828	50 168
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		8 593 870	7 791 515
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	18	11 276	10 756
Емісійний дохід	18	61 855	73 555
Нерозподілений прибуток		349 264	283 811
Резерв переоцінки інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		2	69
Всього капітал, що належить акціонерам Групи		422 397	368 191
Частка неконтрольованої участі		355 205	304 047
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		777 602	672 238
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		9 371 472	8 463 753

Затверджено до випуску Правлінням Банку як відповідальної особи Банківської групи та підписано від його імені 31 травня 2019 року.

 Мороховський Вадим Вікторович
 Голова Правління

 Сюскова Олена Петрівна
 Головний бухгалтер

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Консолідований звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід
 У тисячах українських гривень

	Прим.	2018 рік	2017 рік
Процентні доходи	19	993 632	879 535
Процентні витрати	19	(414 815)	(371 007)
<i>Чистий процентний дохід до збитків від знецінення за активами за якими нараховуються проценти</i>		578 817	508 528
Ефект первісного визнання активів за якими нараховуються проценти		19 935	(5 764)
Збитки від знецінення за активами за якими нараховуються проценти		(40 211)	(67 453)
Чистий процентний дохід		558 541	435 311
Доходи за послугами та комісійними	20	407 568	290 637
Витрати за послугами та комісійними	20	(148 921)	(103 991)
Чистий збиток від операцій з похідними фінансовими інструментами		(2 054)	(8 015)
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою		46 947	36 141
Чистий (збиток)/ прибуток від переоцінки іноземної валюти		(3 813)	732
Чистий прибуток від зменшення резервів за іншими фінансовими активами/зобов'язаннями		3 040	-
Результат від модифікації та припинення визнання фінансових інструментів		(25 576)	(37 426)
Інший операційний дохід	21	25 143	21 826
Чистий непроцентний дохід		302 334	199 904
Витрати, пов'язані з персоналом	22	(326 737)	(230 835)
Витрати зносу та амортизації		(44 018)	(40 807)
Адміністративні та інші операційні витрати	23	(330 064)	(257 433)
Прибуток до оподаткування		160 056	106 140
Податок на прибуток	24	(23 443)	(18 362)
ПРИБУТОК ЗА РІК		136 613	87 778
Інший сукупний дохід / (збиток):			
(Збиток)/ прибуток від зміни у справедливій вартості інвестицій в цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(171)	301
Податок на прибуток, відображений безпосередньо в іншому сукупному доході		31	(54)
Інший сукупний дохід за рік		(140)	247
ВСЬОГО СУКУПНИХ ДОХОДІВ ЗА РІК		136 473	88 025
Усього прибутку, що належить:			
Власникам банку		75 561	46 545
Неконтрольованій частці		61 052	41 233
ВСЬОГО ПРИБУТКУ ЗА РІК		136 613	87 778
Усього сукупного доходу, що належить:			
Власникам банку		75 491	46 669
Неконтрольованій частці		60 982	41 356
ВСЬОГО СУКУПНИХ ДОХОДІВ ЗА РІК		136 473	88 025

Затверджено до випуску Правлінням Банку як відповідальної особи Банківської групи та підписано від його імені 31 травня 2019 року.

Мороховський Вадим Вікторович
Голова Правління

Сюскова Олена Петрівна
Головний бухгалтер

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Консолідований звіт про зміни власного капіталу
 У тисячах українських гривень

Належить власникам Групи								
	Прим.	Статутний капітал	Емісійний дохід	Резерв переоцінки інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу	Нерозподілений прибуток	Усього капітал, що належить акціонерам Групи	Неконтрольована частка	Усього власного капіталу
Залишок на 1 січня 2017 р.		11 470	86 944	(55	236 041	334 400	261 513	595 913
Прибутки мінус збитки від зміни у справедливій вартості		-	-	151	-	151	150	301
Податок на прибуток, визнаний у складі капіталу		-	-	(27)	-	(27)	(27)	(54)
Інші сукупні доходи за рік		-	-	124	-	124	123	247
Прибуток за рік		-	-	-	46 545	46 545	41 233	87 778
Всього сукупних доходів за 2017 рік		-	-	124	46 545	46 669	41 356	88 025
Викуп власних акцій		18	(714)	(13 342)	-	-	-	(14 056)
Емісійні витрати		18	-	(47)	-	-	(47)	(94)
Результати коригування вартості фінансових інструментів при зміні умов договору за операціями з акціонерарми		-	-	-	1 225	1 225	1 225	2 450
Залишок на 31 грудня 2017 р.		18	10 756	73 555	69	283 811	304 047	672 238
Вплив застосування МСФЗ 9		-	-	-	(8 924)	(8 924)	(8 593)	(17 517)
Скоригований залишок на 1 січня 2018 року		18	10 756	73 555	69	274 887	295 454	654 721
Прибутки мінус збитки від зміни у справедливій вартості		-	-	(82)	-	(82)	(89)	(171)
Податок на прибуток, визнаний у складі капіталу		-	-	15	-	15	16	31
Інші сукупні доходи за рік		-	-	(67)	-	(67)	(73)	(140)
Прибуток за рік		-	-	-	75 561	75 561	61 052	136 613
Всього сукупних доходів за 2018 рік		-	-	(67)	75 561	75 494	60 979	136 473
Викуп власних акцій		18	(542)	(10 594)	-	-	-	(11 136)
Емісійні витрати		18	-	(44)	-	-	(44)	(88)
Результати коригування вартості фінансових інструментів при зміні умов договору за операціями з акціонерарми		-	-	-	(1 184)	(1 184)	(1 184)	(2 368)
Коригування суми статутного капіталу		18	1 062	(1 062)	-	-	-	-
Залишок на 31 грудня 2018 р.		11 276	61 855	2	349 264	422 397	355 205	777 602

Затверджено до випуску Правлінням Банку як відповідальності особи Банківської групи та підписано від його імені 31 травня 2019 року.

 Морохівський Вадим Вікторович
 Голова Правління

 Сюсова Олена Петрівна
 Головний бухгалтер

Банківська група у складі ПАТ «БАНК ВОСТОК» та ПАТ «ВЕРМОНТ»
Консолідований звіт про рух грошових коштів
 У тисячах українських гривень

	Прим.	2018 рік	2017 рік
Грошові потоки від операційної діяльності			
Проценти отримані		981 910	834 803
Проценти сплачені		(399 759)	(387 027)
Виплати та комісійні отримані		406 773	289 857
Виплати та комісійні сплачені		(147 161)	(103 816)
Збиток від операцій з похідними фінансовими інструментами		(2 597)	(7 471)
Дохід, отриманий від операцій з іноземною валютою		46 947	36 141
Інший операційний дохід отриманий		21 825	21 521
Дохід отриманий від придбаної заборгованості		2 135	433
Адміністративні та інші операційні витрати сплачені		(330 591)	(254 170)
Виплати персоналу		(321 657)	(226 546)
Податок на прибуток сплачений		(27 056)	(16 974)
Грошові кошти, отримані від операційної діяльності до змін в операційних активах та зобов'язаннях		230 769	186 751
<i>Чисте (збільшення)/зменшення:</i>			
- обов'язкових резервів		-	127 860
- заборгованості інших банків		(38 261)	8 895
- кредитів та авансів клієнтам		(1 114 112)	(637 506)
- інших фінансових активів та інших активів		(8 453)	(47 715)
<i>Чисте збільшення/(зменшення):</i>			
- заборгованості перед іншими банками		357 166	(196 079)
- поточних рахунків		542 712	375 989
- депозитів		(91 505)	59 058
- інших фінансових зобов'язань та інших зобов'язань		8 416	46
Чисті грошові кошти, використані в операційній діяльності		(113 268)	(122 701)
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
Придбання приміщень, обладнання та нематеріальних активів		(50 742)	(46 821)
Придбання інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		-	(27 806 000)
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		801 094	27 635 094
Придбання інвестиційних цінних паперів за амортизованою вартістю		(47 578 965)	(28 067)
Надходження від погашення інвестиційних цінних паперів за амортизованою вартістю		46 796 087	-
Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності		(32 526)	(245 794)
Грошові потоки від фінансової діяльності			
Надходження від інших залучених коштів		-	216 955
Повернення інших залучених коштів		(13 871)	(26 460)
Залучення коштів на умовах субординованого боргу		56 823	
Емісійні різниці		(88)	(94)
(Викуп власних акцій) / Розміщення раніше викуплених власних акцій		(11 136)	(14 056)
Чисті грошові кошти, використані в фінансовій діяльності		31 728	176 345
Вплив зміни курсів обміну на грошові кошти та їх еквіваленти		(18 648)	9 958
Чисте зменшення грошових коштів та їх еквівалентів		(132 714)	(182 192)
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	5	1 755 339	1 937 531
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	5	1 622 625	1 755 339

Затверджено до випуску Правлінням Банку як відповідальної особи Банківської групи та підписано від його імені 31 травня 2019 року.

Мороховський Вадим Вікторович
 Голова Правління

Сюскова Олена Петрівна
 Головний бухгалтер

1 Вступ

Ця консолідована фінансова звітність підготовлена відповідно до вимог Постанови Правління Національного банку України №254 від 20 червня 2012 року за 2018 фінансовий рік для банківської групи, відповідальною особою якої є ПАТ «БАНК «ВОСТОК» (далі – «Група» або «Банківська група»), визнаної рішенням Комісії Національного банку України з питань нагляду та регулювання діяльності банків №211 від 21 травня 2014 року. Станом на 31 грудня 2018 року Група складається з:

- ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «БАНК ВОСТОК» (далі – «ПАТ «БАНК ВОСТОК», або «Банк», або «Відповідальна особа Групи»);
- ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ЗАКРИТИЙ НЕДИВЕРСИФІКОВАНИЙ ВЕНЧУРНИЙ КОРПОРАТИВНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ФОНД «ВЕРМОНТ» (далі – ПАТ «ВЕРМОНТ» або Товариство).

Фактичними акціонерами та контролерами Банківської групи є пан В.В.Мороховський та пані Л.С.Мороховська.

Основна діяльність

Банк

Банк був заснований 23 квітня 2002 року та зареєстрований Національним банком України (далі – «НБУ») 17 жовтня 2002 року як ЗАТ «Агробанк». У грудні 2006 року Банк увійшов до складу Home Credit Group. 27 березня 2009 року Банк був перереєстрований у відкрите акціонерне товариство, а 27 травня 2010 року – в публічне акціонерне товариство.

21 грудня 2011 року 100% акцій Банку придбала група юридичних та фізичних осіб. Протягом 2012 року відбулись зміни у складі акціонерів. Станом на 31 грудня 2018 року, 100% акцій Банку належить ТОВ «Восток Капітал».

Основними бенефіціарними власниками Банку є пан В.М.Костельман, пан. В.В.Мороховський, пані Л.С.Мороховська.

Банк надає банківські послуги фізичним та юридичним особам, у тому числі залучення депозитів та надання кредитів, інвестиції у цінні папери, переказ платежів по Україні та за кордон, обмін валют та інші послуги. Банк є учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (реєстраційне свідоцтво №157 від 19 листопада 2012 р.), що діє відповідно до Закону № 4452-VI «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» від 23 лютого 2012 року. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб забезпечує повернення вкладникам депозитів до 200 тисяч гривень на одну особу у випадку прийняття рішення Національним банком України (далі – «НБУ») про віднесення банку до категорії неплатоспроможних та початку процедури виведення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб банку з ринку.

Станом на 31 грудня 2018 року Банк мав 36 відділень у Дніпропетровській, Одеській, Херсонській, Миколаївській, Львівській, Черкаській, Київській, Харківській, Полтавській, Запорізькій та Сумській областях. Для порівняння: станом на 31 грудня 2017 року Банк мав 35 відокремлених підрозділів: 32 відділення (Дніпропетровська, Одеська, Київська, Львівська, Черкаська, Полтавська, Харківська, Херсонська, Запорізька, Миколаївська, Сумська області); 2 представництва у Києві та 1 представництво в м. Кривий Ріг.

Банк зареєстрований за адресою: вул. Курсантська, 24, Дніпро, Україна. Підрозділи головного офісу Банку розташовані за адресою: вул. Канатна, 1-Б, Одеса, Україна, а також Крутогірний узвіз, 12, Дніпро, Україна.

Товариство

ПАТ «ВЕРМОНТ» зареєстровано Дніпровською районною у місті Києві державною адміністрацією 21 січня 2011 року, номер запису 1 067 102 0000 016230. Місце знаходження Товариства: станом на 31 грудня 2018 року – 01025, місто Київ, вул. Велика Житомирська, будинок 6/11, кімната 307.

1 Вступ (продовження)

Власниками істотної участі станом на 31 грудня 2018 року є пан В.В.Мороховський та пані Л.С.Мороховська, частка в статутному капіталі кожного з учасників становить 50,00%.

Товариство існує як закритий недиверсифікований венчурний корпоративний інвестиційний фонд з метою отримання прибутку шляхом здійснення діяльності із спільного інвестування. Діяльність із спільного інвестування є виключною діяльністю Товариства.

Валюта подання. Цю консолідовану фінансову звітність подано в українських гривнях, тисячі грошових одиниць, якщо не зазначено інше.

2 Умови, в яких працює Група

У 2018 році українська економіка продовжувала відновлюватись від економічної та політичної кризи попередніх років і продемонструвала стійке зростання реального ВВП у розмірі близько 3,4% (2017: 2,5%), помірний рівень інфляції у розмірі 9,8% (2017: 13,7%) і незначну девальвацію національної валюти на приблизно 2,4% щодо долару США та 8,2% щодо євро у порівнянні із середніми показниками за попередній рік.

Також Україна продовжувала обмежувати свої політичні та економічні зв'язки з Росією, через анексію Криму, автономної республіки у складі України, а також заморожений збройний конфлікт із сепаратистами у деяких районах Луганської та Донецької областей. В таких умовах, українська економіка продемонструвала подальшу переорієнтацію на ринок Європейського Союзу («ЄС»), реалізуючи весь потенціал Поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі із ЄС, у такий спосіб ефективно реагуючи на взаємні торгові обмеження, запроваджені між Україною та Росією. Як результат, питома вага експортних та імпорتنих операцій з Росією суттєво знизилась від 18,2% і 23,3% у 2014 році до приблизно 7,7% і 14,2% у 2018 році, відповідно.

Щодо валютного регулювання, у 2018 році було прийнято нове валютне законодавство, яке набуде чинності із 7 лютого 2019 року. Воно забезпечує можливість Національного банку України реалізовувати більш ліберальну політику валютного регулювання та пом'якшення цілої низки валютних обмежень, наприклад: вимоги реєструвати в НБУ кредити від нерезидентів, 180-денного строку на здійснення платежів за зовнішніми економічними операціями, необхідної 50% частки обов'язкового продажу надходжень в іноземній валюті тощо.

Подальше економічне зростання залежить, великою мірою, від успіху українського уряду в реалізації запланованих реформ, співробітництві з Міжнародним валютним фондом («МВФ») та безпроблемному проведенні парламентських виборів, які мають відбутися у жовтні 2019 року.

3 Основні принципи облікової політики

Мета складання консолідованої фінансової звітності та основа бухгалтерського обліку. Ця консолідована фінансова звітність була підготовлена відповідно до вимог Постанови Правління Національного банку України №254 від 20 червня 2012 року на основі принципу історичної вартості, з коригуваннями на початкове визнання фінансових інструментів за справедливою вартістю та переоцінку інвестиційної власності і фінансових інструментів, що обліковуються за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат. Нижче наведено основні принципи облікової політики, що використовувалися під час підготовки цієї консолідованої фінансової звітності. Ці принципи застосовувались послідовно відносно всіх періодів, поданих у консолідованій фінансовій звітності, якщо не зазначено інше.

Цю консолідовану фінансову звітність підготовлено у відповідності до Міжнародних стандартів фінансової звітності (надалі – «МСФЗ»), прийнятих Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (надалі – «РМСБО»), та тлумачень, випущених Комітетом з тлумачень Міжнародної фінансової звітності (надалі – «КТМФЗ»).

Безперервність діяльності. Керівництво підготувало цю консолідовану фінансову звітність на основі припущення про безперервність діяльності. Інформація про дотримання регулятивних вимог наведена у Примітці 26.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Станом на 31 грудня 2018 року Група має кумулятивну невідповідність фінансових активів та фінансових зобов'язань строком до 12 місяців у сумі 178 369 тисяч гривень. Ця невідповідність ліквідності виникає внаслідок того, що важливим джерелом фінансування Групи станом на 31 грудня 2018 року є кошти клієнтів та міжбанківські депозити до запитання. Значна частина поточних рахунків клієнтів представлена рахунками до запитання, а саме депозити «до запитання» та поточні рахунки. На думку керівництва, диверсифікація цих рахунків та минулий досвід Групи дозволяє стверджувати, що більша частина депозитів «до запитання», що включаються до поточних рахунків, являють собою довгострокове та стабільне джерело фінансування Групи.

Крім того, станом на 31 грудня 2018 року заборгованість перед іншими банками включає кредити та депозити отримані від пов'язаної сторони (компанії під спільним контролем) у сумі 1,028,894 тисячі гривень, які у разі необхідності будуть пролонговані на відповідний термін.

Після звітної дати, у березні 2019 року, Група отримала довгострокове фінансування строком на 9 років у сумі 8 000 тисяч доларів США від міжнародної фінансової організації (Примітка 31).

Відповідно до наведеного вище, Керівництво очікує, що Група зможе вчасно виконати усі свої зобов'язання та буде продовжувати безперервну діяльність в майбутньому.

Формування консолідованої фінансової звітності банківської групи. Відповідно до вимог Постанови Правління Національного банку України №254 від 20 червня 2012 року та додаткових роз'яснень наведених в листі Національного банку України № 40-112/40955 від 30 липня 2014 року, консолідована звітність банківської групи складається за формами та з використанням методів та процедур консолідації, визначених Інструкцією про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України, затвердженої Постановою Правління Національного банку України від 24 жовтня 2011 року № 373 (далі – Інструкція № 373). Пунктом 3.5 глави 3 розділу III Інструкції № 373 визначено, що вибір методу консолідації під час складання консолідованої фінансової звітності залежить від рівня контролю консолідованої групи в капіталі кожного учасника. При цьому, додатком 4 до Інструкції № 373 встановлено, що у разі наявності контролю застосовується метод повної консолідації. З огляду на зазначене, консолідована звітність банківської групи, сформованої з двох фінансових установ, які мають спільного контролера, складається із застосуванням методу повної консолідації. При цьому здійснені процедури консолідації, зазначені нижче в політиці.

З огляду на структуру Групи, ПАТ «БАНК «ВОСТОК» визначений як дочірня компанія ПАТ «ВЕРМОНТ» для цілей консолідованої фінансової звітності Банківської групи.

При складанні консолідованої фінансової звітності Групи всі її учасники застосовують однакові принципи облікової політики у відповідності до політики Групи.

Консолідована фінансова звітність. Дочірні підприємства представляють собою такі об'єкти інвестицій, у тому числі структуровані підприємства, які Група контролює, оскільки Група (i) володіє повноваженнями, які надають їй можливість управляти значущою діяльністю, що суттєво впливає на дохід об'єкта інвестицій, (ii) наражається на ризики, пов'язані зі змінним доходом від участі в об'єкті інвестицій, або має право на одержання такого доходу, та (iii) має можливість скористатися своїми повноваженнями щодо об'єкта інвестицій з метою здійснення впливу на величину доходу інвестора. Під час оцінки наявності у Групи повноважень щодо іншого підприємства необхідно розглянути наявність та вплив реальних прав, включаючи реальні потенційні права голосу. Право є реальним, якщо власник має практичну можливість реалізувати це право при прийнятті рішення щодо управління значущою діяльністю об'єкта інвестицій. Група може володіти повноваженнями щодо об'єкта інвестицій, навіть якщо вона не має більшості прав голосу в об'єкті інвестицій. У подібних випадках для визначення наявності реальних повноважень щодо об'єкта інвестицій Група має оцінити розмір пакета своїх прав голосу по відношенню до розміру та ступеня розосередження пакетів інших власників прав голосу. Права захисту інших інвесторів, такі як пов'язані з внесенням корінних змін у діяльність об'єкта інвестицій або ті, що застосовуються у виключних обставинах, не перешкоджають можливості Групи контролювати об'єкт інвестицій. Консолідація дочірніх підприємств починається з дати переходу до Групи контролю над ними і припиняється з дати втрати контролю над їх діяльністю.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Дочірні підприємства включаються до консолідованої фінансової звітності за методом придбання. Придбані ідентифіковані активи, а також зобов'язання та умовні зобов'язання, одержані при об'єднанні бізнесу, обліковуються за справедливою вартістю на дату придбання незалежно від розміру частки неконтролюючих учасників.

Група оцінює частку неконтролюючих учасників, що є безпосередньою часткою участі та надає власнику право на пропорційну частку чистих активів у випадку ліквідації, індивідуально за кожною операцією або а) за справедливою вартістю, або б) пропорційно частці неконтролюючих учасників у чистих активах придбаного підприємства. Частка неконтролюючих учасників, яка не є безпосередньою часткою участі, оцінюється за справедливою вартістю.

Гудвіл визначається шляхом вирахування суми чистих активів придбаного підприємства із загальної суми таких величин: переданого відшкодування за придбане підприємство, суми частки неконтролюючих учасників у придбаному підприємстві та справедливої вартості частки участі у капіталі придбаного підприємства, що належала безпосередньо перед датою придбання. Від'ємна сума ("від'ємний гудвіл") визнається у складі прибутку або збитку після того, як керівництво повторно оцінить чи повністю ідентифіковані усі придбані активи, а також прийняті зобов'язання та умовні зобов'язання, і проаналізує правильність їхньої оцінки.

Відшкодування, передане за придбане підприємство, оцінюється за справедливою вартістю переданих активів, випущених часток участі у капіталі та зобов'язань, що виникли або були прийняті, включаючи справедливу вартість активів і зобов'язань, які виникли у результаті угод про умовне відшкодування, але не включаючи витрати, пов'язані з придбанням, такі як оплата консультаційних послуг, юридичних послуг, послуг з проведення оцінки та аналогічних професійних послуг. Витрати за угодою, понесені під час випуску дольових інструментів, вираховуються із суми капіталу; витрати за угодою, понесені у зв'язку з випуском боргових цінних паперів у межах об'єднання бізнесу, вираховуються із їхньої балансової вартості, а решта затрат за угодою, пов'язані з придбанням, відносяться до витрат.

Операції між компаніями Групи, залишки за відповідними рахунками і нереалізовані доходи за операціями між компаніями Групи взаємовиключаються. Нереалізовані витрати також взаємовиключаються, крім випадків, коли витрати не можуть бути відшкодовані.

Основа подання інформації. Ця консолідована фінансова звітність підготовлена на основі принципу історичної вартості, за виключенням певних фінансових інструментів. Нижче наведено основні принципи облікової політики, що використовувалися під час підготовки цієї консолідованої фінансової звітності. У цієї консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, були використані ті ж самі принципи облікової політики, оцінки та припущення і методи розрахунку, що і при підготовці консолідованої фінансової звітності Групи за рік, що закінчився 31 грудня 2017 року, за винятком принципів облікової політики та впливу застосування наступних нових і переглянутих стандартів та інтерпретацій:

- МСФЗ 9 «Фінансові інструменти»;
- МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами» (та відповідні поправки і роз'яснення);
- Поправки до МСФЗ 2 «Платіж на основі акцій» – Класифікація та оцінка операцій із виплатами на основі акцій;
- КТ МСФЗ 22 «Операції в іноземних валютах та виплата авансу»;
- Поправки до МСФЗ 4 «Страхові контракти» – «Застосування МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» разом із МСФЗ 4 «Страхові контракти»;
- Поправки до МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість» – Передача об'єктів інвестиційної нерухомості;
- Щорічні вдосконалення до МСФЗ за період 2014-2016 років.

Прийняття до застосування стандартів та поправок до стандартів, крім МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», не завдало суттєвого впливу на консолідований фінансовий стан або показники діяльності Групи, відображені у консолідованій фінансовій звітності, і не призвели до будь-яких змін в обліковій політиці Групи та сумах, відображених за поточний або попередні роки.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Підготовка консолідованої фінансової звітності згідно МСФЗ потребує використання оцінок та припущень. Також вона потребує від керівництва використовувати професійні судження у процесі застосування облікової політики Групи. Ті сфери, що вимагають більшу ступінь суджень або складності, або де судження та оцінки мають більший вплив на консолідовану фінансову звітність, розкрито у Примітці 4. Фактичні результати можуть відрізнятись від цих оцінок.

Нові та виправлені МСФЗ, які вступили в силу по відношенню до поточного року

Вплив першого застосування МСФЗ 9 «Фінансові інструменти». У поточному році Група застосовувала МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» і пов'язані з цим стандартом відповідні поправки в інших МСФЗ, які вступили в силу по відношенню до річного періоду, який починається з 1 січня 2018 року або пізніше. Перехідні положення МСФЗ 9 дозволяють Групі не здійснювати перерахунок порівняльних показників. Інформація за попередні періоди не була перерахована, так як при переході на новий стандарт був застосований модифікований ретроспективний підхід, який дозволяє враховувати зміни, пов'язані із застосуванням нової облікової політики в нерозподіленому прибутку на початок періоду. Крім цього, Група прийняла пов'язані з даним стандартом поправки до МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації» які застосовувалися до розкриттів інформації за 2018 рік.

МСФЗ 9 ввів нові вимоги до:

- 1) класифікації та оцінки фінансових активів та фінансових зобов'язань;
- 2) знецінення фінансових активів; і
- 3) загального обліку хеджування.

Детальна інформація про нові вимоги, а також їх вплив на консолідовану фінансову звітність Групи надана нижче.

Чистий процентний дохід. Процентні доходи і витрати за всіма фінансовими інструментами, за винятком тих, що класифіковані як призначені для торгівлі і тих, що оцінюються або класифікуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток (ОСВЧПЗ), відображаються на рахунках прибутків або збитків в складі «Чистого процентного доходу» як «Процентні доходи» та «Процентні витрати» з використанням методу ефективної ставки відсотку.

Ефективна ставка відсотку - це ставка дисконтування розрахункових майбутніх грошових потоків за фінансовим інструментом до величини чистої балансової вартості протягом очікуваного терміну дії фінансового активу або зобов'язання чи, у відповідних випадках, протягом коротшого терміну. Майбутні грошові потоки оцінюються з урахуванням всіх договірних умов інструменту.

У розрахунок приймаються всі винагороди та інші сплачені або отримані сторонами суми, які є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки і мають безпосереднє відношення до тих чи інших домовленостей про позику, а також витрати по угоді і всі інші премії або знижки.

Процентні доходи/процентні витрати розраховуються шляхом застосування ефективної ставки відсотку до валової балансової вартості фінансових активів, які не є кредитно-знеціненими (тобто амортизованої вартості фінансового активу до коригування на величину оціночного резерву за очікуваним кредитним збитком) або до амортизованої вартості фінансових зобов'язань. Процентні доходи за кредитно-знеціненими фінансовими активами розраховуються шляхом застосування ефективної процентної ставки до амортизованої вартості таких активів (їх валової балансової вартості за вирахуванням оціночного резерву за очікуваними кредитними збитками). Ефективна ставка відсотку для створених або придбаних кредитно-знецінених фінансових активів (РОСІ) відображає величину очікуваних кредитних збитків при визначенні очікуваних майбутніх грошових потоків від фінансового активу.

Доходи/витрати за послугами та комісії. Доходи за послугами і комісіями включають в себе доходи, які не є невід'ємною частиною ефективної ставки відсотка. Доходи, включені до відповідного розділу Консолідованого звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, серед іншого включають комісії за обслуговування кредитів, комісії за не вибрані кредити, за здійснення моніторингу застави, за зміну основних умов кредитування з ініціативи позичальника, та інше.

Витрати за послугами і комісії сплачені визнаються по мірі отримання послуг.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Фінансові активи. Визнання та припинення визнання фінансових активів відбувається на дату укладання угоди, за умови, що купівля або продаж активу здійснюється за договором, умови якого вимагають поставки активу протягом терміну, прийнятого на відповідному ринку. При початковому визнанні фінансові активи оцінюються за справедливою вартістю з урахуванням витрат на оформлення угоди. Винятком є фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю через прибутки та збитки (ОСВЧПЗ). Витрати на проведення операції, які пов'язані безпосередньо з придбанням фінансових активів, віднесених до категорії ОСВЧПЗ, відносяться безпосередньо на прибуток або збиток.

Усі визнані в обліку фінансові активи, що входять у сферу застосування МСФЗ 9, після первісного визнання слід оцінювати за амортизованою або за справедливою вартістю відповідно до бізнес-моделі Групи для управління фінансовими активами і характеристиками передбачених договорами грошових потоків. Зокрема:

- Боргові інструменти, утримувані в рамках бізнес-моделі, метою якої є отримання передбачених договором грошових потоків, які включають в себе виключно виплати в рахунок основної суми боргу і проценти, після первісного визнання оцінюються за амортизованою вартістю.
- Боргові інструменти, утримувані в рамках бізнес моделі, метою якої є як отримання передбачених договорами грошових потоків, що включають виключно платежі в рахунок основної суми боргу і проценти, так і продаж відповідних боргових інструментів, після первісного визнання оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.
- Всі інші боргові інструменти (наприклад, боргові інструменти, які оцінюються за справедливою вартістю або призначені для продажу) та інвестиції в інструменти капіталу, після первісного визнання оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

При цьому, при первісному визнанні фінансового активу Група має право в кожному окремому випадку здійснити не підлягаючий скасуванню вибір/класифікацію. Зокрема:

- Група має право прийняти безвідкличне рішення про подання в складі іншого сукупного доходу наступних змін справедливої вартості інвестицій у власний капітал, якщо такі інвестиції не призначені для торгівлі і не є умовною винагородою, визнаною набувачем при об'єднанні бізнесу, до якого застосовується МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу»; а також
- Група може прийняти безвідкличне рішення про віднесення боргового інструменту до категорії ОСВЧПЗ, якщо такий борговий інструмент відповідає критеріям для визнання за амортизованою вартістю або справедливою вартістю через інший сукупний дохід, за умови, що це усуває або значно зменшує облікову невідповідність («опція обліку за справедливою вартістю»).

Боргові інструменти, які оцінюються за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід. Група здійснює класифікацію та оцінку фінансового активу на основі характеристик, передбачених договором грошових потоків і бізнес-моделі Групи, яка використовується для управління активом.

Для класифікації і оцінки активу за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід умови відповідного договору повинні передбачати виникнення грошових потоків, що включають в себе виключно виплати в рахунок основної суми боргу і проценти по непогашеній частині основної суми.

При перевірці передбачених договором грошових потоків на відповідність зазначеним вимогам основна сума боргу розглядається в якості справедливої вартості фінансового активу при його первісному визнанні. Протягом терміну дії фінансового активу основна сума боргу може змінюватися (наприклад, в разі виплат в рахунок основної суми). Проценти включають в себе відшкодування за вартість грошей у часі, за кредитний ризик щодо основної суми боргу, що залишається непогашеною протягом певного періоду часу, і за інші звичайні ризики і витрати, пов'язані з кредитуванням, а також маржу прибутку. Оцінка виплат в рахунок основного боргу і процентів здійснюється у валюті, в якій виражений фінансовий актив.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Передбачені договором грошові потоки, що включають в себе виключно виплати в рахунок основної суми боргу і проценти, відповідають умовам базового кредитного договору. Договірні умови, в результаті яких виникають ризики або волатильність передбачених договором грошових потоків, які пов'язані з базовим кредитним договором, наприклад, ризик зміни цін акцій або товарів, що не обумовлюють виникнення передбачених договором грошових потоків, які включають в себе виключно виплати в рахунок основної суми боргу і проценти на непогашену частину основної суми боргу. Створений або придбаний фінансовий актив може бути базовим кредитним договором незалежно від того, чи є він позикою за своєю юридичною формою.

Оцінка бізнес-моделей, які використовуються для управління фінансовими активами, проводилася на дату першого застосування МСФЗ 9 для класифікації фінансового активу. Бізнес-модель застосовувалася ретроспективно до всіх фінансових активів, визнаних у консолідованому звіті про фінансовий стан Групи на дату першого застосування МСФЗ 9. Бізнес-модель, яка використовується Групою, визначається на рівні, який відображає механізм управління об'єднаними в групі фінансовими активами для досягнення тієї чи іншої бізнес-цілі. Оскільки бізнес-модель Групи не залежить від намірів керівництва щодо окремого інструмента, оцінка виконується не на рівні окремих інструментів, а на більш високому рівні агрегування.

Для управління своїми фінансовими інструментами Група використовує кілька бізнес-моделей, які описують механізм управління фінансовими активами з метою генерації грошових потоків. Зазначені бізнес-моделі визначають, чи будуть грошові потоки Групи наслідком отримання передбачених договором грошових потоків, продажу фінансових активів або і того і іншого. При оцінці бізнес-моделі Група враховує всю наявну інформацію. Разом з тим, оцінка не проводиться виходячи із сценаріїв, виникнення яких Група має право обґрунтовано очікувати, таких як «найгірший» сценарій або «стресовий» сценарій. Група враховує усі доречні дані, такі як:

- механізм оцінки ефективності бізнес-моделі і фінансових активів, утримуваних в рамках цієї бізнес-моделі, і надання звіту ключовому управлінському персоналу;
- ризики, що впливають на ефективність бізнес-моделі (і фінансові активи, утримувані в рамках цієї бізнес-моделі) і метод управління цими ризиками; а також
- механізм виплати винагороди керівництву (наприклад, аналізуються підстави для виплати винагороди: справедлива вартість відповідних активів або отримані грошові потоки, передбачені договором).

При первісному визнанні фінансового активу Група визначає, чи є визнані фінансові активи частиною існуючої бізнес-моделі або вказують на виникнення нової бізнес-моделі. Група переглядає свої бізнес-моделі в кожному звітному періоді з метою виявлення змін у порівнянні з попереднім періодом. У поточному звітному періоді Група не виявила будь-яких змін в своїх бізнес-моделях.

При припиненні визнання боргового інструменту, що оцінюється за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, накопичений прибуток/збиток, раніше визнаний в складі іншого сукупного доходу, перекласифікується з категорії власного капіталу в категорію прибутку або збитку. При припиненні визнання інвестицій у власний капітал, віднесених до категорії оцінки за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (ОСВЧІСД), навпаки, накопичений прибуток або збиток, раніше визнаний у складі іншого сукупного доходу, не перекласифікується в категорію прибутку або збитку, а переводиться до складу іншої статті власного капіталу.

Боргові інструменти, які після первісного визнання оцінюються за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, підлягають знеціненню.

Зміни в передбачених договором грошових потоках аналізуються відповідно до облікової політики, наведеної нижче («Модифікація і припинення визнання фінансових активів»).

Рекласифікація. У разі зміни бізнес-моделі, відповідно до якої Група утримує ті чи інші фінансові активи, щодо таких активів проводиться рекласифікація. Вимоги до класифікації та оцінки, які стосуються нової категорії, застосовуються перспективно з першого дня першого звітного періоду після виникнення змін в бізнес-моделі, які привели до рекласифікації фінансових активів Групи.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Знецінення. Група визнає оціночні резерви за очікуваними кредитними збитками щодо наступних фінансових інструментів, які *не оцінюються* за справедливою вартістю через прибуток або збиток:

- Грошові кошти та їх еквіваленти;
- Залишки на рахунках в Національному банку України;
- Заборгованість інших банків;
- Кредити та аванси клієнтам;
- Інвестиційні цінні папери;
- Інші фінансові активи;
- Інші надані фінансові зобов'язання та фінансові гарантії.

Збиток від знецінення не визнається за інвестиціями в інструменти капіталу.

Оцінку очікуваних кредитних збитків (за винятком збитків за створеним або придбаним кредитно-знеціненими фінансовими активами, які розглядаються окремо нижче), необхідно проводити за допомогою оціночного резерву, величина якого дорівнює:

- величині кредитних збитків, очікуваних протягом наступних 12 місяців, тобто тієї частини кредитних збитків за весь термін дії фінансового інструменту, яка представляє собою очікувані кредитні збитки внаслідок випадків невиконання зобов'язань по інструменту, які можуть виникнути протягом 12 місяців після звітної дати («перша стадія»);
- величиною кредитних збитків, очікуваних за весь термін дії фінансового інструменту, які виникають внаслідок усіх можливих випадків невиконання зобов'язань по інструменту протягом строку його дії («друга стадія» і «третя стадія»).

Більш детальна інформація щодо стадій знецінення наведена у Примітці 25.

Створення оціночного резерву в розмірі повної величини кредитних збитків, очікуваних за весь період дії фінансового інструменту, здійснюється в разі значного збільшення кредитного ризику за інструментом з моменту його первісного визнання. У всіх інших випадках резерви за очікуваними кредитними збитками формуються в розмірі, що дорівнює величині кредитних збитків, очікуваних в межах 12 місяців.

Група оцінює очікувані кредитні збитки за фінансовим інструментом у спосіб, що відображає:

- об'єктивну та зважену за ймовірністю суму, визначену шляхом оцінки певного діапазону можливих результатів;
- вартість грошей у часі;
- обґрунтовано необхідну та підтверджувану інформацію про минулі події, поточні умови та прогнози майбутніх економічних умов, що може бути одержана без надмірних витрат або зусиль станом на звітну дату.

Оцінка очікуваних кредитних збитків здійснюється щодо окремих кредитів (індивідуальна основа оцінки), або портфелів кредитів зі схожими характеристиками ризику (колективна основа оцінки).

Очікувані кредитні збитки представляють собою оцінку приведеної вартості кредитних збитків з урахуванням ймовірності їх понесення. Оцінка цих збитків представляє собою приведену вартість різниці між потоками грошових коштів, які належать Групі по договору, та потоками грошових коштів, які Група очікує отримати виходячи із аналізу ряду економічних сценаріїв, дисконтовану з використанням першопочаткової ефективної ставки відсотка для відповідного активу.

Оцінювання очікуваних кредитних збитків на індивідуальній основі проводиться на основі дисконтованих грошових потоків за декількома сценаріями, які зважені на ймовірність кожного зі сценаріїв.

Група розглядає декілька сценаріїв повернення коштів позичальником за кожним окремим фінансовим активом та бере до розрахунку кожен із них, навіть якщо ймовірність погашення за даним сценарієм дуже мала.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

При розрахунку резерву за фінансовими інструментами, що оцінюються на колективній основі, Група застосовує два методи:

- Загальний метод (потоковий) – використовується для всіх фінансових активів, за якими чітко визначені графіки повернення заборгованості, а також для позабалансових інструментів (крім зобов'язань з кредитування);
- Спрощений метод – використовується для всіх фінансових інструментів, за якими неможливо визначити чітких графіків повернення заборгованості.

Кредитно-знецінені фінансові активи. Фінансовий актив вважається кредитно-знеціненим в разі виникнення однієї або декількох подій, що негативно впливають на розрахункові майбутні грошові потоки за таким фінансовим активом. По відношенню до кредитно-знецінених фінансових активів вживається термін «активи третьої стадії». Ознаки кредитного знецінення включають в себе дані про наступні події, які спостерігаються:

- значні фінансові труднощі позичальника;
- порушення умов договору, таке як дефолт або прострочення платежу;
- надання кредитором уступки позичальникові в силу економічних причин або договірних умов у зв'язку з фінансовими труднощами позичальника, яку кредитор не надав би в іншому випадку;
- зникнення активного ринку для цінних паперів в результаті фінансових труднощів; або
- купівля фінансового активу з великою знижкою, яка відображає понесені кредитні збитки.

У деяких випадках ідентифікація окремої події є неможливою, оскільки кредитне знецінення фінансового активу може бути викликано сукупним впливом кількох подій. Станом на кожен звітний дату Група проводить оцінку на предмет кредитного знецінення боргових інструментів, які є фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід. При оцінці кредитного знецінення державних і корпоративних боргових інструментів Група враховує такі фактори, як прибутковість облігацій, кредитні рейтинги і здатність позичальника залучати фінансування.

Позика вважається кредитно-знеціненою, якщо позичальникові надається уступка в зв'язку з погіршенням фінансового стану, за умови відсутності доказів того, що в результаті надання уступки відбулося значне зниження ризику неотримання грошових потоків, передбачених договором, а інші ознаки знецінення відсутні. Фінансові активи, щодо яких уступка розглядалася, але не була надана, вважаються кредитно-знеціненими в тому випадку, якщо спостерігаються ознаки знецінення кредитів, в тому числі що відповідають визначенню дефолту. Визначення дефолту включає в себе ознаки відсутності ймовірності платежу та закінчення строку платежу (при простроченні на 90 днів і більше).

Придбані або створені кредитно-знецінені фінансові активи. Придбані або створені кредитно-знецінені фінансові активи обліковуються інакше, оскільки такий актив є кредитно-знеціненим вже при первісному визнанні. Що стосується зазначених активів, Група визнає всі зміни величини кредитних збитків, очікуваних протягом всього терміну дії активу з моменту первісного визнання, в якості оціночного резерву; при цьому всі зміни визнаються в складі прибутків чи збитків. У разі позитивної динаміки величини очікуваних кредитних збитків для таких активів визнається прибуток від знецінення.

Визначення дефолту. При визначенні величини очікуваних кредитних збитків надзвичайно важливо використовувати визначення дефолту. Визначення дефолту використовується для того, щоб оцінити суму очікуваних кредитних збитків і визначити, чи розрахований оціночний резерв для наступних 12 місяців чи для всього терміну кредитування, оскільки поняття «дефолт» є частиною поняття «ймовірність дефолту», яка впливає як на оцінку очікуваних кредитних збитків, так і на виявлення значного підвищення кредитного ризику.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Основні події, що можуть свідчити про дефолт фінансового активу або групи фінансових активів:

- значні фінансові труднощі емітента або боржника;
- порушення умов договору, таке як невиконання зобов'язань чи прострочення сплати платежів по основній сумі або відсоткам. Слід зазначити що окремі випадки прострочення боргу не є свідчення зменшення корисності. Рішення чи має актив ознаки знецінення приймається з урахуванням додаткової інформації;
- негативна реструктуризація, тобто надання пільг позичальникові по економічним або юридичним причинам, що пов'язані з фінансовими труднощами позичальника, та які в іншому випадку Група не надала б. Ці пільги можуть бути виражені у вигляді будь якого полегшення умов кредитування, наприклад, продовження терміну кредиту, відстрочки кредитних платежів, капіталізації відсотків, зменшення початкової процентної ставки до рівня нижче ринкового, прийняття забезпечення або інших активів в якості часткової оплати кредиту;
- фінансові труднощі позичальника – це такі зміни фінансового положення позичальника, з причини яких були б допущені прострочення платежів та/або визнані збитки зменшення вартості кредиту, якщо не була б зроблена відповідна реструктуризація кредиту;
- втрата позичальником активного ринку з причини його фінансових труднощів;
- не настання передумов для реалізації проекту, що кредитується;
- зменшення вартості забезпечення у випадках, коли погашення кредиту безпосередньо залежить від вартості забезпечення;
- висока ймовірність оголошення банкрутства або фінансової реорганізації позичальника;
- спостережні дані щодо зменшення потоків від групи (негативні зміни у стані платежів позичальників у групі або вплив економічних умов на невиконання зобов'язань);
- значне чи тривале зменшення справедливої вартості інвестиції в інструмент власного капіталу нижче його собівартості;
- прострочення боргу за фінансовим інструментом більше 90 днів;
- списання за рахунок резерву одного або декількох активів контрагента;
- продаж кредитів контрагента з великим дисконтом.

Визначення дефолту належним чином адаптовано для відображення характеристик різних типів активів. Овердрафти вважаються простроченими в разі, якщо клієнт порушив встановлений кредитний ліміт або був повідомлений про встановлення ліміту, величина якого менше поточної суми його заборгованості.

При оцінці ймовірності погашення позичальником кредитного зобов'язання Група враховує як якісні, так і кількісні показники. Інформація, що оцінюється, залежить від типу активу. Наприклад, при аналізі кредитів, наданих юридичним особам, використовується такий якісний показник як порушення ковенант, який не застосовний до кредитів, наданих фізичним особам. Ключовими факторами при такому аналізі є кількісні показники, такі як прострочення або невиконання контрагентом платежу за іншим зобов'язанням. Для оцінки на предмет дефолту Група використовує різні внутрішні і зовнішні джерела інформації.

Значне збільшення кредитного ризику. При виявленні фактів значного підвищення кредитного ризику з моменту первісного визнання Група веде моніторинг всіх фінансових активів, зобов'язань з надання кредитів і договорів фінансової гарантії, які підпадають під вимоги щодо знецінення. У разі значного підвищення кредитного ризику Група буде оцінювати величину оціночного резерву на підставі величини кредитних збитків, очікуваних протягом всього терміну кредитування, а не тільки наступних 12 місяців. Облікова політика Групи не передбачає використання практичної міри, яка дозволяє робити висновок про те, що для фінансових активів з «низьким» кредитним ризиком на звітну дату, значне підвищення кредитного ризику відсутнє. Відповідно, Група здійснює моніторинг всіх схильних до ризику знецінення фінансових активів, зобов'язань з надання кредитів і договорів фінансової гарантії на предмет значного підвищення кредитного ризику.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

При оцінці на предмет значного збільшення кредитного ризику за фінансовим інструментом з моменту первісного визнання Група порівнює ризик дефолту за інструментом станом на звітну дату, виходячи з залишкового строку погашення, із ризиком дефолту, який прогнозувався на вказану звітну дату для залишкового строку погашення при первісному визнанні фінансового інструменту.

При здійсненні такої оцінки Група застосовує якісні і кількісні показники (в т.ч. як показники на рівні фінансового інструмента, так і показники на рівні клієнта), враховує обґрунтовану і підтверджену кількісну і якісну інформацію, включаючи інформацію за минулі періоди і прогнозну інформацію, яка може бути отримана без надмірних витрат або зусиль на підставі наявного у Групи досвіду та експертних оцінок, включаючи прогнозні дані.

Група застосовує спростовне припущення щодо визначення значного зростання кредитного ризику за фінансовими інструментами, за якими на звітну дату кількість днів прострочення боргу складає більше 30. Такий актив переходить на другу стадію знецінення згідно моделі знецінення - резерв за таким активом розраховується як очікувані кредитні збитки протягом всього терміну дії фінансового інструмента.

Модифікація і припинення визнання фінансових активів. Модифікація фінансового активу відбувається в разі якщо в період між датою первісного визнання та датою погашення фінансового активу відбувається перегляд чи інша модифікація договірних умов, що регулюють грошові потоки по активу. Модифікація впливає на суму і/або строки передбачених договором грошових потоків або в той же момент часу, або в момент часу в майбутньому.

Група переглядає кредити, надані клієнтам, на предмет наявності фінансових труднощів у позичальника, з тим щоб забезпечити максимальне повернення коштів і звести до мінімуму ризик дефолту. Відмова від санкцій здійснюється в тих випадках, коли позичальник докладав усіх розумно можливих заходів для дотримання початкових договірних умов, існує високий ризик дефолту або ж дефолт вже відбувся, а також очікується, що позичальник зможе виконати переглянуті договірні умови. Перегляд умов в більшості випадків включає в себе продовження терміну погашення кредиту, зміну термінів грошових потоків за кредитом (виплати в рахунок основної суми боргу і проценти), скорочення суми грошових потоків, що належать кредиторі (прощення заборгованості за основною сумою боргу або процентами), а також коригування ковенант.

При модифікації фінансового активу Група оцінює, чи призводить ця модифікація до припинення визнання активу. Відповідно до політики Групи, модифікація призводить до припинення визнання в тому випадку, якщо призводить до суттєвих відмінностей в договірних умовах. Для того, щоб визначити, чи істотно змінені умови відрізняються від початкових договірних умов, Група аналізує:

- Якісні фактори. Наприклад, після зміни умов передбачені договором грошові потоки включають в себе не тільки виплати в рахунок основної суми боргу і проценти; змінилася валюта договору або контрагент. Також аналізується ступінь зміни процентних ставок, строків погашення, ковенант.

Якщо зазначені фактори не вказують явним чином на істотну модифікацію, то:

- Проводиться кількісна оцінка для порівняння приведеної вартості решти договірних грошових потоків відповідно до первинних умов договору і грошових потоків відповідно до переглянутих умов, при цьому обидві суми дисконтуються з використанням первісної ефективної процентної ставки. Якщо різниця між значеннями приведеної вартості більше, ніж 10%, то Група вважає, що переглянуті умови істотно відрізняються від початкових і призводять до припинення визнання.

У разі припинення визнання фінансового активу оціночний резерв за очікуваними кредитними збитками переоцінюється на дату припинення визнання для визначення чистої балансової вартості активу на цю дату. Різниця між переглянутою балансовою вартістю та справедливою вартістю нового фінансового активу відповідно до нових умов призведе до виникнення *прибутку або збитку від припинення визнання*. Величина оціночного резерву за очікуваними кредитними збитками щодо нового фінансового активу буде розраховуватися на основі величини кредитних збитків, очікуваних в наступні 12 місяців, за винятком рідкісних випадків, коли нова позиція вважається кредитно-знеціненою вже в момент виникнення. Це застосовується тільки в тому випадку, коли справедлива вартість нової позики визнається з істотним дисконтом до її переглянутої номінальної вартості, оскільки зберігається високий ризик дефолту, який не зменшився в результаті модифікації.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Група контролює кредитний ризик за модифікованими фінансовими активами шляхом оцінки якійсної і кількісної інформації (наприклад, якщо у позичальника відповідно до нових умов є прострочена заборгованість).

У разі зміни договірних умов фінансового активу, що не призводить до припинення визнання активу, Група визначає, чи значно збільшився кредитний ризик за таким активом з моменту первісного визнання.

Для фінансових активів, модифікованих відповідно до політики Групи щодо тимчасової відмови від примусового стягнення заборгованості, у разі яких модифікація не призвела до припинення визнання, оцінка ймовірності дефолту відображає здатність Групи отримати грошові потоки відповідно до переглянутого договору з урахуванням попереднього аналогічного досвіду Групи, а також різних показників, що характеризують поведінку клієнта, включаючи погашення заборгованості відповідно до переглянутих договірних умов. Якщо кредитний ризик зберігається на рівні значно вище очікуваного при первісному визнанні, то оціночний резерв за очікуваними кредитними збитками як і раніше розраховується в розмірі, що дорівнює розміру кредитних збитків, очікуваних протягом терміну дії активу.

Величина оціночного резерву по кредитах, по відношенню до яких здійснюється відмова від санкцій, як правило, розраховується виключно на основі величини кредитних збитків, очікуваних в межах 12 місяців, за умови доказів позитивної динаміки погашення заборгованості позичальником після модифікації, що призводить до сторнування наявного раніше істотного підвищення кредитного ризику.

Якщо модифікація не призводить до припинення визнання активу, то прибуток/збиток від модифікації розраховується шляхом порівняння валової балансової вартості до і після модифікації (за вирахуванням оціночного резерву за очікуваними кредитними збитками). Далі Група оцінює величину очікуваних кредитних збитків для модифікованого активу, при цьому в розрахунок очікуваного дефіциту грошових коштів від первісного активу включаються очікувані грошові потоки від модифікованого фінансового активу.

Визнання фінансового активу припиняється тільки в разі припинення прав на грошові потоки за відповідним договором (включаючи закінчення прав в результаті модифікації, що призводить до істотної зміни договірних умов) або у разі передачі фінансового активу і всіх основних ризиків і вигод, пов'язаних з володінням активом, іншій організації. Якщо Група не передає і не зберігає за собою всі основні ризики та вигоди, пов'язані з володінням активом, і продовжує контролювати переданий актив, то вона відображає свою частку в даному активі і пов'язаному з ним зобов'язанні в розмірі можливої оплати відповідних сум. Якщо Група зберігає за собою всі основні ризики і вигоди, пов'язані з володінням переданим фінансовим активом, то вона продовжує обліковувати даний актив, а отримані при передачі кошти відображає у вигляді забезпечення за кредитом.

При повному припиненні визнання фінансового активу різниця між балансовою вартістю активу та сумою отриманої компенсації, а також дебіторська заборгованість та сукупний прибуток/збиток, раніше визнаний у консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід і накопичений в капіталі, визнається у прибутку чи збитку. Виняток становлять інвестиції у власний капітал, класифіковані в категорію ОСВЧІСД, для яких накопичений прибуток/збиток, раніше віднесений на інший сукупний дохід, згодом не перекласифікується до складу прибутку або збитку.

Якщо визнання фінансового активу припиняється не в повному обсязі (наприклад, коли Група зберігає за собою можливість викупити частину переданого активу), то Група розподіляє попередню балансову вартість даного фінансового активу між частиною, яку вона продовжує визнавати в рамках подальшої участі, і частиною, яку Група більше не визнає, виходячи з відносних значень справедливої вартості зазначених частин на дату передачі активу. Різниця між балансовою вартістю, віднесеною до списуваної частини, і сумою відшкодування, отриманого за списану частину, а також будь-які накопичені прибутки або збитки, що були віднесені на неї, визнані у складі іншого сукупного доходу, відносяться на прибуток або збиток. Отримані прибуток або збиток, які були віднесені на власний капітал, розподіляються між частиною, яка продовжує визнаватися, і частиною, визнання якої припинено, виходячи з відносних значень справедливої вартості цих частин. Це положення не застосовується до інвестицій в інструменти капіталу, віднесеним до категорії ОСВЧІСД. В даному випадку перекласифікація в категорію прибутку або збитку накопиченого прибутку або збитку, раніше визнаного у складі іншого сукупного доходу, не проводиться.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Списання активів. Кредити та боргові цінні папери списуються в тому випадку, якщо Група не може обґрунтовано очікувати повного або часткового відшкодування фінансового активу. В такому випадку Група робить висновок про те, що позичальник не має активів або джерел доходу, здатних забезпечити достатній обсяг грошових потоків для погашення сум, які підлягають списанню. Списання є подією, що веде до припинення визнання. Група має право вдатися до примусового стягнення заборгованості за списаними фінансовими активами. Відшкодування, отримані Групою примусовим шляхом, призводять до збільшення прибутку від знецінення.

Подання оціночного резерву за очікуваними кредитними збитками у консолідованому звіті про фінансовий стан. Оціночний резерв за очікуваними кредитними збитками представляється у консолідованому звіті про фінансовий стан наступним чином:

- Для фінансових активів, які оцінюються за амортизованою вартістю: як відрахування з валової балансової вартості активів;
- Для боргових інструментів категорії ОСВЧІСД: в консолідованому звіті про фінансовий стан оціночний резерв не визнається, оскільки балансова вартість оцінюється за справедливою вартістю. При цьому оціночний резерв за очікуваними кредитними збитками включається в суму переоцінки в складі резерву переоцінки інвестицій;
- Для зобов'язань з надання кредитів і договорів фінансової гарантії: як оціночне зобов'язання; а також
- Якщо зобов'язання з надання кредитів включає в себе як використаний, так і невикористаний компонент, і Група не може визначити очікувані кредитні збитки для невикористаного компонента окремо від збитків для використаного компонента, то Група представляє в консолідованій звітності сукупний оціночний резерв для обох компонентів. Сукупна сума видається як відрахування з валової балансової вартості використаного компонента. Будь-яке перевищення величини оціночного резерву над валовою балансовою вартістю використаного компонента представляється як оціночне зобов'язання.

Фінансові зобов'язання. Фінансові зобов'язання класифікуються або як фінансові зобов'язання, що відображаються за справедливою вартістю через прибутки та збитки (ОСВЧПЗ), або як інші фінансові зобов'язання.

Інші фінансові зобов'язання. Інші фінансові зобов'язання, включаючи депозити та кредити отримані, спочатку визнаються за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на операцію. Інші фінансові зобов'язання згодом обліковуються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка.

Метод ефективної ставки відсотка використовується для розрахунку амортизованої вартості фінансового зобов'язання та розподілу процентних витрат на відповідний період. Більш детальна інформація наведена в розділі «Чистий процентний дохід» вище.

Припинення визнання фінансових зобов'язань. Група списує фінансові зобов'язання тільки в разі їх погашення, анулювання або закінчення терміну вимоги за ними. Різниця між балансовою вартістю фінансового зобов'язання, визнання якого припиняється, і спланим або належним до сплати відшкодуванням визнається в прибутку чи збитку.

Обмін борговими інструментами, який відбувається між Групою та кредитором з істотно відмінними умовами враховується як погашення первісного фінансового зобов'язання, і визнання нового фінансового зобов'язання. Група враховує істотну зміну умов існуючого фінансового зобов'язання або його частини як погашення первісного фінансового зобов'язання та визнання нового фінансового зобов'язання. Група виходить з припущення, що умови зобов'язань істотно відрізняються, якщо дисконтована теперішня вартість грошових потоків відповідно до нових умов, включаючи виплати комісійної винагороди за вирахуванням отриманої комісійної винагороди, дисконтованих за первісною ефективною процентною ставкою, відрізняється щонайменше на 10% від дисконтованої приведеної вартості грошових потоків, які очікуються за первісним фінансовим зобов'язанням. Якщо модифікація не є суттєвою, то різниця між: (1) балансовою вартістю зобов'язання до модифікації; і (2) теперішньою вартістю грошових потоків після модифікації повинна бути визнана в прибутках або збитках як дохід або витрати від модифікації.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Похідні фінансові інструменти. Група є стороною похідних фінансових інструментів, частина яких утримується для торгівлі, а частина, що залишилася – для управління кредитним і валютним ризиками. Утримувані похідні фінансові інструменти включають в себе форвардні контракти в іноземній валюті, процентні та валютні свопи.

Похідні фінансові інструменти спочатку визнаються за справедливою вартістю на дату укладання інструменту, а потім переоцінюються за справедливою вартістю на кожну звітну дату. Виникаючі в результаті прибутки/збитки відразу відносяться на прибутки і збитки.

Похідні фінансові інструменти з позитивною справедливою вартістю визнаються як фінансовий актив, в той час як похідні фінансові інструменти з негативною справедливою вартістю визнаються в якості фінансового зобов'язання. Якщо термін дії похідних інструментів перевищує 12 місяців і протягом найближчих 12 місяців не очікується його продаж або погашення, похідний інструмент відображається в складі необоротних активів або довгострокових зобов'язань. Інші похідні інструменти включаються до складу оборотних активів або короткострокових зобов'язань.

Договори фінансової гарантії. Договір фінансової гарантії – це договір, який зобов'язує емітента здійснювати конкретні виплати для відшкодування збитків, понесених власником гарантії через те, що позичальник не здійснює своєчасні платежі згідно з умовами боргового інструменту.

Зобов'язання за укладеними Групою договорами фінансової гарантії первісно оцінюються за справедливою вартістю, а згодом (якщо керівництво не віднесе їх до категорії ОСВЧПЗ) відображаються за найбільшою з наступних величин:

- суми оціночного резерву під збитки, визначеної відповідно до МСФЗ 9; і
- спочатку визнаної суми за вирахуванням (при необхідності) накопиченого доходу, визнаного відповідно до політики Групи по визнанню виручки.

Договори фінансової гарантії, не класифіковані як ОСВЧПЗ, представляються в якості оціночних зобов'язань у консолідованому звіті про фінансовий стан, а результати переоцінки відображаються в складі інших доходів.

Група не класифікувала будь-які договори фінансової гарантії як ОСВЧПЗ.

Вплив від застосування МСФЗ 9 «Фінансові інструменти»

Зміни в обліковій політиці в результаті застосування МСФЗ 9 були застосовані ретроспективно, за винятком ситуацій, зазначених нижче:

- Порівняльні дані за попередні періоди не були перераховані. Різниці між колишньою балансовою вартістю інструментів і їх балансовою вартістю відповідно до МСФЗ 9, були визнані у складі нерозподіленого прибутку станом на 1 січня 2018 року.
- Визначення бізнес-моделей, у рамках яких утримуються фінансові активи, були зроблені виходячи з фактів і обставин, що існували на дату першого застосування.
- Якщо борговий інвестиційний цінний папір мав незначний кредитний ризик станом на 1 січня 2018 року, то Група визначила, що значного збільшення кредитного ризику за активом з моменту первісного визнання не відбулося.

Докладна інформація про зміни та наслідки, що виникли внаслідок застосування МСФЗ 9 викладена нижче.

У наступній таблиці наведено категорії оцінки відповідно до МСБО 39 та нові категорії вимірювань відповідно до МСФЗ 9 для фінансових активів та фінансових зобов'язань Групи станом на 1 січня 2018 року.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

У тисячах гривень	Примітки	Попередня класифікація згідно з МСБО 39	Нова класифікація згідно з МСФЗ 9	Попередня балансова вартість згідно з МСБО 39	Нова балансова вартість згідно з МСФЗ 9
Фінансові активи					
Грошові кошти та їх еквіваленти	5	Кредити та дебіторська заборгованість	Амортизована вартість	598 319	598 319
Залишки на рахунках у Національному банку України	6	Кредити та дебіторська заборгованість	Амортизована вартість	514 404	514 404
Заборгованість інших банків	7	Кредити та дебіторська заборгованість	Амортизована вартість	643 069	642 467
Кредити та аванси клієнтам	8	Кредити та дебіторська заборгованість	Амортизована вартість	5 567 946	5 555 238
Інвестиції в цінні папери	9	Наявні для продажу	Справедлива вартість через інший сукупний дохід	803 080	803 080
Інвестиції в цінні папери	10	Які утримуються до погашення	Амортизована вартість	27 457	27 457
Інші фінансові активи	12	Кредити та дебіторська заборгованість	Амортизована вартість	190 625	190 059
Усього фінансових активів				8 344 900	8 331 024

У тисячах гривень	Примітки	Попередня класифікація згідно з МСБО 39	Нова класифікація згідно з МСФЗ 9	Попередня балансова вартість згідно з МСБО 39	Нова балансова вартість згідно з МСФЗ 9
Фінансові зобов'язання					
Заборгованість перед іншими банками	13	Амортизована вартість	Амортизована вартість	707 147	707 147
Поточні рахунки	14	Амортизована вартість	Амортизована вартість	4 583 656	4 583 656
Депозити	14	Амортизована вартість	Амортизована вартість	2 160 403	2 160 403
Інші залучені кошти	15	Амортизована вартість	Амортизована вартість	229 737	229 737
Інші фінансові зобов'язання	16	Амортизована вартість	Амортизована вартість	21 393	25 034
Похідні фінансові зобов'язання	16	Справедлива вартість через прибуток або збиток	Справедлива вартість через прибуток або збиток	544	544
Субординований борг	17	Амортизована вартість	Амортизована вартість	50 168	50 168
Усього фінансових зобов'язань				7 753 048	7 756 689

Наведена нижче таблиця узгоджує балансову вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань згідно з МСБО 39 та МСФЗ 9 в рамках переходу на новий стандарт станом на 1 січня 2018 року.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

У тисячах гривень	Балансова вартість згідно з МСБО 39 на 31 грудня 2017	Пере- класифікації	Переоцінка	Балансова вартість згідно з МСФЗ 9 на 1 січня 2018
Фінансові активи				
Амортизована вартість				
Грошові кошти та їх еквіваленти	598 319	-	-	598 319
Залишки на рахунках у Національному банку України	514 404	-	-	514 404
Заборгованість інших банків	643 069	-	(602)	642 467
Кредити та аванси клієнтам	5 567 946	-	(12 708)	5 555 238
Інвестиційні цінні папери, які утримуються до погашення	27 457	-	-	27 457
Інші фінансові активи	190 625	-	(566)	190 059
Усього за амортизованою вартістю	7 541 820	-	(13 876)	7 527 944
За справедливою вартістю				
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	803 080	(803 080)	-	-
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	803 080	-	803 080
Усього за справедливою вартістю	803 080	-	-	803 080
Усього фінансових активів	8 344 900	-	(13 876)	8 331 024
Фінансові зобов'язання				
Амортизована вартість				
Заборгованість перед іншими банками	707 147	-	-	707 147
Поточні рахунки	4 583 656	-	-	4 583 656
Депозити	2 160 403	-	-	2 160 403
Інші залучені кошти	229 737	-	-	229 737
Інші фінансові зобов'язання	21 393	-	3 641	25 034
Субординований борг	50 168	-	-	50 168
Усього за амортизованою вартістю	7 752 504	-	3 641	7 756 145
За справедливою вартістю через прибуток або збиток				
Похідні фінансові зобов'язання	544	-	-	544
Усього фінансових зобов'язань	7 753 048	-	3 641	7 756 689

Наведена нижче таблиця узгоджує:

- вихідне сальдо резервів під зменшення корисності фінансових активів відповідно до МСБО 39 та резервів за зобов'язаннями відповідно до МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи» станом на 31 грудня 2017 року; та
- вхідне сальдо очікуваних кредитних збитків, визначене відповідно до МСФЗ 9, станом на 1 січня 2018 року.

У тисячах гривень	Резерв під знецінення активів та резерви за зобов'язаннями			
	31 грудня 2017 року (МСБО 39/ МСБО 37)	Пере- класифікації	Переоцінка	1 січня 2018 року (МСФЗ 9)
Кредити та дебіторська заборгованість згідно з МСБО 39 / фінансові активи за амортизованою вартістю згідно з МСФЗ 9 (включають грошові кошти та їх еквіваленти, кредити банкам, кредити клієнтам та інші фінансові активи)	247 901	-	13 876	261 777
Усього резерву під активи оцінені за амортизованою вартістю	247 901	-	13 876	261 777
Зобов'язання з кредитування, гарантії	-	-	3 641	3 641
Усього резерву за зобов'язаннями	-	-	3 641	3 641

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

В консолідованій фінансовій звітності Групи за 2017 рік були проведені зміни класифікації для приведення її у відповідність з формою подання звітності за 2018 рік. Форма подання звітності поточного року дає більш чітке розуміння консолідованого фінансового стану Групи. В результаті застосування МСФЗ 9 Група змінила презентацію окремих статей у формах звітів консолідованої фінансової звітності. Порівняльна інформація була перекласифікована задля відповідності презентації поточного періоду.

Вплив основних змін у поданні консолідованого звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2017 року є наступним:

- Цінні папери в портфелі Групи на продаж були презентовані як інвестиції в цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід;
- Цінні папери в портфелі Групи до погашення були презентовані як інвестиції в цінні папери за амортизованою вартістю.

У консолідованій фінансовій звітності за 2017 рік були здійснені інші зміни класифікації та представлення для приведення її у відповідність з формою представлення консолідованої фінансової звітності за 2018 рік. Вплив наведених змін на консолідований звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід наведений у таблиці нижче:

У тисячах гривень

Найменування статті	2017 рік (попередня звітність)	Вплив зміни класифікації	2017 рік (перекласифіковано)
Процентні доходи	833 032	46 503	879 535
Процентні витрати	(369 779)	(1 228)	(371 007)
Ефект первинного визнання активів за якими нараховуються проценти	-	(5 764)	(5 764)
Збиток від початкового визнання активів за ставкою нижче ринкової	(5 764)	5 764	-
Результат від модифікації та припинення визнання фінансових інструментів	-	(37 426)	(37 426)
Інший операційний дохід	29 675	(7 849)	21 826
Витрати, пов'язані з персоналом	-	(230 835)	(230 835)
Витрати зносу та амортизація	-	(40 807)	(40 807)
Адміністративні та інші операційні витрати	(529 075)	271 642	(257 433)

Принципи облікової політики, подання і методи розрахунку, які були використані тільки при підготовці консолідованої фінансової звітності Групи за рік, що закінчився 31 грудня 2017 року.

Фінансові інструменти. Фінансові інструменти відображаються за справедливою вартістю, первісною вартістю або амортизованою вартістю залежно від їх класифікації. Нижче описано ці методи оцінки.

Справедлива вартість – це ціна, яка була б отримана від продажу активу або сплачена за зобов'язанням при звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки. Найкращим свідченням справедливої вартості є ціна на активному ринку. Активний ринок – це такий ринок, на якому операції щодо активів і зобов'язань мають місце із достатньою частотою та в достатніх обсягах для того, щоб забезпечити інформацію щодо ціноутворення на поточній основі.

Справедлива вартість фінансових інструментів, що торгуються на активному ринку, вимірюється як добуток ціни котирування на ринку за окремим активом або зобов'язанням та їх кількості, що утримується Групою. Цей принцип дотримується навіть якщо звичайний денний обсяг торгів на ринку не є достатнім, щоб абсорбувати кількість інструментів, що утримується Групою, і якщо заява на розміщення усієї позиції в межах однієї транзакції може вплинути на ціну котирування. Ціна в межах спреда купівлі-продажу, яка вважається керівництвом Групи найбільш репрезентативною для визначення справедливої вартості – це середня з фактичних торговельних цін на звітну дату.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Портфель похідних фінансових інструментів або інших фінансових активів і фінансових зобов'язань, які не торгуються на активному ринку, оцінюється за справедливою вартістю групи фінансових активів і фінансових зобов'язань на основі ціни, яка буде отримана при передачі чистої довгої позиції (активу) за певною групою ризику або сплачена від продажу чистої короткої позиції (зобов'язання) за певною групою ризику при звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки. Це стосується активів, які обліковуються за справедливою вартістю на періодичній основі, якщо Група: (а) управляє групою фінансових активів та фінансових зобов'язань на основі чистої позиції за певним ринковим ризиком або кредитним ризиком певного контрагента, відповідно до внутрішньої стратегії інвестування та управління ризиками; (б) надає інформацію за групами активів та зобов'язань до ключового управлінського персоналу; та (в) ринкові ризики, включаючи термін їх впливу на фінансові активи та фінансові зобов'язання, в основному співпадають.

Для визначення справедливої вартості певних фінансових інструментів, щодо яких відсутня інформація про ринкові ціни із зовнішніх джерел, використовуються такі моделі оцінки, як модель дисконтування грошових потоків, оціночні моделі, що базуються на даних про останні угоди, здійснені між непов'язаними сторонами, або аналіз фінансової інформації про об'єкти інвестування. Застосування моделей оцінки може вимагати припущень, що не підкріплені ринковими даними. У цій консолідованій фінансовій звітності інформація розкривається у тих випадках, коли заміна будь-якого такого припущення можливим альтернативним варіантом може призвести до суттєвої зміни суми прибутку, доходів, загальної суми активів чи зобов'язань. Оцінки справедливої вартості аналізуються за рівнями ієрархії справедливої вартості наступним чином: (i) перший рівень – це оцінки за цінами котирування (без застосування коригувань) на активних ринках для ідентичних активів та зобов'язань; (ii) другий рівень – це методики оцінки з усіма суттєвими параметрами, наявними для спостереження за активами та зобов'язаннями, безпосереднім чином (тобто, ціни), або опосередковано (тобто, визначені на основі цін), та (iii) третій рівень – це оцінки, які не базуються виключно на наявних на ринку даних (тобто, оцінка вимагає значного застосування параметрів, за якими відсутні спостереження).

Витрати на проведення операції – це притаманні витрати, що безпосередньо пов'язані із придбанням, випуском або вибуттям фінансового інструмента. Притаманні витрати – це витрати, що не були б понесені, якби операція не здійснювалась. Витрати на проведення операції включають виплати та комісійні, сплачені агентам (у тому числі працівникам, які виступають у якості торгових агентів), консультантам, брокерам та дилерам; збори, які сплачуються регулюючим органам та фондовим біржам, а також податки та збори, що стягуються при перереєстрації права власності. Витрати на проведення операції не включають премій або дисконтів за борговими зобов'язаннями, витрат на фінансування, внутрішніх адміністративних витрат чи витрат на зберігання.

Амортизована вартість – це вартість при початковому визнанні фінансового інструмента мінус погашення основного боргу плюс нараховані проценти, а для фінансових активів – мінус будь-яке зменшення вартості щодо понесених збитків від знецінення. Нараховані проценти включають амортизацію відстрочених витрат за угодою при початковому визнанні та будь-яких премій або дисконту від суми погашення із використанням методу ефективної процентної ставки.

Нараховані процентні доходи та нараховані процентні витрати, в тому числі нарахований купонний дохід та амортизований дисконт або премія (у тому числі комісії, які переносяться на наступні періоди при первісному визнанні, якщо такі є), не відображаються окремо, а включаються до балансової вартості відповідних статей звіту про фінансовий стан.

Метод ефективної процентної ставки – це метод розподілу процентних доходів або процентних витрат протягом відповідного періоду з метою отримання постійної процентної ставки (ефективної процентної ставки) від балансової вартості інструмента. Ефективна процентна ставка – це процентна ставка, за якою розрахункові майбутні грошові виплати або надходження (без урахування майбутніх кредитних збитків) точно дисконтуються протягом очікуваного терміну дії фінансового інструмента або, у відповідних випадках, протягом коротшого терміну до чистої балансової вартості фінансового інструмента. Ефективна процентна ставка використовується для дисконтування грошових потоків по інструментах із плаваючою ставкою до наступної дати зміни процентної ставки, за винятком премії чи дисконту, які відображають кредитний спред понад плаваючу ставку, встановлену для даного інструмента, або інших змінних факторів, які не змінюються залежно від ринкових ставок. Такі премії або дисконти амортизуються протягом всього очікуваного терміну дії інструмента.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Розрахунок поточної вартості включає всі комісійні та виплати, сплачені або отримані сторонами договору, що є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки.

Початкове визнання фінансових інструментів. Похідні фінансові інструменти та інші фінансові інструменти, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, спочатку визнаються за справедливою вартістю. Всі інші фінансові інструменти спочатку визнаються за справедливою вартістю плюс витрати, понесені на здійснення операції. Найкращим підтвердженням справедливої вартості при початковому визнанні є ціна угоди. Прибуток або збиток при початковому визнанні визнається лише у тому випадку, якщо існує різниця між справедливою вартістю та ціною угоди, підтвердження якої можуть бути інші поточні угоди з тим самим фінансовим інструментом, що спостерігаються на ринку, або методики оцінки, які у якості базових даних використовують лише дані з відкритих ринків. Усі операції із придбання або продажу фінансових активів, що передбачають поставку протягом періоду, визначеного законодавством або традиціями ринку (угоди «звичайної» купівлі-продажу), визнаються на дату здійснення угоди, тобто на дату, коли Група зобов'язується здійснити поставку фінансового активу.

Усі інші операції з придбання фінансових інструментів визнаються тоді, коли суб'єкт господарювання стає стороною договору про придбання фінансового інструмента.

Якщо Групою було переглянуто розрахункові суми виплат і надходжень за фінансовими інструментами внаслідок зміни умов договору, то балансова вартість таких фінансових інструментів коригується, щоб відобразити фактичні та переглянуті розрахункові грошові потоки. Група перераховує балансову вартість фінансових інструментів шляхом розрахунку приведеної вартості попередньо оцінених майбутніх потоків грошових коштів за первісною ефективною ставкою відсотка фінансового інструмента або, якщо це є доцільним, за переглянутою ефективною ставкою відсотка. Величина коригування визнається у складі процентних доходів або витрат.

Для визначення справедливої вартості кредитів пов'язаним сторонам, які не торгуються на активному ринку, Група використовує оціночну модель дисконтування грошових потоків. При цьому можуть виникати різниці між справедливою вартістю при початковому визнанні, якою вважається ціна операції, та сумою, визначеною при початковому визнанні з використанням оціночної моделі. Такі різниці амортизуються протягом строку кредитів, виданих пов'язаним сторонам.

Припинення визнання фінансових активів. Група припиняє визнання фінансових активів, коли (а) активи погашені або права на отримання грошових потоків від активів інакше втратили свою чинність або (б) Група передала права на отримання грошових потоків від фінансових активів або уклала угоду про передачу, і при цьому (i) також передала в основному всі ризики та вигоди, пов'язані з володінням активами, або (ii) Група не передала та не залишила в основному всі ризики та вигоди володіння, але припинила здійснювати контроль. Контроль вважається збереженням, якщо контрагент не має практичної можливості повністю продати актив непов'язаній стороні без внесення обмежень на продаж.

Припинення визнання фінансових зобов'язань. Група припиняє визнання фінансових зобов'язань, коли вони погашені або коли зобов'язання, вказані в договорі, виконані чи анульовані. Обмін між позичальником та кредитором боргових інструментів з істотно різними умовами враховується як погашення первісного фінансового зобов'язання та визнання нового фінансового зобов'язання. Крім того, істотна зміна умов існуючого фінансового зобов'язання або його частини враховується як погашення первісного фінансового зобов'язання та визнання нового фінансового зобов'язання.

Кредити та аванси клієнтам. Кредити та аванси клієнтам обліковуються, коли Група надає грошові кошти з метою придбання або створення дебіторської заборгованості клієнта, яка не пов'язана з похідними фінансовими інструментами, не котирується на відкритому ринку та має бути погашена на встановлену чи визначену дату; при цьому Група не має наміру здійснювати торгові операції з цією дебіторською заборгованістю. Кредити та аванси клієнтам обліковуються за амортизованою вартістю.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Знецінення фінансових активів, що обліковуються за амортизованою вартістю.

Збитки від знецінення визнаються у складі прибутку чи збитку за рік по мірі їх виникнення у результаті однієї або декількох подій («збиткових подій»), що відбулись після початкового визнання фінансового активу і чинять вплив на суму або строки оціночних майбутніх грошових потоків, які пов'язані з фінансовим активом або групою фінансових активів, якщо ці збитки можна достовірно оцінити. Якщо Група визначає відсутність об'єктивних ознак знецінення для окремо оціненого фінансового активу (незалежно від його суттєвості), вона відносить цей актив до групи фінансових активів, що мають схожі характеристики кредитного ризику, та здійснює їх колективну оцінку на предмет знецінення. Основними факторами, які враховує Група при визначенні знецінення фінансового активу, є його прострочений статус та можливість реалізації відповідної застави, за її наявності.

Нижче перелічені інші основні критерії, на підставі яких визначається наявність об'єктивних ознак збитку від знецінення:

- прострочення будь-якого чергового платежу, при цьому несвоєчасна оплата не може пояснюватись затримкою у роботі розрахункових систем;
- позичальник зазнає суттєвих фінансових труднощів, що підтверджує отримана Групою фінансова інформація;
- ймовірність банкрутства чи фінансової реорганізації позичальника;
- платоспроможність позичальника погіршилася внаслідок змін загальнонаціональних або місцевих економічних умов, які чинять вплив на діяльність позичальника; та
- вартість застави суттєво зменшилась у результаті погіршення ситуації на ринку.

Для цілей колективної оцінки на предмет знецінення фінансові активи об'єднуються у групи на основі схожих характеристик кредитного ризику. Ці характеристики враховуються при визначенні очікуваних майбутніх грошових потоків для групи таких активів та є індикаторами спроможності дебітора сплатити суми заборгованості відповідно до умов договору по активах, що оцінюються.

Майбутні грошові потоки в групі фінансових активів, що колективно оцінюються на предмет знецінення, розраховуються на основі передбачених договорами грошових потоків від активів та досвіду керівництва стосовно того, якою мірою ці суми стануть простроченими в результаті минулих збиткових подій і якою мірою такі прострочені суми можна буде відшкодувати. Попередній досвід коригується з урахуванням існуючих даних, що відображають вплив поточних умов, які не впливали на той період, на якому базується попередній досвід збитків, та вилучається вплив тих умов у попередньому періоді, які не існують на даний момент.

Якщо умови знеціненого фінансового активу, що обліковується за амортизованою вартістю, переглядаються або іншим чином змінюються внаслідок фінансових труднощів позичальника чи емітента, знецінення такого активу оцінюється із використанням ефективної процентної ставки, яка застосовувалася до зміни його умов. Після цього припиняється визнання фінансового активу, умови якого було переглянуто, і визнається новий актив за справедливою вартістю, але тільки якщо ризику та вигоди, пов'язані з даним активом, суттєво змінились. Це, як правило, підтверджується значною різницею приведеної вартості початкових та нових очікуваних потоків грошових коштів.

Збитки від знецінення визнаються шляхом створення резерву у сумі, необхідній для зменшення балансової вартості активу до поточної вартості очікуваних грошових потоків (без урахування майбутніх, ще не понесених кредитних збитків), дисконтованих за первісною ефективною процентною ставкою для даного активу. Розрахунок поточної вартості оціночних майбутніх грошових потоків забезпеченого заставою фінансового активу відображає грошові потоки, що можуть виникнути у результаті звернення стягнення на предмет застави за вирахуванням витрат на отримання та продаж застави, незалежно від ступеня ймовірності звернення стягнення на предмет застави.

Вплив зміни валютних курсів на суму резерву на знецінення визнається як збитки чи прибутки від знецінення активів.

Якщо у наступному періоді сума збитку від знецінення активу зменшується і це зменшення може бути об'єктивно віднесене до події, яка відбулась після визнання збитку від знецінення (наприклад, через підвищення кредитного рейтингу дебітора), то визнаний раніше збиток від знецінення сторнується шляхом коригування рахунку резерву. Сума зменшення відображається у складі прибутку чи збитку за рік.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Активи, погашення яких неможливе, списуються за рахунок відповідного резерву збитків від знецінення після завершення всіх необхідних процедур для відшкодування активу та після визначення остаточної суми збитку. Повернення раніше списаних сум кредитується на рахунок відповідного резерву збитків від знецінення у складі прибутку чи збитку за рік.

Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням. Група бере на себе зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, у тому числі акредитиви та фінансові гарантії. Фінансові гарантії – це безвідкличні гарантії здійснити платежі у випадку, якщо клієнт виявиться неспроможним виконати свої зобов'язання перед третіми сторонами. Фінансовим гарантіям притаманний той самий ризик, що і кредитам. Фінансові гарантії та зобов'язання надати кредит спочатку визнаються за справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює сумі отриманої комісії. Ця сума амортизується лінійним методом протягом строку існування зобов'язання, крім зобов'язань надати кредити, якщо існує імовірність того, що Група укладе конкретну кредитну угоду і не очікує реалізувати відповідний кредит протягом короткого періоду часу після його надання. Така комісія за надання кредиту відноситься на майбутні періоди та включається до складу балансової вартості кредиту при початковому визнанні. Станом на кінець кожного звітного періоду зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, оцінюються за найбільшою з двох сум: (i) неамортизованого залишку відповідної суми при початковому визнанні, та (ii) оціночних витрат, необхідних для погашення зобов'язання станом на кінець звітного періоду.

Якщо відносно нереалізованого зобов'язання періодично нараховуються комісійні, вони визнаються у складі доходу рівномірно протягом строку відповідного зобов'язання.

Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу. Ця класифікація включає інвестиційні цінні папери, які Група має намір утримувати протягом невизначеного часу і які можуть бути продані для покриття потреб ліквідності або внаслідок змін процентних ставок, курсу обміну або цін акцій. Група здійснює відповідну класифікацію інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу у момент їх придбання.

Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу обліковуються за справедливою вартістю. Процентні доходи, зароблені по боргових цінних паперах для подальшого продажу, обчислюються за методом ефективної процентної ставки та відображаються у складі прибутку чи збитку за рік. Дивіденди по інструментах капіталу для подальшого продажу відображаються у складі прибутку чи збитку за рік в момент встановлення права Групи на одержання виплат і якщо існує ймовірність отримання дивідендів. Усі інші елементи зміни справедливої вартості відображаються у складі інших сукупних доходів до моменту списання інвестиції з балансу або її знецінення; у цей момент кумулятивний прибуток або збиток виключається зі складу інших сукупних доходів та відноситься на прибуток чи збиток за рік. Збитки від знецінення визнаються у складі прибутку чи збитку за рік по мірі їх виникнення в результаті однієї або кількох подій («збиткових подій»), що відбулися після початкового визнання інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу. Значне або тривале зниження справедливої вартості дольового цінного паперу до рівня, нижчого за його первісну вартість, є свідченням того, що такий цінний папір знецінений. Накопичений збиток від знецінення, що оцінюється як різниця між вартістю придбання та поточною справедливою вартістю мінус будь-який збиток від знецінення активу, раніше визнаний у складі прибутку чи збитку, вилючається з інших сукупних доходів та визнається у прибутку чи збитку за рік. Збитки від знецінення інструментів капіталу не сторнуються, і будь-які подальші доходи визнаються у складі інших сукупних доходів. Якщо в наступному періоді справедлива вартість боргового інструменту для подальшого продажу збільшується і це збільшення може бути об'єктивно віднесене до події, яка відбулась після визнання збитку від знецінення у прибутку чи збитку, то збиток від знецінення сторнується через прибуток чи збиток за рік.

Інвестиційні цінні папери, які утримуються до погашення. В цю групу включені котируємі непохідні фінансові активи з фіксованими або визначеними виплатами та фіксованим строком погашення, які Група планує і може утримувати до погашення. Інвестиційні цінні папери не класифікуються як утримувані до погашення, якщо Група має право вимагати від емітента погашення або викуп цього інвестиційної паперу до настання строку погашення, так як право дострокового викупу суперечить наміру утримувати актив до погашення. Керівництво класифікує інвестиційні цінні папери, які утримуються до погашення, в момент первісного визнання та переглядає цю класифікацію на кінець кожного звітного періоду. Інвестиційні цінні папери, які утримуються до погашення, відображені за амортизованою вартістю.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Визнання доходів та витрат. Процентні доходи та витрати за всіма борговими інструментами обліковуються відповідно до методу нарахування із використанням методу ефективної процентної ставки. Цей метод включає до складу процентних доходів та витрат і розподіляє протягом всього періоду дії усі комісії, які виплачують або отримують сторони договору і які є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки, витрати за угодою, а також усі інші премії та дисконти.

Комісійні, які є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки, включають платежі, отримані або сплачені Групою у зв'язку із формуванням або придбанням фінансового активу чи випуском фінансового зобов'язання (наприклад, комісійні за оцінку кредитоспроможності, оцінку чи облік гарантій або застави, врегулювання умов надання інструменту та обробку документів за угодою). Комісійна винагорода за випуск зобов'язання із надання кредиту за ринковими процентними ставками, отримана Групою, є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки, якщо існує імовірність того, що Група укладе конкретний кредитний договір та не плануватиме реалізації кредиту протягом короткого періоду часу після його надання. Група не відносить зобов'язання із надання кредитів до фінансових зобов'язань, що відображаються за справедливою вартістю через фінансовий результат.

Якщо виникають сумніви щодо можливості погашення кредитів або інших боргових інструментів, їх вартість зменшується до поточної вартості очікуваних грошових потоків, після чого процентний дохід обліковується на основі ефективної процентної ставки по даному інструменту, що використовувалась для оцінки збитку від знецінення.

Всі інші виплати, комісійні та інші доходи і витрати, як правило, обліковуються за методом нарахування залежно від ступеня завершеності конкретної операції, що визначається як частка фактично наданої послуги у загальному обсязі послуг, які мають бути надані.

Принципи облікової політики, подання і методи розрахунку для поточного звітного періоду, які були використані і при складанні консолідованих фінансових звітів Групи за рік, що закінчився 31 грудня 2017 року.

Грошові кошти та їх еквіваленти. Грошові кошти та їх еквіваленти являють собою активи, які можна конвертувати у відому суму готівки за першою вимогою і яким притаманний незначний ризик зміни вартості. Грошові кошти та їх еквіваленти включають кореспондентські рахунки в інших банках та залишки на рахунках у Національному банку України (НБУ), крім обов'язкових резервів. Грошові кошти та їх еквіваленти обліковуються за амортизованою вартістю.

Обов'язкові резерви в НБУ. Залишки грошових коштів обов'язкового резерву в НБУ обліковуються за амортизованою вартістю і являють собою обов'язкові резервні депозити, що не можуть використовуватися для фінансування повсякденних операцій Групи і, відповідно, не вважаються компонентом грошових коштів та їх еквівалентів для цілей складання консолідованого звіту про рух грошових коштів.

Заборгованість інших банків. Заборгованість інших банків обліковується тоді, коли Група надає банкам-контрагентам грошові кошти, які підлягають погашенню на встановлену чи визначену дату; при цьому Група не має наміру здійснювати торгові операції з дебіторською заборгованістю, що виникає. Ця дебіторська заборгованість не пов'язана з похідними фінансовими інструментами та не має ринкових котирувань. Заборгованість інших банків обліковується за амортизованою вартістю.

Заставне майно, що перейшло у власність Групи. Заставне майно, що перейшло у власність Групи – це фінансові та нефінансові активи, придбані Банком у розрахунок за простроченими кредитами. Первісне визнання цих активів відбувається за справедливою вартістю і вони включаються до складу основних засобів, інших фінансових активів, інвестиційної нерухомості або запасів у складі інших активів в залежності від виду та намірів Групи щодо використання цих активів, а у подальшому переоцінюються та обліковуються у відповідності до облікової політики для цих категорій активів.

Приміщення та обладнання. Приміщення та обладнання обліковуються за первісною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та резерву на знецінення, якщо необхідно. Витрати на ремонт та технічне обслуговування визнаються витратами по мірі їх виникнення. Витрати на заміну значних компонентів основних засобів капіталізуються із наступним списанням заміненого компоненту.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Станом на кінець кожного звітного періоду керівництво оцінює наявність ознак знецінення приміщень та обладнання. Якщо такі ознаки існують, керівництво розраховує вартість відшкодування, яка дорівнює справедливій вартості активу мінус витрати на продаж або вартості використання, залежно від того, яка з цих сум більша. Балансова вартість активу зменшується до його вартості відшкодування, а збиток від знецінення визнається у складі прибутку чи збитку за рік. Збиток від знецінення, відображений щодо будь-якого активу у минулих періодах, сторнується, якщо мала місце зміна в оцінках, що використовувались для визначення вартості використання активу або його справедливої вартості за мінусом витрат на продаж.

Прибутки та збитки від вибуття активів, визначені як різниця між сумою надходжень від вибуття та балансовою вартістю активу, відносяться на прибуток чи збиток за рік у складі інших операційних доходів або витрат.

Амортизація. Амортизація на незавершене будівництво не нараховується. Амортизація інших об'єктів приміщень та обладнання розраховується лінійним методом з метою рівномірного зменшення первісної вартості до ліквідаційної вартості протягом строку їх експлуатації за наступними нормами:

	Строки експлуатації (у роках)
Приміщення	20
Транспортні засоби	5-10
Офісне та комп'ютерне обладнання	1-10
Вдосконалення орендованого майна	протягом строку оренди

Ліквідаційна вартість активу – це оціночна сума, яку Група отримала б у теперішній момент від продажу цього активу, за мінусом оціночних витрат на продаж, якби стан та строк експлуатації даного активу відповідав строку експлуатації та стану, які цей актив матиме наприкінці строку корисного використання. Ліквідаційна вартість активів та строки їх корисного використання переглядаються та, за необхідності, коригуються станом на кінець кожного звітного періоду.

Нематеріальні активи. Нематеріальні активи Групи мають кінцевий термін використання та включають переважно капіталізоване програмне забезпечення. Придбані ліцензії на комп'ютерне програмне забезпечення капіталізуються на основі витрат, понесених на придбання та введення в експлуатацію конкретного програмного забезпечення. Витрати, безпосередньо пов'язані з розробкою унікальних програмних продуктів, які можуть бути ідентифіковані, контролюються Групою і, ймовірно, принесуть додаткові економічні вигоди, що перевищують витрати, обліковуються у складі нематеріальних активів. Капіталізовані витрати включають витрати на персонал, який займається розробкою програмного забезпечення, та відповідну частину накладних витрат. Усі інші витрати, пов'язані з програмним забезпеченням (наприклад, його обслуговуванням), відносяться на видатки по мірі їх здійснення. Амортизація на капіталізоване програмне забезпечення нараховується лінійним методом протягом очікуваного строку його використання, який становить 2-10 років.

Операційна оренда. У випадках, коли Група виступає орендарем в рамках договору оренди, за яким всі ризики та вигоди, притаманні володінню активом, переважно не передаються орендодавцем Групі, загальна сума орендних платежів відноситься на прибуток чи збиток за рік (орендні витрати) із використанням методу рівномірного списання протягом строку оренди. Оренда, вбудована в інші договори, відокремлюється, якщо (а) виконання договору пов'язане з використанням конкретного активу або активів та (б) договір передбачає передачу права на використання активу.

Якщо активи передаються в оперативну оренду, орендні платежі, що підлягають отриманню, визнаються орендним доходом рівними частинами протягом строку оренди.

Заборгованість перед іншими банками. Заборгованість перед іншими банками обліковується з моменту надання Групі грошових коштів або інших активів банками-контрагентами. Непохідні фінансові зобов'язання обліковуються за амортизованою вартістю. Якщо Група купує власну заборгованість, зобов'язання виключається з консолідованого звіту про фінансовий стан, а різниця між балансовою вартістю зобов'язання та сплаченою сумою включається до складу прибутку чи збитку від погашення заборгованості.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Кошти клієнтів. Кошти клієнтів включають непохідні фінансові зобов'язання перед фізичними особами, державними або корпоративними клієнтами-юридичними особами та обліковуються за амортизованою вартістю.

Інші позикові кошти. Інші позикові кошти включають позикові кошти, отримані від банківських та небанківських фінансових організацій. Інші позикові кошти обліковуються за амортизованою вартістю.

Субординований борг. Субординований борг являє собою довгострокові угоди про надання позикових коштів, які, у випадку невиконання Групою своїх зобов'язань, будуть вторинними по відношенню до її основних боргових зобов'язань. Субординований борг обліковується за амортизованою вартістю.

Похідні фінансові інструменти. Похідні фінансові інструменти, включаючи валютні договори, процентні ф'ючерси, угоди про майбутню процентну ставку, валютні та процентні свопи, а також валютні і процентні опціони, відображаються за справедливою вартістю.

Група також укладає договори про надання кредитів, що підлягають взаємозаліку з банками-контрагентами з метою обміну валют. Незважаючи на те, що юридично такі кредити є окремими інструментами, вони об'єднуються і відображаються в обліку як один похідний фінансовий інструмент (валютний своп) на нетто основі в тих випадках, коли (i) ці кредити надані та прийняті в один і той же час і взаємно обумовлені, (ii) вони укладені з одним і тим же контрагентом, (iii) вони відносяться до одного і того ж ризику і (iv) відсутня явна бізнес-мета, яка обумовить структурування операцій окремо, яка не могла б бути досягнута шляхом здійснення однієї операції.

Всі похідні інструменти відображаються як активи, якщо справедлива вартість даних інструментів є позитивною, і як зобов'язання, якщо їх справедлива вартість є негативною. Зміни справедливої вартості похідних інструментів включаються в прибуток або збиток за рік (доходи до вирахування витрат за похідними фінансовими інструментами). Група не застосовує облік хеджування.

Деякі похідні інструменти, вбудовані в інші фінансові інструменти, виділяються з основного договору, якщо їх ризики і економічні характеристики не знаходяться в тісному зв'язку з ризиками та економічними характеристиками основного договору.

Податок на прибуток. У цій консолідованій фінансовій звітності оподаткування показано відповідно до вимог законодавства із використанням податкових ставок та законодавчих норм, які діяли або фактично були введені в дію станом на кінець звітного періоду. Витрати чи кредит з податку на прибуток включають поточні податки та відстрочене оподаткування та відображаються у складі прибутку чи збитку за рік, якщо тільки вони не мають бути відображені в інших сукупних доходах або безпосередньо у складі капіталу у зв'язку з тим, що вони стосуються операцій, які також відображені у цьому самому або іншому періоді в інших сукупних доходах або безпосередньо у складі капіталу.

Поточний податок – це сума, що, як очікується, має бути сплачена податковим органам або ними відшкодована стосовно оподатковуваного прибутку чи збитку за поточний та попередні періоди.

Оподатковуваний прибуток або збиток базується на оціночних показниках, якщо фінансова звітність ухвалюється до моменту подання відповідних податкових декларацій. Інші податки, за винятком податку на прибуток, обліковуються у складі адміністративних та інших операційних витрат.

Відстрочений податок на прибуток розраховується за методом балансових зобов'язань відносно перенесених податкових збитків та тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їхньою балансовою вартістю для цілей консолідованої фінансової звітності. Відповідно до виключення при початковому визнанні, відстрочений податок не визнається для тимчасових різниць, що виникають при початковому визнанні активу або зобов'язання у результаті операції, яка не є об'єднанням компаній і яка не впливає на фінансовий результат або оподатковуваний прибуток. Активи та зобов'язання з відстроченого оподаткування визначаються із використанням ставок оподаткування, які введені в дію або практично були введені в дію станом на кінець звітного періоду і які, як очікується, застосовуватимуться у періоді, коли будуть сторновані тимчасові різниці або зараховані перенесені податкові збитки.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Відстрочені податкові активи по тимчасових різницях, що зменшують оподатковувану базу, та перенесені податкові збитки відображаються лише тією мірою, в якій існує ймовірність отримання оподаткованого прибутку, відносно якого можна буде реалізувати тимчасові різниці.

Невизначені податкові позиції. Керівництво оцінює невизначені податкові позиції Групи станом на кінець кожного звітного періоду. Зобов'язання, що відображаються щодо податку на прибуток, визначаються керівництвом як позиції із невисокою ймовірністю того, що їх вдасться відстояти у випадку виникнення претензій з боку податкових органів. Така оцінка виконується виходячи з тлумачення Групою податкового законодавства, яке є чинним або фактично набуло чинності на кінець звітного періоду, та будь-якого відомого рішення судових або інших органів з подібних питань. Невизначені податкові позиції, а також санкції щодо податку на прибуток (штрафи, пені) відображаються у складі передплати або зобов'язання з поточного податку на прибуток; пов'язані з їх визнанням витрати відображаються у консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід у складі податку на прибуток.

Зобов'язання зі штрафів, процентів та податків, крім тих, що пов'язані з оподаткуванням прибутку, визнаються на підставі розрахованих керівництвом витрат, необхідних для врегулювання зобов'язання станом на кінець звітного періоду.

Резерви зобов'язань та відрахувань. Резерви зобов'язань та відрахувань – це зобов'язання нефінансового характеру із невизначеним строком або сумою. Резерви відображаються у консолідованій фінансовій звітності, коли Група має теперішнє юридичне або конструктивне зобов'язання у результаті минулих подій і коли існує ймовірність того, що для погашення такого зобов'язання потрібне буде відволікання ресурсів, які передбачають економічні вигоди, а суму цього зобов'язання можна розрахувати з достатнім рівнем точності.

Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість. Кредиторська заборгованість за основною діяльністю визнається, якщо контрагент виконав свої зобов'язання за угодою, і обліковується за амортизованою вартістю.

Акціонерний капітал. Прості акції показані у складі капіталу. Витрати, безпосередньо пов'язані з емісією нових акцій, показуються у складі капіталу як зменшення суми надходжень за вирахуванням податків.

У разі викупу акцій, визнаних в якості власних коштів, вказана сума, включаючи витрати, безпосередньо пов'язані з даним випуском, відображається за вирахуванням оподаткування як зменшення власних коштів.

Викуплені акції класифікуються як власні акції, викуплені у акціонерів, і відображаються як зменшення загальної величини власного капіталу. Сума, виручена в результаті подальшого продажу або повторного розміщення власних викуплених акцій, визнається як збільшення власних коштів, а прибуток або збиток, що виникають в результаті даної операції, включаються до складу (виключаються зі складу) нерозподіленого прибутку. Сума перевищення справедливої вартості отриманих коштів над номінальною вартістю частки акціонерів відображається як емісійний дохід.

Дивіденди. Дивіденди показуються у складі капіталу в періоді, в якому вони були оголошені. Будь-які дивіденди, оголошені після закінчення звітного періоду, але до ухвалення консолідованої фінансової звітності до випуску, описуються у Примітці "Події після дати балансу". Розподіл прибутку та його використання іншим чином відбувається на основі бухгалтерської звітності Групи. В українському законодавстві основою розподілу визначено нерозподілений прибуток.

Перерахунок іноземної валюти. Функціональною валютою Групи є валюта первинного економічного середовища, в якому працює Група. Функціональною валютою і валютою подання Групи є національна валюта України – гривня.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Монетарні активи та зобов'язання перераховуються у функціональну валюту Групи за офіційним обмінним курсом НБУ станом на кінець кожного відповідного звітного періоду. Прибутки та збитки, що виникають у результаті розрахунків по операціях в іноземній валюті та перерахунку монетарних активів і зобов'язань у функціональну валюту Групи за офіційним обмінним курсом НБУ на кінець року, відображаються у складі прибутку чи збитку за рік (як прибутки мінус збитки від переоцінки іноземної валюти). Перерахунок за курсами на кінець року не застосовується до немонетарних статей, які оцінюються за первісною вартістю. Немонетарні статті, які оцінюються за справедливою вартістю в іноземній валюті, у тому числі інвестиції в інструменти капіталу, перераховуються за курсами обміну на дату визначення справедливої вартості.

Вплив змін курсів обміну на немонетарні статті, які оцінюються за справедливою вартістю в іноземній валюті, обліковується у складі прибутків чи збитків від зміни справедливої вартості.

Станом на 31 грудня 2018 року основні встановлені НБУ курси обміну, що застосовувались для перерахунку сум в іноземній валюті, були такими: 1 долар США = 27,688264 гривень (у 2017 році – 28,067223 гривень) та 1 євро = 31,714138 гривні (у 2017 році – 33,495424).

Взаємозалік. Взаємозалік фінансових активів та зобов'язань, з подальшим включенням до консолідованого звіту про фінансовий стан лише їхньої чистої суми, може здійснюватися лише у випадку існування юридично визначеного права взаємозаліку визнаних сум, коли є намір провести розрахунок на основі чистої суми або одночасно реалізувати актив та розрахуватися за зобов'язаннями. При цьому право на взаємозалік (а) не повинне залежати від майбутніх подій та (б) повинне мати юридичну силу в усіх наступних обставинах: у ході ведення звичайної комерційної діяльності, (ii) у разі невиконання зобов'язань за платежами (подія дефолту) та (iii) у випадку неплатоспроможності чи банкрутства.

Витрати на персонал та відповідні відрахування. Витрати на заробітну плату, внески до державного пенсійного фонду України і фондів соціального страхування, оплачувані річні відпустки та лікарняні, премії, а також негрошові винагороди нараховуються у тому році, в якому відповідні послуги надавались працівниками Групи. У Групи відсутнє юридичне або конструктивне зобов'язання здійснювати пенсійні або інші подібні виплати, крім платежів за планом із встановленими внесками відповідно до законодавства.

Представлення консолідованого звіту про фінансовий стан за порядком ліквідності.

Група не має чітко визначеного робочого циклу і не розкриває окремо короткострокові та довгострокові активи та зобов'язання у консолідованому звіті про фінансовий стан. Натомість, активи та зобов'язання представлені у порядку їхньої ліквідності. У поданій нижче таблиці представлена інформація по кожній статті консолідованого звіту про фінансовий стан, яка поєднує суми, що, як очікується, будуть погашені або врегульовані до та після закінчення дванадцяти місяців після звітного періоду.

	31 грудня 2018 р.			31 грудня 2017 р.		
	Суми, що, як очікується, будуть погашені чи врегульовані			Суми, що, як очікується, будуть погашені чи врегульовані		
	До закінчення 12 місяців після звітного періоду	Після закінчення 12 місяців після звітного періоду	Всього	До закінчення 12 місяців після звітного періоду	Після закінчення 12 місяців після звітного періоду	Всього
<i>У тисячах гривень</i>						
АКТИВИ						
Грошові кошти та їх еквіваленти	687 255	-	687 255	598 319	-	598 319
Залишки на рахунках у Національному банку України	405 956	-	405 956	514 404	-	514 404
Заборгованість інших банків	571 595	-	571 595	643 069	-	643 069

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

У тисячах гривень	31 грудня 2018 р.			31 грудня 2017 р.		
	Суми, що, як очікується, будуть погашені чи врегульовані			Суми, що, як очікується, будуть погашені чи врегульовані		
	До закінчення 12 місяців після звітного періоду	Після закінчення 12 місяців після звітного періоду	Всього	До закінчення 12 місяців після звітного періоду	Після закінчення 12 місяців після звітного періоду	Всього
Кредити та аванси клієнтам	5 409 378	1 165 716	6 575 094	5 048 014	519 932	5 567 946
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	98	-	98	803 080	-	803 080
Інвестиційні цінні папери за амортизованою вартістю	808 759	-	808 759	27 457	-	27 457
Переплата з податку на прибуток	94	-	94	54	-	54
Відстрочений податковий актив	-	4 773	4 773	-	3 571	3 571
Приміщення, обладнання та нематеріальні активи	-	75 450	75 450	-	68 726	68 726
Гудвіл	-	18 429	18 429	-	18 429	18 429
Інші фінансові та нефінансові активи	9 936	214 033	223 969	38 690	180 008	218 698
ВСЬОГО АКТИВІВ	7 893 071	1 478 401	9 371 472	7 673 087	790 666	8 463 753
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Заборгованість перед іншими банками	1 055 894	-	1 055 894	707 147	-	707 147
Поточні рахунки	5 112 532	-	5 112 532	4 564 231	19 425	4 583 656
Депозити	1 852 224	177 243	2 029 467	1 944 511	215 892	2 160 403
Інші залучені кошти	7 212	206 267	213 479	15 393	214 344	229 737
Інші фінансові та нефінансові зобов'язання	68 256	-	68 256	51 619	-	51 619
Поточні зобов'язання за податком на прибуток	6 414	-	6 414	8 785	-	8 785
Субординований борг	512	107 316	107 828	307	49 861	50 168
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	8 103 044	490 826	8 593 870	7 291 993	499 522	7 791 515

4 Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики

Група використовує оцінки та судження, які впливають на суми, визнані у консолідованій фінансовій звітності, та на балансову вартість активів і зобов'язань протягом наступного фінансового року. Розрахунки та судження постійно переглядаються та базуються на попередньому досвіді керівництва та інших факторах, у тому числі на очікуваннях щодо майбутніх подій, які вважаються обґрунтованими за існуючих обставин. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, керівництво Групи також використовує професійні судження при застосуванні облікової політики. Професійні судження, які чинять найбільш суттєвий вплив на суми, що відображаються у консолідованій фінансовій звітності, та оцінки, результатом яких можуть бути значні коригування балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року, включають:

Гудвіл. Група регулярно аналізує гудвіл для оцінки знецінення. Станом на 31 грудня 2018 року гудвіл визнаний у сумі 18 429 тисяч гривень (на 31 грудня 2017 року: 18 429 тисяч гривень). З огляду на прибуткову діяльність Банку в 2018 році, керівництво Групи вважає, що ознаки потенційного знецінення гудвілу відсутні.

4 Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики (продовження)

Оцінка бізнес-моделі. Класифікація та оцінка фінансових активів залежить від результатів виплат в рахунок основної суми боргу і відсотків і результатів тестування бізнес-моделі. Використовувана Групою бізнес-модель визначається на рівні, який відображає механізм управління об'єднаними в групи фінансовими активами для досягнення тієї чи іншої бізнес-цілі. Ця оцінка включає в себе використання судження, що відображає усі доречні докази, в тому числі щодо процесу оцінки і вимірювання ефективності активів; ризиків, що впливають на ефективність активів і процесу управління цими ризиками, а також механізму винагороди керуючих активами осіб. Група здійснює моніторинг фінансових активів, що відображаються за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, визнання яких припиняється до настання терміну погашення, з тим щоб зрозуміти причину їх вибуття і її доцільність бізнес-цілям, відповідно до яких утримувався цей актив. Моніторинг є частиною постійної оцінки Групи поточної релевантності бізнес-моделі, в рамках якої утримуються фінансові активи, що залишились. У разі нерелевантності моделі проводиться аналіз на предмет змін в бізнес-моделі і можливих змін в класифікації відповідних активів.

Значне збільшення кредитного ризику. Як пояснюється в Примітці 3, величина очікуваних кредитних збитків оцінюється в сумі оціночного резерву, рівного кредитним збиткам, очікуваним в межах 12 місяців (для активів першої стадії) або протягом усього терміну кредитування (для активів другої і третьої стадії). Актив переходить в другу стадію при значному збільшенні кредитного ризику по ньому з моменту первісного визнання. У МСФЗ 9 не міститься визначення значного підвищення кредитного ризику. При оцінці значного збільшення кредитного ризику за окремим активом Група враховує як якісну, так і кількісну прогностичну інформацію, яка є обґрунтованою і може бути підтверджена. Більш детальна інформація представлена в Примітці 25.

Створення груп активів зі схожими характеристиками кредитного ризику. У разі якщо очікувані кредитні збитки вимірюються для групи активів, фінансові інструменти групуються на основі загальних характеристик ризику. Більш детальна інформація про характеристики, що розглядаються в рамках відповідного судження, наведена в Примітці 25. Характеристики кредитного ризику відслідковуються на постійній основі для підтвердження їх схожості. Це необхідно для того, щоб забезпечити правильне перегрупування активів при зміні характеристик кредитного ризику. В результаті можливе виникнення нових портфелів або перенесення активів в існуючий портфель, який більш ефективно відображає схожі характеристики кредитного ризику для відповідної групи активів. Повторна сегментація портфелів і переміщення активів між портфелями здійснюються частіше, якщо спостерігається значне підвищення кредитного ризику (або якщо таке значне підвищення сторнується). В результаті активи переміщуються з портфеля оцінюваних на основі кредитних збитків, очікуваних в межах 12 місяців, в портфель оцінюваних на основі кредитних збитків, очікуваних за весь термін дії, і навпаки. Переміщення також можливі всередині портфелів, які в такому випадку продовжують вимірюватися на тій же основі (кредитні збитки, очікувані в межах 12 місяців або протягом усього терміну кредитування), але при цьому змінюється сума очікуваних кредитних збитків, оскільки змінюється кредитний ризик портфеля.

Використовувані моделі і припущення. При оцінці справедливої вартості фінансових активів, а також при оцінці очікуваних кредитних збитків Група використовує різні моделі і припущення. При визначенні найбільш відповідної моделі для кожного типу активів, а також для визначення припущень, що використовуються в цих моделях, включаючи припущення, що відносяться до ключових факторів кредитного ризику, застосовується судження. Більш детальна інформація про оцінку справедливої вартості наведена в Примітці 29, а інформація про очікувані кредитні збитки - в Примітці 25.

Податкове законодавство. Податкове, валютне та митне законодавство України припускає можливість різних тлумачень (Примітка 27).

Початкове визнання операцій з пов'язаними сторонами. У ході звичайної діяльності Група здійснює операції з пов'язаними сторонами. МСФЗ 9 вимагає обліковувати фінансові інструменти при початковому визнанні за справедливою вартістю. За відсутності активного ринку таких операцій, для того щоб визначити, чи здійснювались такі операції за ринковими або неринковими ставками, використовуються професійні судження. Підставою для таких суджень є ціноутворення щодо подібних видів операцій з непов'язаними сторонами та аналіз ефективної процентної ставки. Умови операцій з пов'язаними сторонами описані у Примітці 30.

4 Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики (продовження)

Джерела невизначеності в оцінках

Нижче перераховані основні оцінки, які керівництво використовувало в процесі застосування облікової політики Групи і які надають найбільш істотний вплив на суми, відображені у консолідованій фінансовій звітності.

Визначення кількості і відносної ваги прогнозних сценаріїв для кожного типу продукту і визначення прогнозної інформації, що відноситься до кожного сценарію.

При вимірюванні рівня кредитних втрат Група використовує обґрунтовану прогнозну інформацію, яка заснована на припущеннях щодо майбутнього руху різних економічних факторів і того, як ці фактори вплинуть один на одного.

Імовірність дефолту. Імовірність дефолту є ключовим вхідним сигналом у вимірюванні рівня кредитних втрат. Імовірність дефолту – це оцінка на заданому часовому горизонті, розрахунок якої включає історичні дані, припущення і очікування майбутніх умов.

Збитки в разі дефолту. Збитки в разі дефолту являють собою оцінку збитків, які виникнуть при дефолті. Вони засновані на різниці між грошовими потоками, що визначені договором, і тими, які кредитор очікував би отримати, з урахуванням грошових потоків від забезпечення.

Оцінка справедливої вартості. При оцінці справедливої вартості фінансового активу або зобов'язання Група використовує дані, що спостерігаються на ринку в тій мірі, в якій вони доступні. Якщо такі вихідні дані рівня 1 відсутні, Група використовує моделі оцінки для визначення справедливої вартості своїх фінансових інструментів. Додаткові відомості про оцінку справедливої вартості дивіться в Примітці 29.

Стандарти і тлумачення випущені, але які ще не набули чинності

Були опубліковані окремі нові стандарти та тлумачення, що є обов'язковими для застосування Групою у річних періодах, починаючи з 1 січня 2019 року та пізніших періодах. Група не застосовувала ці стандарти та тлумачення до початку їх обов'язкового застосування.

Стандарти/тлумачення	Набувають чинності для річних облікових періодів, які починаються на або після
МСФЗ 16 «Оренда»	1 січня 2019 року
МСФЗ 17 «Страхові договори» – стандарт встановлює принципи визнання, оцінки, подання та розкриття договорів страхування і замінює МСФЗ 4 «Страхові контракти»	1 січня 2021 року
Поправки до МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність» та МСБО 28 «Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства» – Продаж або розподіл активів між інвестором та його асоційованим або спільним підприємством	Дата набуття чинності не визначена
КТ МСФЗ 23 «Невизначеність відносно податкової позиції»	1 січня 2019 року
Поправки до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» – Характеристики передоплати із негативною компенсацією	1 січня 2019 року
Поправки до МСБО 19 «Виплати працівникам» – доповнення, скорочення врегулювання планів	1 січня 2019 року
Поправки до МСБО 28 «Інвестиції в асоційовані організації та спільні підприємства» пояснення того, що рішення оцінювати об'єкти інвестиції за справедливою вартістю через прибуток чи збиток повинно застосовуватися окремо до кожної інвестиції	1 січня 2019 року
Поправки до МСБО 1 і МСБО 8 – покликані полегшити розуміння визначення суттєвості в МСБО 1 і не призначені для зміни основної концепції суттєвості в стандартах МСФЗ. Визначення суттєвості в МСБО 8 було замінено посиланням на МСБО 1	1 січня 2020 року
Щорічні вдосконалення МСФЗ за період 2015-2017 років	1 січня 2019 року
Поправки до МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу»	1 січня 2020 року
Поправки до посилань на Концептуальну основу стандартів МСФЗ	1 січня 2020 року

4 Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики (продовження)

МСФЗ 16 «Оренда»

Загальний вплив застосування МСФЗ 16 «Оренда». МСФЗ 16 вводить єдину модель визначення договорів оренди та порядку їх обліку у фінансовій звітності з боку як орендодавця, так і орендаря. При вступі в силу відносно звітних періодів, що починаються не раніше 1 січня 2019 року, МСФЗ 16 замінить всі діючі на даний момент вказівки з обліку оренди, включаючи МСБО 17 «Оренда» і відповідні інтерпретації. Датою першого застосування МСФЗ 16 для Банку є 1 січня 2019 року.

Група вибрала модифіковану модель ретроспективного застосування МСФЗ 16. Відповідно, Група не буде робити перерахунок порівняльних показників.

На відміну від обліку з боку орендаря, облік з боку орендодавця відповідно до МСФЗ 16 залишився практично незмінним у порівнянні з МСБО 17.

Вплив нового визначення оренди. Група планує скористатися практичною мірою, запропонованою в рамках переходу до МСФЗ 16, яка дозволяє не визначати знову, чи представляє собою договір або містить умови оренди. Відповідно, визначення оренди відповідно до МСБО 17 і КТМФЗ 4 буде як і раніше застосовуватися по відношенню до договорів оренди, укладених або змінених до 1 січня 2019 року.

Зміна у визначенні оренди відноситься переважно до концепції контролю. МСФЗ 16 розрізняє договори оренди і договори надання послуг на підставі того, чи контролює покупець використання ідентифікованого активу. Контроль повинен здійснюватися, якщо покупець має:

- право на отримання практично всіх економічних вигод від використання ідентифікованого активу; і
- право на безпосереднє використання такого активу.
- Група буде застосовувати визначення оренди і пов'язані вказівки МСФЗ 16 щодо всіх договорів оренди, укладених або змінених не раніше 1 січня 2019 року (незалежно від того чи є він орендодавцем або орендарем за договором оренди).

Вплив на облік оренди з боку орендаря. МСФЗ 16 змінить принцип обліку Групою оренди, яка раніше класифікувалася як операційна оренда відповідно до МСБО 17.

При первинному застосуванні МСФЗ 16 до всіх договорів оренди (за винятком зазначених нижче) Група повинна:

- визнати у консолідованому звіті про фінансовий стан активи у формі права користування та зобов'язання по оренді, які спочатку оцінюються за теперішньою вартістю майбутніх орендних платежів;
- визнати у консолідованому звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід амортизацію активів у формі права користування та процентів за зобов'язаннями з оренди;
- відокремити у консолідованому звіті про рух грошових коштів загальну суму грошових коштів, спрямованих на погашення основної частини (представленої у фінансовій діяльності) і процентів (представлених в операційній діяльності).

Стимулюючі платежі по оренді (наприклад, безкоштовний (пільговий) період) будуть визнаватися в рамках оцінки активів у формі права користування і зобов'язань з оренди, в той час, як відповідно до МСБО 17 вони вели до визнання стимулюючої виплати по зобов'язанням по оренді, яка амортизувалася як рівномірне скорочення витрат на оренду протягом її строку. Згідно з МСФЗ 16, оцінка активів у формі права користування на предмет знецінення буде проводитися відповідно до МСБО 36 «Зменшення корисності активів». Це змінить попередню вимогу щодо визнання резерву за збитковими договорами оренди.

Для договорів короткострокової оренди (строком до 12 місяців) і оренди активів з низькою вартістю (як персональні комп'ютери і офісні меблі, тощо), вартість яких нижче або дорівнює сумі еквівалентній 5 тисячам доларів США, Група має намір визнавати витратами з оренди рівномірно як дозволено МСФЗ 16.

Наразі керівництво здійснює оцінку впливу від прийняття до застосування МСФЗ 16 «Оренда». Щодо інших стандартів та тлумачень, то, за оцінками керівництва, їх прийняття до застосування у майбутніх періодах не завдасть суттєвого впливу на консолідовану фінансову звітність Групи.

5 Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти Групи та їх еквіваленти для цілей підготовки звіту про рух грошових коштів становили:

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Грошові кошти та їх еквіваленти	687 255	598 319
Залишки на рахунках у Національному банку України (Примітка 6)	405 956	514 404
Кореспондентські рахунки в інших банках (Примітка 7)	529 414	642 616
Грошові кошти та їх еквіваленти для цілей підготовки звіту про рух грошових коштів	1 622 625	1 755 339

6 Залишки на рахунках у Національному банку України

Залишки на рахунках у Національному банку України станом на 31 грудня 2018 року складають 405 956 тисяч гривень (на 31 грудня 2017 року – 514 404 тисячі гривень).

Станом на 31 грудня 2018 року сума обов'язкового резерву в НБУ розраховується як проста середня величина протягом відповідного періоду визначення резервної бази і повинна утримуватися на рівні від 3 до 6,5 процентів (у 2017 році – від 3 до 6,5 процентів) від певних зобов'язань Банку. Відповідно, сума цього залишку може змінюватися з дня на день.

7 Заборгованість інших банків

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2018 року (МСФЗ 9)	31 грудня 2017 року (МСБО 39)
Кореспондентські рахунки в інших банках	531 560	642 678
Строкові розміщення коштів в інших банках	42 189	453
За вирахуванням резерву	(2 154)	(62)
Всього заборгованості інших банків	571 595	643 069

Заборгованість інших банків є незабезпеченою. Нижче подана інформація про зміни резервів під знецінення за заборгованістю інших банків.

<i>У тисячах гривень</i>	Кореспондентські рахунки в інших банках	Строкові розміщення коштів в інших банках	Всього
На 1 січня 2017 року (МСБО 39)	(62)	-	(62)
Відрахування до зменшення резерву	-	-	-
На 31 грудня 2017 року (МСБО 39)	(62)	-	(62)
Зміни від застосування МСФЗ 9	(601)	(1)	(602)
На 1 січня 2018 року (МСФЗ 9)	(663)	(1)	(664)
Відрахування до резерву	(1 483)	(7)	(1 490)
На 31 грудня 2018 (МСФЗ 9)	(2 146)	(8)	(2 154)

7 Заборгованість інших банків (продовження)

Станом на 1 січня 2018 року резерв під очікувані кредитні збитки у сумі 602 тисячі гривень та 62 тисячі гривень відносилися до стадії 1 та стадії 3 знецінення відповідно.

Нижче поданий аналіз заборгованості інших банків за кредитною якістю станом на 31 грудня 2018 року:

У тисячах гривень	Кореспондентські рахунки в інших банках	Строкові розміщення коштів в інших банках	Всього
Перша стадія резервування			
Рейтинг від AA- до AA+	344 847	41 747	386 594
Рейтинг від BB- до BBB+	173 551	95	173 646
Не мають рейтинг	11 624	347	11 971
Всього перша стадія резервування	530 022	42 189	572 211
Резерв під очікувані кредитні збитки (стадія 1)	(608)	(8)	(616)
Третя стадія резервування			
- строк погашення не настав	1 476	-	1 476
- прострочені понад 360 днів	62	-	62
Всього третя стадія резервування	1 538	-	1 538
Резерв під очікувані кредитні збитки (стадія 3)	(1 538)	-	(1 538)
Мінус резерв під очікувані кредитні збитки коштів в інших банках	(2 146)	(8)	(2 154)
Всього заборгованості інших банків	529 414	42 181	571 595

Протягом 2018 року сума очікуваних кредитних збитків за заборгованістю інших банків збільшилась в основному за рахунок суттєвого збільшення кредитного ризику та наступного переходу до стадії 3 за залишками в одному банку у сумі 1 476 тисяч гривень.

Додаткова інформація про аналіз заборгованості інших банків за кредитною якістю станом на 31 грудня 2018 року надана в Примітці 25.

Кредитні рейтинги базуються на рейтингах міжнародної рейтингової агенції Standard & Poor's, за умови їх наявності, або на рейтингах міжнародних рейтингових агенцій Fitch та Moody's, трансформованих до найближчого еквівалента за шкалою рейтингів Standard & Poor's.

Нижче поданий аналіз заборгованості інших банків за кредитною якістю станом на 31 грудня 2017 року:

У тисячах гривень	Кореспондентські рахунки в інших банках	Строкові розміщення коштів в інших банках	Всього
Не прострочені та не знецінені			
Рейтинг від AA- до AA+	471 600	-	471 600
Рейтинг від BB- до BBB+	164 120	100	164 220
Не мають рейтинг	6 896	353	7 249
Всього не прострочених та не знецінених	642 616	453	643 069
Індивідуально знецінені (валова сума)			
- прострочені понад 360 днів	62	-	62
Всього індивідуально знецінених (валова сума)	62	-	62
Резерв на знецінення	(62)	-	(62)
Всього заборгованості інших банків	642 616	453	643 069

7 Заборгованість інших банків (продовження)

На 31 грудня 2018 року Група розмістила кошти до вирахування резервів на рахунках у 5 банках-контрагентах (у 2017 році – у 5 банках-контрагентах) у сумі 570 259 тисяч гривень (у 2017 році – 635 797 тисяч гривень), що становить 99,4% валової заборгованості інших банків (у 2017 році – 99%).

Справедлива вартість заборгованості інших банків надана у Примітці 29. Аналіз заборгованості інших банків за процентними ставками поданий у Примітці 25.

8 Кредити та аванси клієнтам

Загальний залишок кредитів та авансів, наданих Групою клієнтам, на 99,2% складається з позик і авансів, наданих юридичним особам які оцінюються за амортизованою вартістю та на 0,8% - з кредитів та авансів, наданих фізичним особам які оцінюються за амортизованою вартістю.

Кредити, надані клієнтам, представлені наступним:

	31 грудня 2018 року (МСФЗ 9)	31 грудня 2017 року (МСБО 39)
<i>У тисячах гривень</i>		
Кредити юридичним особам	6 782 306	5 775 887
Кредити фізичним особам:		
- споживчі кредити	23 626	8 955
- кредити за кредитними картами	16 122	14 838
- іпотечні кредити	15 758	15 087
- кредити на придбання автомобіля	888	1 018
Всього кредитів та авансів клієнтам до резерву	6 838 700	5 815 785
Мінус: резерв на знецінення кредитів	(263 606)	(247 839)
Всього кредитів та авансів клієнтам	6 575 094	5 567 946

У 2018 році у сумі резерву під очікувані кредитні збитки за кредитами та авансами клієнтам відбулися такі зміни:

<i>У тисячах гривень</i>	Кредити юридичним особам	Споживчі кредити	Кредити за кредит- ними картами	Іпотечні кредити	Кредити на придбання автомобіля	Всього
Резерв на знецінення на 1 січня 2018 р. (МСБО 39)	235 821	58	590	10 961	409	247 839
Вплив застосування МСФЗ 9	12 739	(14)	(47)	307	(277)	12 708
Резерв/(зменшення резерву) під очікувані кредитні збитки протягом року	37 454	733	65	601	(132)	38 721
Суми, списані протягом року як безнадійні	(35 584)	-	(78)	-	-	(35 662)
Резерв під очікувані кредитні збитки на 31 грудня 2018 р.	250 430	777	530	11 869	-	263 606

8 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

У 2017 році у сумі резерву на знецінення кредитів відбулися такі зміни:

У тисячах гривень	Кредити юридичним особам	Споживчі кредити	Кредити за кредитними картами	Іпотечні кредити	Кредити на придбання автомобіля	Всього
Резерв на знецінення кредитів на 1 січня 2017 р.	198 506	18	382	10 649	1	209 556
Резерв* на знецінення протягом року	66 318	40	389	312	408	67 467
Суми, списані протягом року як безнадійні	(29 003)	-	(181)	-	-	(29 184)
Резерв на знецінення кредитів на 31 грудня 2017 р.	235 821	58	590	10 961	409	247 839

* Резерв під знецінення протягом 2017 року відрізняється від суми, представленої в консолідованому звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід за рік, у зв'язку з відшкодуванням кредитів, раніше списаних як безнадійні в розмірі 14 тисяч гривень, яке було відображено безпосередньо у рядку резервів у консолідованому звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід за рік.

Концентрація ризиків у кредитному портфелі за галузями економіки є такою:

У тисячах гривень	31 грудня 2018 року		31 грудня 2017 року	
	Сума	%	Сума	%
Торгівля	3 309 275	48	2 799 047	48
Промисловість	928 490	14	638 738	11
Транспорт та зв'язок	899 781	13	994 663	17
Сільське господарство, риболовство та харчова промисловість	711 291	10	563 189	10
Будівництво та операції з нерухомістю	514 170	8	448 043	8
Фінансові та інвестиційні операції	174 142	3	133 908	2
Туристичні та готельні послуги, ресторанний бізнес	135 501	2	4 752	-
Кредити фізичним особам	56 394	1	39 898	1
Інші послуги	109 656	1	193 547	3
Всього кредитів і авансів клієнтам (до резерву)	6 838 700	100	5 815 785	100

На 31 грудня 2018 року загальна валова сума кредитів виданих 10 найбільшим позичальникам Групи (у 2017 році – 10 позичальникам) становила 1 723 448 тисяч гривень (у 2017 році – 1 906 768 тисяч гривень) або 25% від загальної суми кредитного портфеля (у 2017 році – 33%). При цьому станом на 31 грудня 2018 року сума кредитів 10 найбільшим позичальникам Групи була частково забезпечена заставою майнових прав на депозити у сумі 378 259 тисяч гривень (у 2017 році – 756 806 тисяч гривень).

8 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Нижче подано інформацію про забезпечення кредитів станом на 31 грудня 2018 року:

У тисячах гривень	Кредити юридичним особам	Споживчі кредити	Кредити за кредитними картами	Іпотечні кредити	Кредити на придбання автомобіля	Всього
Незабезпечені кредити	781 039	7 592	15 961	6 116	153	810 861
Кредити, забезпечені:						
- об'єктами житлової нерухомості	165 356	7 551	-	1 992	85	174 984
- іншими об'єктами нерухомості	2 802 186	1 371	-	7 650	-	2 811 207
- грошовими депозитами (Примітка 14)	529 482	5 894	161	-	-	535 537
- іншими активами	2 504 243	1 218	-	-	650	2 506 111
Всього кредитів та авансів клієнтам	6 782 306	23 626	16 122	15 758	888	6 838 700

Статті у таблицях показані за балансовою вартістю кредитів чи прийнятого забезпечення, залежно від того, яка з них менше; залишок суми віднесений на незабезпечені кредити. Балансова вартість кредитів була розподілена з урахуванням ліквідності активів, прийнятих в якості забезпечення.

Справедлива вартість об'єктів нерухомості протягом звітного періоду була розрахована шляхом проведення незалежної експертної оцінки суб'єктами оціночної діяльності. Категорія «Інші активи» включає наступні види забезпечення: товари в обороті, інше рухоме майно та інші майнові права.

Інформація про забезпечення кредитів на 31 грудня 2017 року:

У тисячах гривень	Кредити юридичним особам	Споживчі кредити	Кредити за кредитними картами	Іпотечні кредити	Кредити на придбання автомобіля	Всього
Незабезпечені кредити	542 976	2 878	14 610	-	46	560 510
Кредити, забезпечені:						
- об'єктами житлової нерухомості	110 999	5 664	-	3 991	333	120 987
- іншими об'єктами нерухомості	2 182 811	40	-	11 096	-	2 193 947
- грошовими депозитами (Примітка 14)	940 735	16	228	-	-	940 979
- іншими активами	1 998 366	357	-	-	639	1 999 362
Всього кредитів та авансів клієнтам	5 775 887	8 955	14 838	15 087	1 018	5 815 785

Станом на 31 грудня 2017 року Група застосувала методику розрахунку резервів щодо кредитного портфеля відповідно до МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» і створила резерви на покриття збитків від знецінення кредитів, які були понесені, але які ще не були конкретно зіставлені з будь-яким окремим кредитом у кредитному портфелі до звітної дати.

Прострочені, але не знецінені кредити – це передусім забезпечені заставою кредити, справедлива вартість забезпечення яких покриває прострочені проценти та виплати основної суми. Суми, обліковані як прострочені, але не знецінені, являють собою весь залишок за такими кредитами, а не лише прострочені суми окремих платежів.

8 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Нижче поданий аналіз кредитів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2018 року:

У тисячах гривень	Кредити юридичним особам	Споживчі кредити	Кредити за кредитними картами	Іпотечні кредити	Кредити на придбання автомобіля	Всього
Перша стадія резервування						
- строк погашення не настав	5 168 656	22 701	14 775	2 035	590	5 208 757
- прострочені менше ніж 31 день	1 531	6	936	-	-	2 473
Всього перша стадія резервування	5 170 187	22 707	15 711	2 035	590	5 211 230
Друга стадія резервування, кредити зі значним збільшенням ризику						
- строк погашення не настав	1 181 058	-	-	-	-	1 181 058
- прострочені від 31 до 90 днів	-	888	37	-	298	1 223
Всього друга стадія резервування, кредити зі значним збільшенням ризику	1 181 058	888	37	-	298	1 182 281
Третя стадія резервування, знецінені кредити						
- строк погашення не настав	206 351	-	-	-	-	206 351
- прострочені від 91 до 180 днів	-	29	58	-	-	87
- прострочені від 181 до 360 днів	22 433	-	37	-	-	22 470
- прострочені більше 360 днів	118 152	2	279	-	-	118 433
Всього третя стадія резервування, знецінені кредити	346 936	31	374	-	-	347 341
Придбані або створені первісно знецінені кредити						
- строк погашення не настав	29 267	-	-	3 260	-	32 527
- прострочені менше ніж 31 день	-	-	-	133	-	133
- прострочені від 31 до 90 днів	54 858	-	-	-	-	54 858
- прострочені більше 360 днів	-	-	-	10 330	-	10 330
Всього придбані або створені первісно знецінені кредити	84 125	-	-	13 723	-	97 848
Всього кредитів та авансів клієнтам	6 782 306	23 626	16 122	15 758	888	6 838 700
Мінус резерви під очікувані кредитні збитки	(250 430)	(777)	(530)	(11 869)	-	(263 606)
Всього кредитів та авансів клієнтам	6 531 876	22 849	15 592	3 889	888	6 575 094

8 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Аналіз кредитів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2017 року:

У тисячах гривень	Кредити юридичним особам	Споживчі кредити	Кредити за кредитними картами	Іпотечні кредити	Кредити на придбання автомобіля	Всього
Не прострочені та не знецінені						
- Кредити підприємствам із незначною чутливістю до валютного ризику	2 509 747	-	-	-	-	2 509 747
- Кредити підприємствам із значною чутливістю до валютного ризику	2 417 361	-	-	-	-	2 417 361
- Кредити фізичним особам із незначною чутливістю до валютного ризику	-	8 883	13 927	785	610	24 205
Всього не прострочених та не знецінених	4 927 108	8 883	13 927	785	610	4 951 313
Прострочені та не знецінені						
- прострочені менше ніж 31 день	66 341	28	317	-	-	66 686
- прострочені від 31 до 90 днів	-	-	182	-	-	182
- прострочені від 91 до 180 днів	-	44	85	-	408	537
- прострочені від 181 до 360 днів	-	-	145	-	-	145
- прострочені більше 360 днів	-	-	182	-	-	182
Всього кредитів, прострочених та не знецінених	66 341	72	911	-	408	67 732
Кредити, визначені окремо як знецінені						
- строк погашення не настав	657 145	-	-	11 095	-	668 240
- строк погашення менше ніж 31 день	3 440	-	-	-	-	3 440
- прострочені від 91 до 180 днів	1 848	-	-	-	-	1 848
- прострочені від 181 до 360 днів	3 946	-	-	-	-	3 946
- прострочені більше 360 днів	116 059	-	-	3 207	-	119 266
Всього кредитів, визначених окремо як знецінені	782 438	-	-	14 302	-	796 740
Всього кредитів та авансів клієнтам	5 775 887	8 955	14 838	15 087	1 018	5 815 785
Мінус резерви на знецінення	(235 821)	(58)	(590)	(10 961)	(409)	(247 839)
Всього кредитів та авансів клієнтам	5 540 066	8 897	14 248	4 126	609	5 567 946

8 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Фінансовий вплив забезпечення представлений шляхом окремого розкриття вартості забезпечення для (i) активів, забезпечення та інші інструменти підвищення кредитної якості яких дорівнюють балансовій вартості активу чи перевищують її («активи з надлишковим забезпеченням»), та (ii) активів, забезпечення та інші інструменти підвищення кредитної якості яких менше балансової вартості активу («активи з недостатнім забезпеченням»).

Нижче показаний вплив забезпечення станом на 31 грудня 2018 року:

	Активи з надлишковим забезпеченням		Активи з недостатнім забезпеченням	
	Валова балансова вартість активів	Справедлива вартість забезпечення	Валова балансова вартість активів	Справедлива вартість забезпечення
<i>У тисячах гривень</i>				
Кредити юридичним особам	5 516 790	12 448 002	1 265 516	484 477
Кредити фізичним особам				
- споживчі кредити	14 777	111 941	8 849	1 257
- кредити за кредитними картами	161	651	15 961	-
- іпотечні кредити	9 062	66 802	6 696	580
- кредити на придбання автомобіля	735	5 382	153	-
Всього	5 541 525	12 632 778	1 297 175	486 314

Нижче показаний вплив забезпечення станом на 31 грудня 2017 року:

	Активи з надлишковим забезпеченням		Активи з недостатнім забезпеченням	
	Валова балансова вартість активів	Справедлива вартість забезпечення	Валова балансова вартість активів	Справедлива вартість забезпечення
<i>У тисячах гривень</i>				
Кредити юридичним особам	4 556 365	9 972 157	1 219 522	676 546
Кредити фізичним особам				
- споживчі кредити	5 806	22 422	3 149	271
- кредити за кредитними картами	228	738	14 610	-
- іпотечні кредити	4 127	22 333	10 960	-
- кредити на придбання автомобіля	972	1 776	46	-
Всього	4 567 498	10 019 426	1 248 287	676 817

Справедлива вартість забезпечення – це ціна, яка буде отримана від продажу активу в межах звичайної угоди між учасниками ринку на дату оцінки. Ця сума не включає потенційні витрати, пов'язані зі стягненням заборгованості шляхом звернення стягнення на предмет забезпечення, а також вартість грошей у часі, пов'язану з дисконтуванням очікуваних грошових потоків від реалізації застави. Чиста вартість застави після судових витрат, комерційних витрат та інших витрат щодо стягнення заборгованості шляхом звернення стягнення на предмет забезпечення може відрізнятися від його справедливої вартості.

Справедлива вартість об'єктів нерухомості була оцінена керівництвом на основі ринкових цін на аналогічні активи, скориговані в разі необхідності, на відмінності в місці розташування, стані нерухомості та інших відповідних характеристиках.

Інша інформація про кредити та аванси, надані клієнтам (детальний аналіз змін резерву під очікувані кредитні збитки та їх розподіл за стадіями знецінення), подана в Примітці 25.

Розрахункова справедлива вартість кожного класу кредитів та авансів клієнтам показана у Примітці 29. Аналіз кредитів та авансів клієнтам за процентними ставками поданий у Примітці 25. Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена у Примітці 30.

9 Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

У тисячах гривень	2018	2017
Облігації внутрішньої державної позики	98	1 181
Депозитні сертифікати НБУ	-	801 899
Всього боргових цінних паперів	98	803 080
Всього інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через іший сукупний дохід	98	803 080

Станом на 31 грудня 2018 року облігації внутрішньої державної позики (надалі – «ОВДП») включають купонні ОВДП з остаточним строком погашення 22 липня 2019 року та номінальною дохідністю 9,5% річних.

Станом на 31 грудня 2017 року облігації внутрішньої державної позики включають купонні ОВДП з остаточним строком погашення 22 липня 2019 року та номінальною дохідністю 9,5% річних, дисконтні ОВДП з остаточним строком погашення 10 січня 2018 року та номінальною дохідністю 15,3% річних, депозитні сертифікати НБУ з остаточним строком погашення 4 січня 2018 року та номінальною процентною ставкою 14,5%, депозитні сертифікати НБУ з остаточним строком погашення 9 січня 2018 року та номінальною процентною ставкою 14,5%, депозитні сертифікати НБУ з остаточним строком погашення 11 січня 2018 року та номінальною процентною ставкою 14,5%.

Нижче приводиться аналіз боргових цінних паперів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2018 року:

У тисячах гривень	Облігації внутрішньої державної позики	Всього
Не прострочені та не знецінені		
Цінні папери високої якості	98	98
Всього не прострочених та не знецінених	98	98
Всього боргових цінних паперів за справедливою вартістю через іший сукупний дохід	98	98

Нижче приводиться аналіз боргових цінних паперів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2017 року:

У тисячах гривень	Облігації внутрішньої державної позики	Депозитні сертифікати НБУ	Всього
Не прострочені та не знецінені			
Цінні папери високої якості	1 181	801 899	803 080
Всього не прострочених та не знецінених	1 181	801 899	803 080
Всього боргових цінних паперів за справедливою вартістю через іший сукупний дохід	1 181	801 899	803 080

Боргові цінні папери не мають забезпечення.

Аналіз процентних ставок інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід розкритий в Примітці 25. Інформацію про справедливую вартість інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу розкрито у Примітці 29.

10 Інвестиційні цінні папери за амортизованою вартістю

(у тисячах гривень)	2018	2017
Облігації внутрішньої державної позики	56 075	27 457
Депозитні сертифікати НБУ	752 684	-
Всього інвестиційних цінних паперів за амортизованою вартістю	808 759	27 457

Станом на 31 грудня 2018 року облігації внутрішньої державної позики включають дисконтні ОВДП номіновані в доларах США загальною номінальною вартістю 2 мільйони доларів США з остаточним строком погашення 19 червня 2019 року та номінальною дохідністю 5,4% річних, депозитні сертифікати НБУ з остаточним строком погашення 04 січня 2019 року та номінальною процентною ставкою 18%, депозитні сертифікати НБУ з остаточним строком погашення 11 січня 2019 року та номінальною процентною ставкою 18%.

Станом на 31 грудня 2017 року облігації внутрішньої державної позики включають купонні ОВДП, номіновані в доларах США, номінальною вартістю 1 мільйон доларів США, з остаточним строком погашення 13 червня 2018 року та номінальною дохідністю 5,0% річних.

Нижче приводиться аналіз боргових цінних паперів які утримуються до погашення за кредитною якістю станом на 31 грудня 2018 року:

У тисячах гривень	Облігації внутрішньої державної позики	Депозитні сертифікати НБУ	Всього
Не прострочені та не знецінені			
Цінні папери високої якості	56 075	752 684	808 759
Всього не прострочених та не знецінених	56 075	752 684	808 759
Всього боргових цінних паперів за амортизованою вартістю	56 075	752 684	808 759

Нижче приводиться аналіз боргових цінних паперів які утримуються до погашення за кредитною якістю станом на 31 грудня 2017 року:

У тисячах гривень	Облігації внутрішньої державної позики	Всього
Не прострочені та не знецінені		
Цінні папери високої якості	27 457	27 457
Всього не прострочених та не знецінених	27 457	27 457
Всього інвестиційних цінних паперів за амортизованою вартістю	27 457	27 457

Аналіз процентних ставок інвестиційних цінних паперів, які утримуються до погашення наведено в Примітці 25. Інформацію про справедливую вартість інвестиційних цінних паперів які утримуються до погашення розкрито у Примітці 29.

11 Приміщення, обладнання та нематеріальні активи

У тисячах гривень	Вдоскона- лення орендова- ного майна	Транс- портні засоби	Офісне та комп'ю- терне облад- нання	Не- завершене будів- ництво	Всього примі- щень та облад- нання	Немате- ріальні активи	Всього
Первісна вартість на 1 січня 2017 р.	19 148	8 876	79 272	7 052	114 348	23 392	137 740
Накопичена амортизація	(6 808)	(4 495)	(48 503)	-	(59 806)	(8 356)	(68 162)
Залишкова вартість на 1 січня 2017 р.	12 340	4 381	30 769	7 052	54 542	15 036	69 578
Надходження	1 383	5 273	32 483	-	39 139	6 783	45 922
Вибуття	-	-	(136)	(5 831)	(5 967)	-	(5 967)
Амортизаційні відрахування	(6 992)	(2 333)	(19 422)	-	(28 747)	(12 060)	(40 807)
Залишкова вартість на 31 грудня 2017 р.	6 731	7 321	43 694	1 221	58 967	9 759	68 726
Первісна вартість на 31 грудня 2017 р.	20 538	14 149	111 079	1 221	146 987	30 176	177 163
Накопичена амортизація	(13 807)	(6 828)	(67 385)	-	(88 020)	(20 417)	(108 437)
Залишкова вартість на 31 грудня 2017 р.	6 731	7 321	43 694	1 221	58 967	9 759	68 726
Надходження	4 849	3 044	31 225	1 279	40 397	10 432	50 829
Вибуття	-	-	(87)	-	(87)	-	(87)
Амортизаційні відрахування	(5 902)	(2 629)	(25 123)	-	(33 654)	(10 364)	(44 018)
Залишкова вартість на 31 грудня 2018 р.	5 678	7 736	49 709	2 500	65 623	9 827	75 450
Первісна вартість на 31 грудня 2018 р.	25 387	17 193	141 956	2 500	187 036	39 462	226 498
Накопичена амортизація	(19 709)	(9 457)	(92 247)	-	(121 413)	(29 635)	(151 048)
Залишкова вартість на 31 грудня 2018 р.	5 678	7 736	49 709	2 500	65 623	9 827	75 450

У 2017 році керівництво Групи здійснило перегляд строків корисного використання для частини нематеріальних активів. В результаті перегляду середній строк корисного використання для зазначених нематеріальних активів зменшився з 6 до 2,7 років.

Станом на 31 грудня 2018 року сума повністю амортизованих активів, які Група продовжує використовувати, складала 72 788 тисяч гривень (на 31 грудня 2017 року – 53 752 тисячі гривень).

12 Інші фінансові та нефінансові активи

У тисячах українських гривень	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
<i>Інші фінансові активи</i>		
Грошові кошти з обмеженим правом використання	189 926	180 008
Дебіторська заборгованість за іншими фінансовими інструментами	-	5 024
Інші фінансові активи	6 058	5 593
Всього інших фінансових активів	195 984	190 625
<i>Інші нефінансові активи</i>		
Витрати майбутніх періодів	15 194	16 357
Дебіторська заборгованість з придбання активів	5 340	1 825
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя	7 316	6 453
Передплата за податками, іншими ніж податок на прибуток	84	3 254
Інші активи	51	184
Всього інших нефінансових активів	27 985	28 073
Всього інших фінансових та нефінансових активів	223 969	218 698

Грошові кошти з обмеженим правом використання складаються з розміщеного Групою гарантійного покриття в міжнародних платіжних системах Віза та Мастер Кард. Група не має права використовувати ці кошти для фінансування повсякденних операцій або повернути їх на першу вимогу (Примітка 27).

Інформація про оцінку справедливої вартості інших фінансових активів наведена в Примітці 29.

Майно, що перейшло у власність Групи як заставодержателя складається з об'єктів нерухомості та земельних ділянок. Група планує реалізувати ці активи в осяжному майбутньому. Ці активи не відповідають визначенню необоротних активів, призначених для продажу, та класифіковані як запаси відповідно до МСБО 2 «Запаси». Ці активи були первісно відображені за справедливою вартістю при придбанні.

Очікується, що всі перераховані вище активи будуть відшкодовані протягом більш ніж дванадцяти місяців після закінчення звітного періоду.

13 Заборгованість перед іншими банками

У тисячах гривень	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Короткострокові кредити, що отримані	857 470	487 903
Довгострокові депозити	142 804	151 524
Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» інших банків	55 620	67 720
Всього заборгованості перед іншими банками	1 055 894	707 147

Станом на 31 грудня 2018 року найбільшою сумою заборгованості за кореспондентськими рахунками інших банків була заборгованість у сумі 28 620 тисяч гривень перед банком-нерезидентом, що становила 51,5% від сукупної заборгованості за кореспондентськими рахунками та депозитами «овернайт» інших банків (у 2017 році у сумі 57 922 тисячі гривень, що становила 85,5% від сукупної заборгованості за кореспондентськими рахунками та депозитами «овернайт» інших банків).

Станом на 31 грудня 2018 року найбільшою сумою заборгованості за короткостроковими кредитами, отриманими від інших банків була заборгованість у сумі 857 470 тисяч гривень перед одним банком-нерезидентом, що становило 100% від сукупної заборгованості за короткостроковими кредитами, отриманими від інших банків (на 31 грудня 2017 року - 487 903 тисячі гривень, що становило 100% від сукупної заборгованості за короткостроковими кредитами, отриманими від інших банків).

13 Заборгованість перед іншими банками (продовження)

Станом на 31 грудня 2018 року заборгованість у вигляді довгострокового депозиту залученого від одного банку-нерезиденту складала 142 804 тисячі гривень за ставкою 3,68% в євро (на 31 грудня 2017 року – 151 524 тисячі гривень за ставкою 6,4% в євро).

Інформацію про справедливую вартість кожного класу заборгованості перед іншими банками подано у Примітці 29. Аналіз заборгованості перед іншими банками за процентними ставками поданий у Примітці 25. Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена у Примітці 30.

14 Поточні рахунки та депозити

У тисячах гривень	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Поточні рахунки		
- Поточні рахунки юридичних осіб	4 176 341	3 660 465
- Поточні рахунки фізичних осіб	936 191	923 191
Всього поточних рахунків	5 112 532	4 583 656
Депозити		
- Депозити юридичних осіб	479 379	439 394
- Депозити фізичних осіб	1 550 088	1 721 009
Всього депозитів	2 029 467	2 160 403
Всього поточних рахунків та депозитів	7 141 999	6 744 059

Станом на 31 грудня 2018 року до складу залишків за поточними рахунками входять депозити «до запитання» у загальній сумі 143 142 тисячі гривень (на 31 грудня 2017 року – 315 920 тисяч гривень), з якої 76 886 тисяч гривень належить фізичним особам (на 31 грудня 2017 року – 247 520 тисяч гривень), 66 256 тисяч гривень – юридичним особам (на 31 грудня 2017 року – 68 400 тисяч гривень). Відсоткові ставки за такими депозитами становили від 0,01% до 18% річних, залежно від залишку на рахунку.

Станом на 31 грудня 2018 року загальна сума коштів 10 найбільших клієнтів Групи на поточних рахунках становить 1 279 756 тисяч гривень (на 31 грудня 2017 року – 1 427 036 тисяч гривень), або 25% (на 31 грудня 2017 року – 31%) загальної суми коштів на поточних рахунках.

Станом на 31 грудня 2018 року загальна сума коштів 10 найбільших клієнтів Групи на депозитах становить 789 837 тисяч гривень (на 31 грудня 2017 року – 1 054 574 тисячі гривень), або 39% (на 31 грудня 2017 року – 49%) загальної суми коштів на депозитах. Станом на 31 грудня 2018 року до складу коштів клієнтів входять залишки у загальній сумі 650 358 тисяч гривень (у 2017 році – 974 385 тисяч гривень), розміщені клієнтами як забезпечення кредитів клієнтам загальною сумою 535 537 тисяч гривень (у 2017 році – 940 979 тисяч гривень). Див. Примітку 8.

Розподіл коштів на поточних рахунках за галузями економіки наведено нижче:

У тисячах гривень	31 грудня 2018 року		31 грудня 2017 року	
	Сума	%	Сума	%
Транспорт, телекомунікації	1 535 348	30	1 149 366	25
Торгівля	1 023 845	20	1 079 851	24
Фізичні особи	936 191	18	923 192	20
Переробна промисловість	369 236	7	280 750	6
Сільське господарство	333 452	7	124 398	3
Професійні послуги	230 702	5	573 175	13
Фінансові посередники	250 198	5	225 724	5
Будівництво	196 685	4	139 150	3
Інше	236 875	4	88 050	1
Всього поточних рахунків	5 112 532	100	4 583 656	100

14 Поточні рахунки та депозити (продовження)

Розподіл коштів на депозитах за галузями економіки наведено нижче:

У тисячах гривень	31 грудня 2018 року		31 грудня 2017 року	
	Сума	%	Сума	%
Фізичні особи	1 550 087	76	1 721 008	80
Професійні послуги	185 570	9	5 672	1
Транспорт, телекомунікації	124 509	6	96 287	4
Торгівля	91 588	5	222 843	10
Переробна промисловість	29 146	2	19 376	1
Інше	48 567	2	95 217	4
Всього депозитів	2 029 467	100	2 160 403	100

Інформація про справедливую вартість кожного класу коштів клієнтів показана у Примітці 29. Аналіз коштів клієнтів за процентними ставками поданий у Примітці 25. Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена у Примітці 30.

15 Інші залучені кошти

На підставі укладеного в грудні 2014 року договору з Чорноморським Банком Торгівлі та Розвитку, Група у лютому 2015 року отримала довгостроковий кредит для малого та середнього бізнесу в сумі 2 500 тисяч доларів США. У лютому 2018 року, згідно умов договору, Група повернула кредит Чорноморському Банку Торгівлі та Розвитку (31 грудня 2017 року балансова вартість кредиту складала 14 438 тисяч гривень).

На підставі укладеного в листопаді 2017 року договору з УОРЛДБІЗНЕС КЕПІТАЛ, ІНК. (WORLDBUSINESS CAPITAL, INC.) США, Група у грудні 2017 року отримала довгостроковий кредит строком на 10 років у сумі 8 000 тисяч доларів США. Балансова вартість кредиту станом на 31 грудня 2018 року складає 213 479 тисяч гривень (на 31 грудня 2017 року – 215 299 тисяч гривень). Повернення кредиту передбачене 32 (тридцять двома) рівними платежами кожні три місяці після 24 місяців користування кредитом починаючи з 20 грудня 2019 року. Даний кредит отриманий під гарантії КОРПОРАЦІЇ ЗАРУБІЖНИХ ПРИВАТНИХ ІНВЕСТИЦІЙ (OVERSEAS PRIVATE INVESTMENT CORPORATION), США з метою стимулювання кредитування малого та середнього бізнесу в Україні.

Проценти за договором нараховуються на основі 3-місячної ставки LIBOR за доларами США та маржі в розмірі 4,75%, що на 31 грудня 2018 року складало 7,5625% (на 31 грудня 2017 року – 7,125%). Проценти сплачуються кожні три місяці протягом строку дії договору.

Інформація щодо забезпечення за іншими залученими коштами, що описані вище, наведена у Примітці 27.

Інформація про оцінку справедливої вартості інших залучених коштів наведена в Примітці 29.

Узгодження зобов'язань, які виникають у результаті фінансової діяльності

У таблиці нижче подано детальну інформацію про зміни у зобов'язаннях Групи, які виникають у результаті фінансової діяльності, включно з грошовими та негрошовими змінами. Зобов'язання, які виникають у результаті фінансової діяльності, стосуються зобов'язань, стосовно яких потоки грошових коштів були, або майбутні потоки грошових коштів будуть, класифіковані у консолідованому звіті про рух грошових коштів Групи як рух грошових коштів від фінансової діяльності за 2018 рік.

	Залишок на початок періоду	Надходження/ (погашення) від руху грошових коштів	Негрошові зміни			Залишок на кінець періоду
			Виплата процентів	Процентні витрати	Курсові різниці	
Інші залучені кошти	229 737	(13 871)	(16 249)	16 931	(3 069)	213 479
Усього узгодження зобов'язань, які виникають від фінансової діяльності	229 737	(13 871)	(16 249)	16 931	(3 069)	213 479

15 Інші залучені кошти (продовження)

Зміни у зобов'язаннях Групи, які виникають у результаті фінансової діяльності, включно з грошовими та негрошовими змінами за 2017 рік.

	Залишок на початок періоду	Надходження / (погашення) від руху грошових коштів	Негрошові зміни			Залишок на кінець періоду
			Виплата процентів	Процентні витрати	Курсові різниці	
Інші залучені кошти	41 367	190 495	(12 380)	3 289	6 966	229 737
Усього узгодження зобов'язань, які виникають від фінансової діяльності	41 367	190 495	(12 380)	3 289	6 966	229 737

Група повинна дотримуватись певних фінансових показників, які стосуються її інших залучених коштів. Недотримання цих фінансових показників може призвести до негативних наслідків для Групи, серед яких вимога дострокового повернення коштів позичальником на розсуд кредитора.

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років Група дотримувалася фінансових показників, які встановлені договорами щодо інших залучених коштів.

16 Інші фінансові та нефінансові зобов'язання

У тисячах гривень	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Кредиторська заборгованість з придбання активів та послуг	16 493	337
Розрахунки з клієнтами	14 993	6 299
Нараховані витрати за послуги	2 501	12 543
Резерви за фінансовими зобов'язаннями	601	-
Кредиторська заборгованість за розрахунками за переказами	211	439
Похідні фінансові інструменти з негативною справедливою вартістю	-	544
Інші фінансові зобов'язання	2 896	1 775
Всього інших фінансових зобов'язань	37 695	21 937
Нараховані витрати на виплати працівникам	20 059	14 939
Суми до сплати до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	4 744	5 741
Податки до сплати, крім податку на прибуток	2 602	6 517
Інші нараховані витрати	3 156	2 485
Всього інших зобов'язань	30 561	29 682
Всього інших фінансових та нефінансових зобов'язань	68 256	51 619

17 Субординований борг

У тисячах гривень	Валюта	Строк погашення	Номінальна ставка %	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Субординований борг, отриманий від пов'язаної сторони-фізичної особи	Долар США	30 листопада 2025 року	8	50 014	50 168
Субординований борг, отриманий від пов'язаної сторони-фізичної особи	Долар США	6 вересня 2024 року	6	57 814	-
Всього субординований борг				107 828	50 168

У вересні 2018 року була укладена нова угода на залучення субординованого боргу від пов'язаної сторони – фізичної особи номінованого у доларах США у сумі 2 000 тисячі доларів США строком до вересня 2024 року (Примітка 30). За оцінками керівництва Банку, процентна ставка за подібними валютними контрактами на дату визнання складала 5,3%. Збиток від залучення коштів в доларах США був визнаний у складі капіталу у сумі 2 370 тисяч гривень (у 2017 році – прибуток в сумі 2 450 тисяч гривень). Див. Примітку 30.

18 Акціонерний капітал

У тисячах гривень, крім кількості акцій	Затвер- джений статут- ний капітал	Неспла- чений статут- ний капітал	Спла- чений капітал	Викуп- лені акції	Кількість виpusчених акцій	Статут- ний капітал	Емісій- ний дохід	Всього акціо- нерного капіталу та емісійно- го доходу
На 1 січня 2017 р.	100 000	(61 037)	38 963	(26 432)	12 531 212	11 470	86 944	98 414
Акції викуплені		-	-	-	(713 716)	(714)	(13 342)	(14 056)
Емісійні витрати	-	-	-	-	-	-	(47)	(47)
На 31 грудня 2017 р.	100 000	(61 037)	38 963	(27 145)	11 817 496	10 756	73 555	84 311
Акції викуплені	-	-	-	-	(541 582)	(542)	(10 594)	(11 136)
Емісійні витрати	-	-	-	-	-	-	(44)	(44)
Коригування суми статутного капіталу	-	-	-	-	-	1 062	(1 062)	-
На 31 грудня 2018 р.	100 000	(61 037)	38 963	(27 687)	11 275 914	11 276	61 855	73 131

Затверджений до випуску статутний капітал поділений на 100 000 000 простих іменних акцій номінальною вартістю 1 гривня за акцію.

У 2018 та 2017 роках дивіденти не оголошувались та не сплачувались.

19 Процентні доходи та витрати

У тисячах гривень	2018 рік	2017 рік
Процентні доходи		
Кредити та аванси юридичним особам	860 008	813 679
Інвестиційні цінні папери за амортизованою вартістю	105 030	-
Заборгованість інших банків	17 816	7 797
Кредити та аванси фізичним особам	8 030	6 144
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	2 748	51 915
Всього процентних доходів	993 632	879 535
Процентні витрати		
Поточні/розрахункові рахунки	190 558	169 904
Строкові депозити фізичних осіб	100 051	114 821
Заборгованість перед іншими банками	63 114	51 056
Строкові депозити юридичних осіб	38 303	27 014
Інші залучені кошти	16 930	3 289
Субординований борг	5 859	4 923
Всього процентних витрат	414 815	371 007
Чисті процентні доходи	578 817	508 528

20 Доходи та витрати за послугами та комісійними

У тисячах гривень	2018 рік	2017 рік
Доходи за послугами та комісійними		
- Розрахунково-касове обслуговування	288 499	205 298
- Придбання та продаж іноземної валюти	75 035	53 493
- Гарантії надані	17 700	16 880
- Операції кредитування	13 062	4 659
- За використання сейфів	6 194	4 250
- Інкасація	5 176	4 230
- Інше	1 902	1 827
Всього доходів за послугами та комісійними	407 568	290 637
Витрати за послугами та комісійними		
- Комісійні за розрахункове обслуговування	130 832	90 029
- Комісійні за прийом платежів	17 167	13 508
- Інше	922	454
Всього витрат за послугами та комісійними	148 921	103 991
Чистий дохід за послугами та комісійними	258 647	186 646

21 Інший операційний дохід

У тисячах гривень	2018 рік	2017 рік
Дохід від Мастер Кард за впровадження спільної маркетингової програми	20 910	20 823
Інше	4 233	1 003
Всього іншого операційного доходу	25 143	21 826

22 Витрати, пов'язані з персоналом

Станом на 31 грудня 2018 року сума витрат, пов'язаних з персоналом складала 326 737 тисяч гривень (на 31 грудня 2017 року – 230 835 тисяч гривень).

До складу витрат, пов'язаних з персоналом включений єдиний соціальний внесок у сумі 37 068 тисяч гривень (на 31 грудня 2017 року – у сумі 26 514 тисяч гривень).

23 Адміністративні та інші операційні витрати

У тисячах гривень	2018 рік	2017 рік
Роялті	66 205	47 427
Витрати на утримання приміщень та обладнання	64 012	46 239
Витрати на оперативну оренду приміщень та обладнання	57 302	46 206
Витрати на зв'язок, пошту та інформаційні системи	43 028	34 942
Рекламні та маркетингові послуги	22 169	16 181
Внески до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	19 072	24 294
Професійні послуги	15 677	3 157
Охоронні послуги	6 947	4 790
Витрати на відрядження	6 273	3 683
Комунальні послуги	4 994	3 855
Інші податки та обов'язкові платежі, крім податку на прибуток	4 288	4 311
Інше	20 097	22 348
Всього адміністративних та інших операційних витрат	330 064	257 433

До складу роялті включені щомісячні платежі за використання торговельної марки «Власний рахунок» пов'язаній стороні – компанії під контролем основних акціонерів Банку (див. Примітку 30) загальною сумою 62 956 тисяч гривень (у 2017 році – у сумі 43 325 тисяч гривень).

24 Податок на прибуток

(а) Компоненти витрат з податку на прибуток

Витрати з податку на прибуток, відображені у складі прибутку або збитку за рік, складаються з таких компонентів:

У тисячах гривень	2018 рік	2017 рік
Поточний податок	24 614	22 035
Відстрочений податок	(1 171)	(3 673)
Витрати з податку на прибуток за рік	23 443	18 362

(б) Вивірення податкових витрат та прибутку чи збитку, помноженого на ставку оподаткування

Доходи Групи у 2018 році оподатковувались податком на прибуток за ставкою 18% (у 2017 році – 18%). Вивірення очікуваних та фактичних податкових витрат наведено нижче.

У тисячах гривень	2018 рік	2017 рік
Прибуток до оподаткування	160 056	106 140
Теоретична сума оподаткування за встановленою законом ставкою податку	26 198	18 149
Податковий ефект статей, які не вираховуються для цілей оподаткування або не включаються до оподатковуваної суми:		
- витрати, що не включаються до валових витрат	(317)	216
- витрати, не визнані у фінансовому обліку	-	(3)
- податковий ефект Перехідних Положень Податкового Кодексу *	(2 438)	-
- податковий вплив інших постійних різниць	(2 612)	(956)
Витрати з податку на прибуток за рік	23 443	18 362

* У 2018 році Верховна Рада України прийняла зміни до Податкового Кодексу України. Податковий ефект Перехідних Положень Податкового Кодексу полягає в наступному:

- позитивна різниця (яка була відображена в 1 кварталі 2018 року через рахунки обліку капіталу Банку) між відкоригованим розміром резервів за активами (у тому числі групами активів), розрахованими станом на початок 2018 року відповідно до вимог МСФЗ 9, та розміром резервів, сформованих у зв'язку зі зменшенням корисності активів відповідно до вимог МСБО 39 зменшує фінансовий результат до оподаткування на 13 876 тисяч гривень, податковий ефект склав 2 498 тисяч гривень.

(в) Відстрочені податки, проаналізовані за видами тимчасових різниць

Відмінності між правилами оподаткування в Україні і правилами МСФЗ призводять до виникнення певних тимчасових різниць між балансовою вартістю активів та зобов'язань для цілей фінансового звітування та їхньою податковою базою. Податковий вплив зміни цих тимчасових різниць, показаний нижче, обліковується за ставкою 18% (у 2017 році – 18%).

У тисячах гривень	1 січня 2018 р.	Кредитовано/ (віднесено) на прибуток чи збиток	Віднесено безпосе- редньо на капітал	31 грудня 2018 р.
Податковий ефект тимчасових різниць, які зменшують/ (збільшують) суму оподаткування				
Приміщення та обладнання	3 534	1 216	-	4 750
Нараховані витрати	68	(45)	-	23
Інше	(31)	-	31	-
Чистий відстрочений податковий актив/ (зобов'язання)	3 571	1 171	31	4 773
Визнаний відстрочений податковий актив	3 602	1 171	-	4 773
Визнане відстрочене податкове зобов'язання	(31)	-	31	-
Чистий відстрочений податковий актив/ (зобов'язання)	3 571	1 171	31	4 773

24 Податок на прибуток (продовження)

Податковий ефект змін тимчасових різниць у 2017 році показаний далі.

У тисячах гривень	1 січня 2017 р.	Кредитовано/ (віднесено) на прибуток чи збиток	Віднесено безпосе- редньо на капітал	31 грудня 2017 р.
Податковий ефект тимчасових різниць, які зменшують/(збільшують) суму оподаткування				
Резерв на знецінення кредитів	(1 412)	1 412	-	-
Приміщення та обладнання	1 189	2 345	-	3 534
Нараховані витрати	152	(84)	-	68
Інше	23	-	(54)	(31)
Чистий відстрочений податковий актив/ (зобов'язання)	(48)	3 673	(54)	3 571
Визнаний відстрочений податковий актив	1 364	2 261	(23)	3 602
Визнане відстрочене податкове зобов'язання	(1 412)	1 412	(31)	(31)
Чистий відстрочений податковий актив/ (зобов'язання)	(48)	3 673	(54)	3 571

25 Управління фінансовими ризиками

Управління ризиками Групи здійснюється стосовно фінансових ризиків, операційного та комплаєнс-ризиків. Фінансові ризики складаються з ринкового ризику (який включає валютний ризик, ризик процентної ставки та інший ціновий ризик), кредитного ризику та ризику ліквідності. Основними цілями управління фінансовими ризиками є визначення лімітів ризику й нагляд за тим, щоб ці ліміти не перевищувалися.

Група здійснює комплексне управління ризиками та їх оцінку згідно з політикою Групи, яка щороку переглядається та затверджується Правлінням. Управління операційними та юридичними ризиками має на меті забезпечення належного функціонування внутрішніх процедур та політики, що спрямовані на мінімізацію цих ризиків.

Функції управління ризиками виконує Наглядова рада, Правління, Комітет з управління активами та пасивами (КУАП), Кредитний комітет (операції з юридичними та фізичними особами та операції на міжбанківському ринку) та Тарифний комітет.

Наглядова рада має максимальні повноваження з управління ризиками та уповноважена статуту Групи затверджувати всі види операцій від імені Групи, включаючи операції, що виходять за межі компетенції Правління та інших органів управління Групи (КУАП, Тарифного та Кредитних комітетів).

Правління несе загальну відповідальність за діяльність Групи, в тому числі у сфері управління ризиками. Свої повноваження із загального управління активами, пасивами та ризиками Правління делегує КУАП, Кредитному та Тарифному комітетам.

КУАП координує роботу всіх структурних підрозділів Групи з метою реалізації стратегій з управління активами і пасивами, оптимізації структури активно-пасивних операцій, повного та ефективного використання залучених кредитних ресурсів Групи, мінімізації ризиків та забезпечення достатнього рівня прибутковості. КУАП здійснює управління валютним ризиком, ризиком процентної ставки, ризиками, пов'язаними з портфелями цінних паперів та кредитів, а також ризиком ліквідності.

Кредитні комітети приймають та затверджують рішення щодо кредитних операцій у межах своїх повноважень, щодо інших питань, пов'язаних з кредитуванням юридичних та фізичних осіб, визначають ліміти за операціями на міжбанківському ринку (валютному та грошовому ринку), приймають рішення щодо формування резервів на покриття можливих втрат за активними операціями Групи.

25 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Якщо сума кредитної операції або загальна сума заборгованості клієнта (групи пов'язаних осіб) перед Групою, з урахуванням усіх позабалансових зобов'язань, виданих Групою щодо цього клієнта (групи пов'язаних осіб), а також операції щодо відступлення/придбання права вимоги за кредитним договором перевищує 10% регулятивного капіталу Банку, рішення щодо проведення операції підлягає затвердженню Правління Банку та Наглядовою радою Банку.

Рішення про надання Групою кредиту, позики, гарантії чи поручительства пов'язаним з Групою особам (крім банків) у сумі, що перевищує 1% від регулятивного капіталу Банку (фізичній особі) або 3% від регулятивного капіталу Банку (юридичній особі), приймається Правлінням Банку шляхом таємного голосування більшістю у 2/3 голосів за присутності щонайменше половини членів цього органу без участі зацікавленої особи.

Тарифний комітет Групи діє з метою забезпечення додаткових заходів з управління ризиками та проведення оптимальної тарифної політики щодо банківських продуктів та послуг, які надаються клієнтам Групи. В межах своєї компетенції Тарифний комітет проводить щомісячний аналіз співвідношення собівартості послуг та ринкової конкурентоспроможності діючих тарифів Групи, а також є відповідальним за політику Групи з питань операційних доходів.

Протягом 2018 року змін в політиці управління ризиками не відбулося за винятком змін у зв'язку з впровадженням МСФЗ 9 «Фінансові інструменти».

Кредитний ризик. Кредитний ризик являє собою ризик фінансового збитку для Групи в результаті невиконання позичальником чи контрагентом свого зобов'язання. Кредитний ризик виникає, головним чином, у зв'язку з кредитами, наданими авансами та інвестиційними цінними паперами. Для цілей звітності з управління ризиками Група розглядає та консолідує всі елементи кредитного ризику (такі як ризик невиконання своїх зобов'язань окремими позичальниками та контрагентами, а також ризики, властиві певним країнам та галузям). Система управління кредитним ризиком в Групі забезпечує своєчасне та адекватне виявлення, вимірювання, моніторинг, звітування, контроль і пом'якшення кредитного ризику як на індивідуальній так і на портфельній основі.

Під час надання та супроводження позабалансових зобов'язань з кредитування (зобов'язання по невикористаних кредитах, акредитивах) та гарантії Група використовує такі ж процедури розгляду, затвердження та супроводження, що і для наданих кредитів.

Процес управління кредитним ризиком визначено у наступних внутрішніх документах Групи: Стратегії управління ризиками, Політиці управління кредитним ризиком, а також методиках і регламентах, що визначають порядок оцінки рівня кредитного ризику фінансових інструментів та очікуваних кредитних збитків.

Основними принципами, що застосовуються в процесі управління кредитними ризиками є:

- оцінка фінансового стану контрагента Групи на етапі розгляду питання щодо прийняття рішення з кредитування;
- оцінка фінансового стану позичальника Групи протягом періоду кредитування;
- оцінка умов здійснення кредитної операції, в тому числі забезпечення;
- розрахунок та встановлення лімітів кредитування позичальників/груп пов'язаних контрагентів Групи;
- акредитація незалежних оцінювачів заставленого майна позичальників Групи;
- регулярний моніторинг наявності та стану предметів забезпечення;
- оцінка ризиків кредитного портфелю Групи;
- регулярна управлінська звітність.
- процес управління кредитним ризиком в Групі передбачає наступні етапи:
- ідентифікація ризиків – визначення джерел ризиків;
- оцінка ризиків – визначення та оцінка величини виявлених ризиків;
- контроль над ризиком – встановлення обмежень щодо величини прийнятних ризиків;
- моніторинг ризиків – процес постійного спостереження за джерелами ризику.

25 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Група здійснює управління кредитним ризиком шляхом встановлення лімітів суми ризику, що виникає у зв'язку з одним позичальником або групою позичальників. Ці ліміти визначаються на основі рекомендацій, підготовлених Управлінням ризиками, та затверджуються відповідним Кредитним комітетом у межах системи управління ризиками, пов'язаними з кредитним портфелем.

Для мінімізації кредитного ризику Група також використовує заставу та інші види забезпечення.

Рішення щодо здійснення активних операцій з великими корпоративними клієнтами здійснюється кредитним комітетом Групи.

Приймаючи рішення про надання кредитів, Група оцінює потенційних позичальників на основі їх фінансового стану, кредитної історії, а також рівня ризику, пов'язаного з наданням кредиту конкретному позичальнику.

При оцінці ризиків та прийнятті рішень щодо надання кредиту конкретному позичальнику-юридичній особі або фізичній особі-підприємцю, що отримує кредит на ведення підприємницької діяльності, Група бере до уваги фінансовий стан, кредитоспроможність та платоспроможність позичальника, аналіз ринку, ризику, пов'язані із галуззю, в якій позичальник здійснює свою господарську діяльність та ринкові позиції бізнесу позичальника, а також такі фактори, як якість його менеджменту, географічне місцезнаходження, рівень концентрації постачальників/клієнтів, боргове навантаження, ліквідність та достатність запропонованої застави з точки зору кредитного ризику.

Оцінка концентрації кредитних ризиків здійснюється за портфелем активних операцій в цілому, а також в розрізі його окремих складових. Правлінням Групи затверджено обмеження (ліміти) щодо проведення активних операцій по галузях економіки, ряду кредитних продуктів. Станом на 31 грудня 2018 року всі кредитні операції здійснено у межах встановлених лімітів.

Оцінка очікуваних кредитних збитків за фінансовими активами. Оцінка кредитного ризику для цілей управління ризиками є комплексною і вимагає використання певної моделі, оскільки експозиція кредитного ризику змінюється залежно від змін ринкових умов, очікуваних грошових потоків і часу. Група оцінює кредитний ризик, використовуючи ймовірність дефолту (PD), експозицію під ризиком (EAD) та збиток від дефолту (LGD). Оцінка здійснюється як з урахуванням вимог Національного банку України, так і з урахуванням вимог МСФЗ. Згідно вимог МСФЗ 9 Група формує резерви на покриття очікуваних кредитних збитків.

Відповідно до вимог МСФЗ 9 оцінка зменшення корисності здійснюється на основі моделі очікуваних кредитних збитків (далі – «модель знецінення»), і замінює модель понесених втрат згідно вимог МСБО 39.

Модель оцінки очікуваних кредитних збитків застосовується до наступних фінансових інструментів, що не оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток:

- Грошові кошти та їх еквіваленти;
- Залишки на рахунках у НБУ;
- Заборгованість інших банків;
- Кредити та аванси клієнтам;
- Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід;
- Інвестиційні цінні папери за амортизованою вартістю;
- Інші фінансові активи;
- Зобов'язання з надання позик і зобов'язання за договорами фінансової гарантії.

25 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Загальна модель знецінення включає два підходи, на підставі яких здійснюється оцінка очікуваних кредитних збитків:

- очікувані кредитні збитки за весь строк дії фінансового інструмента (це очікувані кредитні збитки, що виникають внаслідок суттєвого підвищення кредитного ризику за фінансовим інструментом або при настанні можливих подій дефолту протягом усього очікуваного строку дії фінансового інструмента); і
- очікувані кредитні збитки протягом 12 місяців (визначаються як частина очікуваних кредитних збитків за весь строк дії фінансового інструменту відповідно до подій дефолту, можливих протягом 12 місяців після звітної дати).

МСФЗ 9 передбачає «Три-етапну» (3-Stages) модель знецінення, яка базується на зміні кредитної якості кредитів з моменту первісної оцінки, як зазначено нижче:

- Етап (стадія) 1 охоплює фінансові активи, за якими не відбулося суттєвого збільшення кредитного ризику після первісного визнання та події дефолту, або фінансові активи із низьким рівнем кредитного ризику на звітну дату. Для таких активів визнаються очікувані кредитні збитки протягом 12 місяців.
- Етап (стадія) 2 охоплює фінансові активи, за якими відбулося суттєве збільшення кредитного ризику після первісного визнання та не настала подія дефолту. Для таких активів визнаються очікувані кредитні збитки на весь строк їх дії.
- Етап (стадія) 3 охоплює фінансові активи, за якими настала подія дефолту на звітну дату. Для таких активів визнаються очікувані кредитні збитки за весь строк їх дії, а визнання процентних доходів здійснюється за чистою балансовою вартістю (за вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків). Ці активи вважаються кредитно-знеціненими.

«Три-етапна» модель не застосовується щодо придбаних або створених знецінених фінансових активів (далі – «РОСІ-активи»). Придбані або створені знецінені фінансові активи – це ті фінансові активи, що є кредитно-знеціненими на дату первісного визнання. Розрахунок очікуваних кредитних збитків для РОСІ-активів відбувається на індивідуальній основі. Придбані або створені РОСІ-активи первісно визнаються за справедливою вартістю. Очікувані кредитні збитки за весь строк дії таких фінансових активів включаються до очікуваних потоків грошових коштів під час розрахунку ефективної процентної ставки на момент первісного визнання. Ефективна процентна ставка для визнання процентів протягом всього строку дії активу – це ефективна процентна ставка, скоригована на кредитний ризик.

Оцінка очікуваних збитків за цінними паперами (в т.ч. ОВДП) здійснюється в межах загальної моделі знецінення з врахуванням параметрів кредитного ризику.

Під час оцінки того, чи відбулося суттєве збільшення кредитного ризику після первісного визнання, Група враховує як кількісні, так і якісні показники. Якісні показники визначаються окремо в залежності від типу фінансових активів (корпоративні, роздрібні, міжбанківські кредити, цінні папери, фінансова дебіторська заборгованість). Один із якісних критеріїв виконує функцію індикатора «backstop» (кількість днів прострочення). Група використовує спростовне припущення, що кредитний ризик за фінансовим активом суттєво збільшився після первісного визнання, якщо термін прострочки передбачених договором платежів (контрактних платежів) перевищує 30 днів.

Відповідно до вимог МСФЗ 9, під час оцінки очікуваних кредитних збитків за весь строк, має бути врахований параметр відновлення для активів, що вийшли з дефолту (скоригований для відображення фактичного рівня відновлення активу, який повторно набув статусу дефолту). У разі виходу активу з дефолту, модель Групи передбачає відновлення на рівні 100% кожного разу, коли актив виходить з дефолту. У разі повторного набуття активом статусу дефолту, це позначатиме, що він не вийшов зі стану дефолту (не відновився на 100%).

Група використовує індивідуальну та колективну оцінку. Інформація збирається та аналізується індивідуально за окремим фінансовим інструментом у разі, якщо він є суттєвим. У разі, якщо застосування індивідуальної оцінки є недоцільним, Група застосовує колективну оцінку за групою чи підгрупою фінансових інструментів. Група здійснює сегментацію на базі спільних характеристик ризику.

25 Управління фінансовими ризиками (продовження)

В якості вхідної інформації для розрахунку очікуваних кредитних збитків Група використовує внутрішню історичну інформацію щодо дефолтів, отриманого відшкодування у разі дефолту, очікування щодо строку життя фінансових інструментів, строків реалізації застави та інші.

Врахування прогнозової інформації щодо макроекономічних показників. Розрахунок очікуваних кредитних збитків здійснюється з врахуванням очікувань щодо зміни ряду макроекономічних показників. Відбір показників та їх врахування в моделях здійснено з урахуванням результатів аналізу історичної інформації щодо впливу їх змін на рівень кредитного ризику для окремих портфелів за сегментом клієнта та типом продукту.

Прогноз макроекономічних показників розроблений Групою на горизонті прогнозування у три роки з використанням трьох сценаріїв: базового, оптимістичного та песимістичного. При моделюванні прогнозу Групою використано як математичні методи і припущення, так і опубліковані дані щодо майбутніх значень макроекономічних факторів, складені на період до 2021 року Національним банком України, Міністерством економічного розвитку та торгівлі і Міністерством фінансів України, міжнародними фінансовими інституціями.

Група розкриває зміну очікуваних кредитних збитків в розрізі стадій за фінансовими інструментами, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9:

Резерв під очікувані кредитні збитки за заборгованістю інших банків:

У тисячах гривень	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3
1 січня 2018 року	602	-	62
Нові кредити, надані банкам, або кредити, які були придбані	1 383	-	-
Перехід на Стадію 1	-	-	-
Перехід на Стадію 2	-	-	-
Перехід на Стадію 3	(1 483)	-	1 483
Кошти в банках, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(35)	-	-
Списано протягом звітного періоду	-	-	-
Вплив змін в моделях або параметрів ризику	126	-	-
Вплив інших змін (в т.ч. вплив зміни валютних курсів та часткового погашення)	16	-	-
31 грудня 2018 року	609	-	1 545

Резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами та авансами клієнтам:

У тисячах гривень	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Придбані або створені первісно знецінені кредити
1 січня 2018 року	14 755	13 574	217 485	14 733
Нові кредити, надані клієнтам, або кредити, які були придбані	19 143	-	-	(4 339)
Перехід на Стадію 1	618	(618)	-	-
Перехід на Стадію 2	(7 084)	64 565	(57 481)	-
Перехід на Стадію 3	-	(581)	581	-
Кредити, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(6 604)	(10 808)	(7 060)	879
Списано протягом звітного періоду	-	-	(34 722)	(940)
Вплив змін в моделях або параметрів ризику	(1 510)	(1 601)	(1 140)	-
Вплив інших змін (в т.ч. вплив зміни валютних курсів та часткового погашення)	(1 551)	7 953	50 945	(5 586)
31 грудня 2018 року	17 767	72 484	168 608	4 747

25 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Станом на 31 грудня 2018 року року недисконтована сума первісного знецінення за створеними первісно знеціненими кредитами, визнана при їх первісному визнанні, що не включена до складу резервів, становила 24 442 тисячі гривень (на 31 грудня 2017 року – нуль).

Резерв під очікувані кредитні збитки за іншими фінансовими активами:

Зміни резерву під очікувані кредитні збитки для фінансового активу у вигляді розміщеного Групою гарантійного покриття в міжнародних платіжних системах Віза та Мастер Кард протягом звітного року не відбулося. Станом на 31 грудня 2018 сума резерву складає 90 тисяч гривень та оцінюється відповідно до Стадії 1.

Гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів:

У тисячах гривень	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3
1 січня 2018 року	3 641	-	-
Нові гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів, надані клієнтам	140	-	-
Перехід на Стадію 1	-	-	-
Перехід на Стадію 2	(126)	126	-
Перехід на Стадію 3	-	-	-
Гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(1 593)	-	-
Вплив змін в моделях або параметрів ризику	(1 547)	-	-
Вплив інших змін (в т.ч. вплив зміни валютних курсів та часткового погашення)	17	(57)	-
31 грудня 2018 року	532	69	-

Група розкриває зміну валової балансової вартості фінансових інструментів, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9, в розрізі стадій:

Заборгованість інших банків:

У тисячах гривень	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3
1 січня 2018 року	643 131	-	-
Нові кредити, надані банкам, або кредити, які були придбані	45 248	-	-
Перехід на Стадію 1	-	-	-
Перехід на Стадію 2	-	-	-
Перехід на Стадію 3	(26 753)	-	26 753
Кошти в банках, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(507)	-	-
Списано протягом звітного періоду	-	-	-
Зміни через модифікацію, яка не призвела до припинення визнання протягом звітного періоду	-	-	-
Вплив інших змін (в т.ч. вплив зміни валютних курсів та часткового погашення)	(88 846)	-	(25 277)
31 грудня 2018 року	572 273	-	1 476

25 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Кредити, які обліковуються за амортизованою вартістю:

У тисячах гривень	Стадія 1	Стадія 2	Стадія	Придбані або створені первісно знецінені кредити
1 січня 2018 року	4 848 325	281 874	665 880	19 706
Нові кредити, надані клієнтам, або кредити, які були придбані	4 460 430	-	-	80 622
Перехід на Стадію 1	14 171	(14 171)	-	-
Перехід на Стадію 2	(1 053 229)	1 314 996	(261 767)	-
Перехід на Стадію 3	(34 721)	(24 642)	59 363	-
Кредити, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(2 779 908)	(229 509)	(78 628)	(702)
Списано протягом звітного періоду	-	-	(34 721)	(940)
Зміни через модифікацію, яка не призвела до припинення визнання протягом звітного періоду	(17 061)	(7 196)	(3 813)	-
Вплив інших змін (в т.ч. вплив зміни валютних курсів та часткового погашення)	(226 777)	(139 071)	1 027	(838)
31 грудня 2018 року	5 211 230	1 182 281	347 341	97 848

Інші фінансові активи:

Зміни кредитного ризику для фінансового активу у вигляді розміщеного Групою гарантійного покриття в міжнародних платіжних системах Віза та Мастер Кард протягом звітного року не відбулося, валова балансова вартість складає на 31 грудня 2018 року 190 030 тисяч гривень. Даний актив знаходиться на Стадії 1 (очікувані кредитні збитки розраховуються на 12 місяців).

Гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів:

У тисячах гривень	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3
1 січня 2018 року	602 025	135	-
Нові гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів, надані клієнтам	409 091	-	-
Перехід на Стадію 1	-	-	-
Перехід на Стадію 2	(26 964)	26 964	-
Перехід на Стадію 3	(18)	-	18
Гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(373 549)	(135)	-
Зміни через модифікацію, яка не призвела до припинення визнання протягом звітного періоду	-	-	-
Вплив інших змін (в т.ч. вплив зміни валютних курсів та часткового погашення)	4 135	291	(18)
31 грудня 2018 року	614 720	27 255	-

Група не розкриває вплив модифікації за фінансовими активами, які обліковуються за амортизованою вартістю або справедливою вартістю через інший сукупний дохід у вигляді окремої таблиці, оскільки модифікації фінансових активів, що відбулись протягом 2018 року не призвели до переведення модифікованих фінансових активів, очікувані кредитні збитки за якими розраховувались до кінця строку дії, до категорії фінансових активів, очікувані кредитні збитки за якими розраховуються на 12 місяців.

25 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Ризик концентрації. Ризик концентрації визначається Групою як ризик можливих втрат внаслідок концентрації ризику на конкретних інструментах, окремих операціях та галузях економіки.

Аналіз концентрації активів і зобов'язань по валютам, по строкам погашення та за географічною ознакою наданий у відповідних розділах політики управління ризиками.

Ринковий ризик. Група наражається на ринкові ризики, що виникають у зв'язку з відкритими позиціями (а) валют, (б) процентних ставок та (в) інструментів капіталу, які великою мірою залежать від загальних та конкретних ринкових змін. Керівництво встановлює ліміти сум ризику, що може бути прийнятий Групою, та щоденно контролює їх дотримання. Проте застосування такого підходу не запобігає виникненню збитків за межами цих лімітів у випадку більш суттєвих ринкових змін. Загальна відповідальність за управління ринковим ризиком покладена на КУАП.

Валютний ризик. Керівництво визначає ліміти ризиків по валютах та загальний прийнятний рівень ризику за позиціями «овернайт» та протягом дня (контроль здійснюється щоденно). Керівництво контролює валютні позиції Групи відповідно до положень НБУ та внутрішньої політики Групи.

У поданій нижче таблиці наведено концентрацію валютного ризику Групи станом на 31 грудня 2018 року.

У тисячах гривень	На 31 грудня 2018 р.			
	Монетарні фінансові активи	Монетарні фінансові зобов'язання	Похідні фінансові інструменти	Чиста балансова позиція
Гривні	4 745 502	4 068 589	-	676 913
Долари США	3 671 690	3 579 223	(74 128)	18 339
Євро	818 154	901 818	74 128	(9 536)
Інші	9 395	7 265	-	2 130
Всього	9 244 741	8 556 895	-	687 846

У поданій нижче таблиці наведено концентрацію валютного ризику Групи станом на 31 грудня 2017 року.

У тисячах гривень	На 31 грудня 2017 р.			
	Монетарні фінансові активи	Монетарні фінансові зобов'язання	Похідні фінансові інструменти	Чиста балансова позиція
Гривні	4 311 045	3 684 718	-	626 327
Долари США	3 238 249	3 308 963	73 125	2 411
Євро	761 634	727 631	(73 125)	(39 122)
Інші	33 972	31 736	-	2 236
Всього	8 344 900	7 753 048	-	591 852

Наведений вище аналіз включає лише монетарні фінансові активи та зобов'язання.

25 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Аналіз концентрації валютного ризику за зобов'язаннями з кредитування на 31 грудня 2018 року наведений у таблиці:

У тисячах гривень	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти	Всього
Станом на 31 грудня 2018 року:					
Зобов'язання із надання кредитів	48 463	-	-	-	48 463
Гарантії, акредитиви та авалі надані	369 599	210 732	13 559	-	593 890

Аналіз концентрації валютного ризику за зобов'язаннями з кредитування на 31 грудня 2017 року наведений у таблиці:

У тисячах гривень	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти	Всього
Станом на 31 грудня 2017 року:					
Зобов'язання із надання кредитів	38 598	-	-	-	38 598
Гарантії, акредитиви та авалі надані	397 917	136 326	29 758	-	564 001

Нижче в таблиці показано зміну прибутку чи збитку та капіталу до податку на прибуток внаслідок обґрунтовано можливих змін курсів обміну валют на кінець звітного періоду по відношенню до функціональної валюти Групи при незмінності всіх інших змінних характеристик:

У тисячах гривень	На 31 грудня 2018 р.		На 31 грудня 2017 р.	
	Вплив на прибуток чи збиток	Вплив на капітал	Вплив на прибуток чи збиток	Вплив на капітал
Зміцнення долара США на 10% (у 2017 році – зміцнення на 10%)	1 834	1 834	241	241
Послаблення долара США на 5% (у 2017 році – послаблення на 5%)	(917)	(917)	(121)	(121)
Зміцнення євро на 10% (у 2017 році – зміцнення на 10%)	(954)	(954)	(3 912)	(3 912)
Послаблення євро на 5% (у 2017 році – послаблення на 5%)	477	477	1 956	1 956
Зміцнення інших валют на 10% (у 2017 році – зміцнення на 10%)	213	213	224	224
Послаблення інших валют на 5% (у 2017 році – зміцнення на 5%)	(107)	(107)	(112)	(112)

Від'ємна сума у наведеній вище таблиці відображає потенційне зменшення у консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід або у консолідованому звіті про зміни капіталу до податку на прибуток, тоді як додатна сума відображає потенційне збільшення до податку на прибуток.

Ризик був розрахований лише для грошових залишків у валютах, інших ніж функціональна валюта Групи.

Показаний вище вплив курсів валют на прибуток та капітал пов'язаний лише з переоцінкою відкритої валютної позиції та не враховує потенційне зниження кредитної якості активів внаслідок девальвації гривні.

Ризик процентної ставки. Група наражається на ризик у зв'язку із впливом коливань домінуючих рівнів ринкової процентної ставки на її фінансовий стан та грошові потоки. Процентна маржа може збільшуватися в результаті таких змін, але може також зменшуватися або приносити збитки в разі несподіваних змін. Керівництво встановлює ліміти щодо прийнятного рівня невідповідності процентних ставок та здійснює щоденний контроль за дотриманням встановлених лімітів. На практиці керівництво переглядає процентні ставки за активами та зобов'язаннями з урахуванням поточних ринкових умов на основі взаємної домовленості, яка оформлюється додатком до первісного договору, в якому встановлюються нові процентні ставки.

25 Управління фінансовими ризиками (продовження)

КУАП та Кредитні комітети відповідають за управління ризиком процентної ставки, включаючи мінімальні дозволені процентні ставки за кредитами та максимальні процентні ставки за позиковими коштами, у розрізі банківських продуктів, груп клієнтів та контрагентів. Кредитні комітети несуть відповідальність за забезпечення дотримання інструкцій КУАП. Водночас, підрозділи корпоративного бізнесу та індивідуального бізнесу надають КУАП рекомендації зі зміни деяких процентних ставок з урахуванням ринкових умов або виходячи із внутрішніх інтересів Групи. Управління ризиком процентної ставки здійснюється на основі геп-аналізу, в ході якого визначається та аналізується різниця або невідповідність між процентними ставками за активами та зобов'язаннями, чутливими до зміни процентної ставки.

У поданій нижче таблиці наведено концентрацію ризику процентних ставок Групи. До таблиці включено фінансові активи (крім грошових коштів та залишків на рахунках в НБУ) та зобов'язання Групи за балансовими сумами, об'єднані в категорії за строками перегляду процентної ставки відповідно до контракту або строками погашення, залежно від того, що буде раніше:

У тисячах гривень	До запитання та до 1 місяця	1-3 місяці	3-12 місяців	Понад 1 рік	Всього
31 грудня 2018 р.					
Всього фінансових активів	2 013 459	1 438 471	3 350 655	1 348 945	8 151 530
Всього фінансових зобов'язань	(6 112 414)	(951 022)	(1 208 917)	(284 542)	(8 556 895)
Чиста невідповідність процентних ставок на 31 грудня 2018 р.	(4 098 955)	487 449	2 141 738	1 064 403	(405 365)
31 грудня 2017 р.					
Всього фінансових активів	2 856 572	988 685	2 686 979	699 941	7 232 177
Всього фінансових зобов'язань	(5 328 667)	(455 315)	(1 684 380)	(284 686)	(7 753 048)
Чиста невідповідність процентних ставок на 31 грудня 2017 р.	(2 472 095)	533 370	1 002 599	415 255	(520 871)

На кінець 2018 року Група має фінансове зобов'язання з плаваючою процентною ставкою у вигляді інших залучених коштів (Примітка 15).

Станом на 31 грудня 2018 року, якщо процентні ставки на цю дату були б на 100 базисних пунктів нижче (станом на 31 грудня 2017 року: 100 базисних пунктів нижче) при інших незмінних умов, прибуток за рік склав би на 2 135 тисяч гривень (станом на 31 грудня 2017 року: 480 тисяч гривень) більше в основному за рахунок більш низьких процентних витрат за зобов'язаннями зі змінною процентною ставкою. Якщо процентні ставки були б на 100 базисних пунктів вище (станом на 31 грудня 2017 року: 100 базисних пунктів вище) при інших незмінних умов, прибуток за рік склав би на 2 135 тисяч гривень (станом на 31 грудня 2017 року: 480 тисяч гривень) менше, в основному за рахунок більш високих процентних витрат за зобов'язаннями зі змінною процентною ставкою.

25 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Група здійснює моніторинг процентних ставок по фінансових інструментах. Далі у таблиці показані номінальні процентні ставки на основі звітів, які аналізує ключовий управлінський персонал Групи. Позначка «-» у таблиці означає, що Група не має відповідних активів або зобов'язань у відповідній валюті станом на звітну дату:

% річних	2018 рік				2017 рік			
	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти
Активи								
Заборгованість інших банків:								
Кореспондентські рахунки в інших банках	0.0%	1.3%	0.0%	0.0%	0.1%	0.7%	0.0%	0.0%
Кредити та аванси клієнтам:								
Кредити юридичним особам	18.7%	8.8%	6.8%	-	18.1%	9.1%	7.1%	-
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9.5%	-	-	-	14.5%	-	-	-
Інвестиційні цінні папери за амортизованою вартістю	18.0%	7.0%	-	-	-	-	-	-
Зобов'язання								
Заборгованість перед іншими банками:								
Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» інших банків	0.0%	1.9%	4.2%	0.0%	0.0%	2.5%	4.9%	0.0%
Строкові кредити, що отримані	-	5.0%	3.5%	-	-	5.2%	6.9%	-
Поточні рахунки	7.8%	0.6%	0.3%	0.0%	3.7%	1.1%	0.9%	0.0%
Депозити	9.6%	4.8%	3.8%	-	14.6%	5.3%	4.1%	-
Інші залучені кошти	-	7.6%	-	-	-	6.5%	-	-
Субординований борг	-	7.0%	-	-	-	8.0%	-	-

Інший ціновий ризик. У 2018 та 2017 роках Група не наражалася на ризик зміни ціни акцій.

Концентрація географічного ризику. Далі поданий аналіз географічної концентрації фінансових активів та зобов'язань Групи станом на 31 грудня 2018 року:

У тисячах гривень	Україна	Країни ОЕСР	Інші країни	Всього
Фінансові активи				
Грошові кошти	687 255	-	-	687 255
Залишки на рахунках у Національному банку України	405 956	-	-	405 956
Заборгованість інших банків	10 828	559 940	827	571 595
Кредити та аванси клієнтам	6 575 094	-	-	6 575 094
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	98	-	-	98
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення	808 759	-	-	808 759
Інші фінансові активи	195 984	-	-	195 984
Всього фінансових активів	8 683 974	559 940	827	9 244 741
Фінансові зобов'язання				
Заборгованість перед іншими банками	26 999	-	1 028 895	1 055 894
Поточні рахунки	4 988 621	116 314	7 597	5 112 532
Депозити	1 910 682	118 742	43	2 029 467
Інші залучені кошти	-	213 479	-	213 479
Інші фінансові зобов'язання	37 695	-	-	37 695
Субординований борг	107 828	-	-	107 828
Всього фінансових зобов'язань	7 071 825	448 535	1 036 535	8 556 895
Чиста позиція за фінансовими інструментами				
	1 612 149	111 405	(1 035 708)	687 846
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням	568 263	74 090	-	642 353

25 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Фінансові активи, зобов'язання та зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, були класифіковані виходячи з країни, в якій знаходиться контрагент. Грошові кошти у касі були класифіковані відповідно до країни їх фізичного знаходження.

Активи і зобов'язання з країнами ОЕСР переважно включають залишки з контрагентами в США, Німеччині, Великій Британії та Австрії. Активи і зобов'язання з іншими країнами переважно включають залишки з контрагентами в Чорногорії.

Географічний аналіз фінансових активів та зобов'язань Групи станом на 31 грудня 2017 року наведено нижче:

У тисячах гривень	Україна	Країни ОЕСР	Інші країни	Всього
Фінансові активи				
Грошові кошти	598 319	-	-	598 319
Залишки на рахунках у Національному банку України	514 404	-	-	514 404
Заборгованість інших банків	12 657	604 960	25 452	643 069
Кредити та аванси клієнтам	5 567 946	-	-	5 567 946
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	803 080	-	-	803 080
Інвестиційні цінні папери, які утримуються до погашення	27 457	-	-	27 457
Інші фінансові активи	190 625	-	-	190 625
Всього фінансових активів	7 714 488	604 960	25 452	8 344 900
Фінансові зобов'язання				
Заборгованість перед іншими банками	8 967	831	697 349	707 147
Поточні рахунки	4 387 874	17 464	178 318	4 583 656
Депозити	1 965 970	194 433	-	2 160 403
Інші залучені кошти	-	229 737	-	229 737
Інші фінансові зобов'язання	21 937	-	-	21 937
Субординований борг	50 168	-	-	50 168
Всього фінансових зобов'язань	6 434 916	442 465	875 667	7 753 048
Чиста позиція за фінансовими інструментами	1 279 572	162 495	(850 215)	591 852
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням	602 599	-	-	602 599

Ризик ліквідності. Ризик ліквідності – це ризик того, що Група зіткнеться з труднощами при виконанні вимог, пов'язаних з фінансовими зобов'язаннями. Група щодня наражається на ризик у зв'язку з вимогами щодо використання його вільних грошових коштів за депозитами «овернайт», поточними рахунками, депозитами, строк погашення яких настає у найближчому майбутньому, та надання кредитів. Група не тримає грошові ресурси, достатні для покриття всіх цих потреб, оскільки досвід показує, що мінімальний рівень реінвестування коштів, строк погашення яких настає, можна передбачити з високою ймовірністю. Ризиком ліквідності управляє Комітет з управління активами та пасивами.

Група прагне підтримувати стабільну базу фінансування, яка складається переважно з депозитів юридичних та фізичних осіб. Група інвестує кошти у диверсифіковані портфелі ліквідних активів, щоб мати змогу оперативно та безперешкодно виконати непередбачені вимоги щодо ліквідності у ході нормального ведення бізнесу або у непередбачених ситуаціях для того, щоб уникнути неприпустимих збитків або ризику діловій репутації Групи.

Казначейство отримує інформацію про показники ліквідності фінансових активів та зобов'язань і прогнози грошових потоків від інших підрозділів Групи. Казначейство забезпечує наявність адекватного портфеля короткострокових ліквідних активів для підтримання достатнього рівня ліквідності в цілому по Групі.

Група має доступ до диверсифікованої бази фінансування та залучає кошти, використовуючи широкий діапазон інструментів, у тому числі депозити та внески акціонерів в капітал, що підвищує рівень гнучкості фінансування, обмежує залежність від одного джерела фінансування та знижує вартість фінансування в цілому. Керівництво прагне підтримувати рівновагу між безперервністю та гнучкістю фінансування завдяки використанню зобов'язань з діапазоном строків погашення. Депозити клієнтів та банків, як правило, є короткостроковими, та їх більша частина погашається на вимогу. Короткостроковий характер цих депозитів підвищує ризик ліквідності Групи, тому Група управляє цим ризиком, активно застосовуючи конкурентоспроможні тарифи та систематично проводячи моніторинг ринкових тенденцій.

25 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Управління ліквідністю Групи вимагає проведення аналізу рівня ліквідних активів, необхідного для врегулювання зобов'язань при настанні строку їх погашення, забезпечення доступу до різних джерел фінансування, наявності планів у випадку виникнення проблем з фінансуванням та здійснення контролю за відповідністю показників ліквідності нормативним вимогам. Група щоденно розраховує нормативи ліквідності відповідно до вимог Національного банку України. Ці нормативи включають:

- норматив поточної ліквідності на рівні не менше 40%. Станом на 31 грудня 2018 року Група дотримувалась нормативного значення, встановленого НБУ;
- норматив короткострокової ліквідності на рівні не менше 60%. Станом на 31 грудня 2018 року Група дотримувалась нормативного значення, встановленого НБУ.

Казначейство контролює щоденну позицію ліквідності та регулярно проводить стрес-тестування ліквідності за різних сценаріїв, що охоплюють стандартні та більш несприятливі ринкові умови.

У наведеній далі таблиці показаний розподіл зобов'язань станом на 31 грудня 2018 року за договірними строками, що залишилися до погашення. Суми у таблиці показують контрактні недисконтовані грошові потоки, включаючи загальну суму зобов'язань з надання кредитів та фінансових гарантій. Ці недисконтовані грошові потоки відрізняються від сум, відображених у консолідованому звіті про фінансовий стан, оскільки суми у консолідованому звіті про фінансовий стан базуються на дисконтованих грошових потоках. Якщо сума, що підлягає виплаті, не є фіксованою, сума в таблиці визначається виходячи з умов, існуючих станом на кінець звітного періоду. Валютні виплати перераховуються із використанням обмінного курсу спот станом на кінець звітного періоду.

Далі поданий аналіз фінансових зобов'язань за строками погашення станом на 31 грудня 2018 року та 31 грудня 2017 року на основі недисконтованих грошових потоків:

У тисячах гривень	До запитання та до 1 місяця	1-3 місяці	3-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
31 грудня 2018 р.					
Заборгованість перед іншими банками	580 617	453 325	25 043	-	1 058 985
Поточні рахунки	5 112 532	-	-	-	5 112 532
Депозити	379 759	299 083	1 215 902	185 485	2 080 229
Інші залучені кошти	-	3 626	19 412	275 484	298 522
Інші фінансові зобов'язання	37 695	-	-	-	37 695
Субординований борг	646	1 292	5 815	153 233	160 986
Зобов'язання щодо видачі кредитів	48 463	-	-	-	48 463
Зобов'язання за виданими гарантіями	458 062	-	-	-	458 062
Зобов'язання за наданими аваліями	135 828	-	-	-	135 828
Всього потенційних майбутніх виплат за фінансовими зобов'язаннями на 31 грудня 2018 р.	6 753 602	757 326	1 266 172	614 202	9 391 302
31 грудня 2017 р.					
Заборгованість перед іншими банками	587 403	42 951	81 089	-	711 443
Поточні рахунки	4 583 656	-	-	-	4 583 656
Депозити	416 957	197 351	1 404 575	233 523	2 252 406
Інші залучені кошти	-	17 266	10 890	291 430	319 586
Інші фінансові зобов'язання	21 937	-	-	-	21 937
Субординований борг	656	748	3 368	87 208	91 980
Зобов'язання щодо видачі кредитів	3 143	5 211	30 244	-	38 598
Зобов'язання за виданими гарантіями	32 305	11 781	146 924	238 113	429 123
Зобов'язання за наданими аваліями	-	-	134 878	-	134 878
Всього потенційних майбутніх виплат за фінансовими зобов'язаннями на 31 грудня 2017 р.	5 646 057	275 308	1 811 968	850 274	8 583 607

25 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Потреби у ліквідності стосовно виплат за гарантіями є значно нижчими, ніж сума відповідних зобов'язань, розкритих у наведеному вище аналізі за строками, оскільки Група зазвичай не очікує, що кошти за цими зобов'язаннями будуть затребувані третіми особами.

Поточні рахунки та заборгованість перед іншими банками підлягають погашенню на вимогу та були відображені у таблиці вище у категорії «До запитання». При цьому за оцінкою керівництва вимоги щодо отримання коштів з цих рахунків надійдуть значно пізніше.

Депозити відображені у вищевказаному аналізі за строками, що залишились до погашення відповідно до контрактів. Відповідно до змін, внесених у 2015 році до Цивільного кодексу України, фізичні особи мають право вилучати кошти зі строкових депозитів до настання строку погашення виключно у випадках, якщо це передбачено умовами договору банківського строкового вкладу.

Група не використовує наведений вище аналіз за строками погашення без урахування дисконтування для управління ліквідністю. Для цих цілей Група контролює очікувані строки погашення, які показані у наведеній далі таблиці станом на 31 грудня 2018 року:

У тисячах гривень	До запитання та до 1 місяця	1-3 місяці	3-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
Активи					
Грошові кошти	687 255	-	-	-	687 255
Залишки на рахунках у Національному банку України	405 956	-	-	-	405 956
Заборгованість інших банків	571 595	-	-	-	571 595
Кредити та аванси клієнтам	675 100	1 438 471	3 294 529	1 166 994	6 575 094
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	47	-	51	-	98
Інвестиційні цінні папери за амортизованою вартістю	752 684	-	56 075	-	808 759
Інші фінансові активи	5 954	-	-	190 030	195 984
Всього фінансових активів	3 098 591	1 438 471	3 350 655	1 357 024	9 244 741
Зобов'язання					
Заборгованість перед іншими банками	579 705	451 578	24 611	-	1 055 894
Поточні рахунки	5 112 532	-	-	-	5 112 532
Депозити	381 958	285 966	1 184 300	177 243	2 029 467
Інші залучені кошти	-	558	6 654	206 267	213 479
Інші фінансові зобов'язання	37 695	-	-	-	37 695
Субординований борг	523	-	6	107 299	107 828
Всього фінансових зобов'язань	6 112 413	738 102	1 215 571	490 809	8 556 895
Чистий розрив ліквідності за фінансовими інструментами	(3 013 822)	700 369	2 135 084	866 215	687 846
Кумулятивний розрив ліквідності на 31 грудня 2018 року	(3 013 822)	(2 313 453)	(178 369)	687 846	

Група має значну кумулятивну невідповідність строків фінансових активів та зобов'язань строком до 12 місяців. Ця невідповідність ліквідності виникає внаслідок того, що важливим джерелом фінансування Групи станом на 31 грудня 2018 року були кошти клієнтів та міжбанківські депозити до запитання. Значна частина поточних рахунків клієнтів представлена рахунками до запитання, а саме депозитами «до запитання» та поточними рахунками. На думку керівництва, диверсифікація цих рахунків та минулий досвід Групи дозволяє стверджувати, що більша частина депозитів "до запитання", що включаються до поточних рахунків, являють собою довгострокове та стабільне джерело фінансування Групи. Крім того, станом на 31 грудня 2018 року заборгованість перед іншими банками включає кредити та депозити отримані від пов'язаної сторони (компанії під спільним контролем) у сумі 1,028,894 тисячі гривень, які у разі необхідності будуть пролонговані на відповідний термін.

Після звітної дати, у березні 2019 року, Група отримала довгострокове фінансування строком на 9 років у сумі 8 000 тисяч доларів США від міжнародної організації (Примітка 31).

25 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Позиція ліквідності Групи станом на 31 грудня 2017 року показана далі:

У тисячах гривень	До запитання та до 1 місяця	1-3 місяці	3-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
Активи					
Грошові кошти	598 319	-	-	-	598 319
Залишки на рахунках у Національному банку України	514 404	-	-	-	514 404
Заборгованість інших банків	643 069	-	-	-	643 069
Кредити та аванси клієнтам	1 399 994	988 685	2 659 335	519 932	5 567 946
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	802 893	-	187	-	803 080
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення	-	-	27 457	-	27 457
Інші фінансові активи	10 617	-	-	180 008	190 625
Всього фінансових активів	3 969 296	988 685	2 686 979	699 940	8 344 900
Зобов'язання					
Заборгованість перед іншими банками	584 975	42 020	80 152	-	707 147
Поточні рахунки	4 308 986	4 893	250 352	19 425	4 583 656
Депозити	411 970	178 665	1 353 876	215 892	2 160 403
Інші залучені кошти	-	15 393	-	214 344	229 737
Інші фінансові зобов'язання	21 937	-	-	-	21 937
Субординований борг	308	-	-	49 860	50 168
Всього фінансових зобов'язань	5 328 176	240 971	1 684 380	499 521	7 753 048
Чистий розрив ліквідності за фінансовими інструментами	(1 358 880)	747 714	1 002 599	200 419	591 852
Кумулятивний розрив ліквідності на 31 грудня 2017 року	(1 358 880)	(611 166)	391 433	591 852	

Відповідність та/або контрольована невідповідність строків і процентних ставок активів та зобов'язань має фундаментальне значення для керівництва Групи. Повна відповідність не характерна, оскільки операції часто мають різний характер та невизначений термін. Позиція невідповідності потенційно може збільшити прибутковість, але також може збільшити ризик збитків. Строки активів та зобов'язань і спроможність заміни (за прийнятною вартістю) процентних зобов'язань після настання строку їх погашення є важливими чинниками оцінки ліквідності Групи та її реакції на зміни процентної ставки та курсу обміну валют.

26 Управління капіталом

Мета Групи при управлінні капіталом полягає у забезпеченні (i) дотримання вимог до капіталу, встановлених Національним банком України, (ii) спроможності Групи функціонувати як безперервно діюче підприємство. На думку керівництва, загальна сума капіталу, управління яким здійснює Група, дорівнює загальній сумі власного капіталу, показаного у консолідованому звіті про фінансовий стан. Сума капіталу в управлінні станом на 31 грудня 2018 року складала 777 602 тисячі гривень (станом на 31 грудня 2017 року – 672 238 тисяч гривень). Контроль за дотриманням нормативу достатності капіталу, встановленого Національним банком України, здійснюється за допомогою щомісячних звітів, де містяться розрахунки, які перевіряють та підписують Голова Правління і головний бухгалтер Банку. Оцінка інших цілей управління капіталом здійснюється щороку.

Політика Групи передбачає підтримання сильної капітальної бази для формування позитивної ділової репутації Групи серед кредиторів та учасників ринку та майбутньої стабільності бізнесу.

26 Управління капіталом (продовження)

У 2016 році Національний Банк України здійснив діагностичне обстеження і стрес-тестування Банку відповідно до Постанови НБУ №59 від 4 лютого 2016 року «Про здійснення діагностичного обстеження банків». В результаті, в грудні 2016 року Банк подав в НБУ план дій по збільшенню капіталізації (полішення достатності капіталу) на період з 18 жовтня 2016 року по 1 січня 2019 року. Цей план дій був схвалений Регулятором 21 березня 2017 року. У 2018 році Банк виконав зазначений план капіталізації. У 2018 році Регулятор провів оцінку стійкості Банку (стрес-тестування Банку) відповідно до Постанови НБУ №141 від 22 грудня 2017 року «Положення про здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України». Оцінка проводилась НБУ з використанням двох сценаріїв: базового та негативного. За базовим сценарієм Банк не потребує капіталізації. За негативним сценарієм потреба у капіталізації Банку склала 294 мільйони гривень. Для покриття вищезазначеної потреби Банк розробив план реструктуризації та виконав його протягом 2018 року. Станом на 31 грудня 2018 року Банк виконав усі заплановані заходи та отримав погодження НБУ на врахування плану виконаним.

Відповідно до існуючих вимог до капіталу, встановлених Національним банком України, банківські групи повинні підтримувати відношення регулятивного капіталу до активів, зважених з урахуванням ризику (норматив достатності регулятивного капіталу), на рівні, що є вищим за обов'язкове мінімальне значення. Нижче в таблиці показаний регулятивний капітал Групи за даними звіту щодо нормативів банківської групи, поданого Групою до Національного банку України*:

У тисячах гривень	На 31 грудня 2018 року	На 31 грудня 2017 року
Регулятивний капітал ПАТ «БАНК ВОСТОК»	803 767	624 761
Регулятивний капітал ПАТ «ВЕРМОНТ»	243 781	240 718
Відвернення: сума вкладень учасників у статутний капітал інших учасників банківської групи*	(202 000)	(190 570)
Всього регулятивного капіталу банківської групи	845 548	674 909

* відповідно до вимог Постанови Правління Національного банку України № 254 від 20 червня 2012 року, регулятивний капітал кредитно-інвестиційної підгрупи визначається як сума регулятивних капіталів учасників цієї підгрупи за мінусом суми вкладень учасників банківської групи в статутний капітал інших учасників банківської групи та інші фінансові інструменти (додаткові внески акціонерів, субординований борг тощо), що включаються до регулятивного капіталу учасника банківської групи та які не були враховані під час розрахунку регулятивного капіталу учасників банківської групи.

Протягом року Група дотримувалась вимог НБУ щодо розміру регулятивного капіталу банківської групи.

27 Умовні та інші зобов'язання

Судові процедури. В ході нормального ведення бізнесу Група час від часу одержує претензії. Виходячи з власної оцінки, а також внутрішніх професійних консультацій, керівництво вважає, що Група не зазнає суттєвих збитків у результаті судових позовів. Таким чином, у цій консолідованій фінансовій звітності відповідний резерв не створювався.

Податкові зобов'язання. Податкове законодавство України, яке є чинним або по суті набуло чинності станом на кінець звітного періоду, припускає можливість різних тлумачень при застосуванні до операцій та діяльності Групи. У зв'язку з цим податкові позиції, визначені керівництвом, та офіційна документація, що обґрунтовує податкові позиції, можуть бути успішно оскаржені відповідними органами. Українське податкове адміністрування поступово посилюється, у тому числі збільшується ризик перевірок операцій, які не мають чіткої фінансово-господарської мети або які здійснені за участю контрагентів, що не дотримуються вимог податкового законодавства.

27 Умовні та інші зобов'язання (продовження)

Податкові органи України можуть зайняти більш жорстку позицію у своїй інтерпретації законодавства та при проведенні податкових перевірок. У поєднанні з можливим збільшенням зусиль зі збору податків на задоволення потреб бюджету, зазначене вище може призвести до збільшення рівня і частоти перевірок з боку податкових органів. Зокрема, можливо, що операції та діяльність, що не оскаржувалися в минулому, можуть бути оскаржені. В результаті чого можуть бути нараховані значні додаткові податки, пені та штрафи.

Податкові органи можуть перевіряти податкові питання у фінансових періодах протягом трьох календарних років після їх закінчення. За певних обставин перевірка може стосуватися довгих періодів.

Податкове законодавство України не містить чітких вказівок в деяких областях. Час від часу, Група застосовує інтерпретацію таких невизначених областей, що призводить до зниження загальної податкової ставки Групи. Як було зазначено вище, такі податкові позиції можуть піддатися ретельній перевірці. Вплив будь-яких претензій з боку податкових органів не може бути надійно оцінений; однак, він може бути суттєвим для фінансового становища і/або загальних операцій Групи.

З 1 січня 2018 року вступив в силу Закон України №2245-VIII від 7 грудня 2017 року «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень в 2018 році». Дані зміни врегульовують спірні питання щодо створення та використання банківськими установами резервів, створених під знецінення активів, зокрема, з 1 січня 2018 року:

- перевищення розміру резерву банківських та фінансових установ понад ліміт, який розраховувався згідно з Податковим Кодексом України, не збільшує фінансовий результат до оподаткування (застосовуються перехідні правила).
- зменшення (збільшення) фінансового результату до оподаткування на позитивну (від'ємну) різницю (яка відображена через рахунки обліку капіталу банку) між відкоригованим розміром резервів за активами (у тому числі групами активів), розрахованим станом на початок 2018 року відповідно до вимог міжнародних стандартів фінансової звітності, що застосовуватимуться з 2018 року, та розміром резервів, сформованих у зв'язку зі зменшенням корисності активів відповідно до вимог міжнародних стандартів фінансової звітності, які застосовувалися станом на кінець 2017 року.

Капітальні зобов'язання. Станом на 31 грудня 2018 року Група має капітальні зобов'язання, передбачені контрактами, щодо поточного ремонту приміщень на загальну суму 1 107 тисяч гривень та щодо модернізації банкоматів на загальну суму 540 тисяч гривень (у 2017 році – 753 тисячі гривень).

Зобов'язання за оперативною орендою. Якщо Група виступає орендарем, майбутні мінімальні виплати за не скасовуваною оперативною орендою є такими:

У тисячах гривень	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
До 1 року	21 370	19 146
1-5 років	15	2
Всього зобов'язань за оперативною орендою	21 385	19 148

27 Умовні та інші зобов'язання (продовження)

Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням. Головною метою цих інструментів є забезпечення наявності грошових коштів для задоволення фінансових потреб клієнтів.

Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням:

У тисячах гривень	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Гарантії видані	458 062	429 123
Зобов'язання за аваліями	135 828	134 878
Невідкличні зобов'язання з надання кредиту	48 463	38 598
За вирахуванням забезпечення у вигляді грошового депозиту	(41 167)	(17 139)
Всього зобов'язань, пов'язаних з кредитуванням за вирахуванням забезпечення у вигляді грошового депозиту	601 186	585 460

Група має невиконані безвідкличні зобов'язання, пов'язані із наданням кредитів щодо овердрафтів на карткових рахунках фізичних осіб. Всі інші зобов'язання, пов'язані із наданням кредитів, є відкличними. Стосовно кредитного ризику за зобов'язаннями щодо надання кредитів Група наражається на потенційні збитки в загальній сумі невикористаних зобов'язань у разі повної видачі клієнтам невикористаної суми таких кредитів. Проте можлива сума збитків є меншою за загальну суму невикористаних зобов'язань, оскільки виконання більшості зобов'язань щодо надання кредитів залежить від дотримання клієнтами певних кредитних стандартів.

Гарантії, які являють собою безвідкличні забезпечення того, що Група здійснить платежі на користь третіх сторін у випадку невиконання клієнтами своїх зобов'язань, мають той самий кредитний ризик, що й кредити. Загальна сума невикористаних гарантій відповідно до договору не обов'язково являє собою суму грошових коштів, виплата яких знадобиться у майбутньому, оскільки багато з цих зобов'язань можуть виявитися незатребуваними або припиненими до закінчення строку їх чинності.

Активи, передані в заставу, та активи з обмеженням використанням. Група має активи, передані у заставу, та активи з обмеженням використанням з наступною валовою балансовою вартістю:

У тисячах гривень	2018 Активи, передані в заставу	2017 Активи, передані в заставу
Кредити та аванси клієнтам, що передані в якості забезпечення за іншими залученими коштами (до вирахування резерву)	340 892	106 263
Гарантійне покриття в платіжних системах Віза та Мастер Кард (до вирахування резерву)	190 030	180 008
Кошти, розміщені в інших банках, що виступають гарантійним покриттям	41 809	-
Всього	572 731	286 271

Станом на 31 грудня 2018 року валова балансова вартість активів, що передані в якості забезпечення за кредитом отриманим від УОРЛДБІЗНЕС КЕПІТАЛ, ІНК. (Примітка 15), які є забезпеченням виконання зобов'язань складала 340 892 тисячі гривень (у 2017 році – 106 263 тисячі гривень), фактична сума застави, яка має бути передана УОРЛДБІЗНЕС КЕПІТАЛ, ІНК. у разі невиконання зобов'язань станом на 31 грудня 2018 року складала 212 880 тисяч гривень (2017 рік – 106 263 тисячі гривень).

28 Похідні фінансові інструменти

Похідні фінансові інструменти за угодами з іноземною валютою, укладені Групою, в основному використовуються для торгівлі на позабіржовому ринку між професійними учасниками ринку на підставі стандартизованих контрактів. Похідні фінансові інструменти мають потенційно вигідні умови (і є активами) або потенційно невідповідні умови (і є зобов'язаннями) у результаті коливання процентних ставок на ринку, валютних курсів або інших змінних чинників, пов'язаних з цими інструментами. Загальна справедлива вартість похідних фінансових інструментів може час від часу значно змінюватися.

Справедлива вартість похідних фінансових інструментів визначається за форвардним курсом, який розраховується з використанням поточного курсу на ринку СПОТ на дату визначення справедливої вартості; процентних ставок за валютою котирування та за базою котирування на відповідний термін до дати виконання контракту у річному обчисленні; кількості календарних днів, що залишилась до виконання контракту; календарної бази розрахунку процентної ставки за валютою котирування та за базою котирування.

В якості СПОТ-курсу при здійсненні операцій з похідними фінансовими інструментами з купівлі та продажу іноземної валюти за національну валюту Група приймає поточний курс відповідної іноземної валюти до гривні на ринку ФОРЕКС близько 14.00 за київським часом або в перші часи після цього, який застосовується для розрахунків в той самий робочий день, або індикатив НБУ. Курс виражається сумою в гривні за одну одиницю іноземної валюти.

Для визначення СПОТ-курсу при здійсненні операцій з похідними фінансовими інструментами з купівлі та продажу однієї іноземної валюти за іншу іноземну валюту Група використовує поточні курси однієї іноземної валюти до іншої іноземної валюти, які встановлюються за ринковими курсами близько 12.00 за київським часом на міжнародному ринку (згідно даних інформаційної системи REUTERS).

Процентні ставки за валютою котирування та за базою котирування Група визначає наступним чином:

- для Гривні - ставка KIEBOR (Kyiv Interbank Offered Rate) з терміном, що залежить від кількості днів до виконання операції. KIEBOR – середньозважена процентна ставка за міжбанківськими кредитами.
- для іноземної валюти (Долар США, Євро, фунт стерлінгів та ін.) – ставка LIBOR (London Interbank Offered Rate) з терміном, що залежить від кількості днів до виконання операції. LIBOR – середньозважена процентна ставка за міжбанківськими кредитами (оновлюється щодня в 13:30).

Справедлива вартість заборгованості за форвардними контрактами, укладеними Групою, на 31 грудня 2018 року наведено у таблиці нижче. До таблиці включено контракти з датою розрахунків після відповідної звітної дати; суми за цими контрактами показано розгорнуто – до взаємозаліку позицій (та платежів) по кожному контрагенту. Ці контракти мають короткостроковий характер.

У тисячах українських гривень	2018 рік	
	Контракти з позитивною справедливою вартістю	Контракти з негативною справедливою вартістю
СВОП- контракти: справедлива вартість на звітну дату		
- Сума контракту за курсом угоди	-	74 128
- Сума контракту за форвардним курсом	-	74 128
Чиста справедлива вартість СВОП-контрактів (Примітка 16)	-	-

28 Похідні фінансові інструменти (продовження)

Станом на 31 грудня 2017 року заборгованість Банку за форвардними та СВОП-контрактами наведена нижче.

У тисячах українських гривень	2017 рік	
	Контракти з позитивною справедливою вартістю	Контракти з негативною справедливою вартістю
СВОП-контракти: справедлива вартість на звітну дату		
- Сума контракту за курсом угоди	-	73 125
- Сума контракту за форвардним курсом	-	72 581
Чиста справедлива вартість СВОП-контрактів (Примітка 16)	-	(544)

У 2018 році Група відобразила у звітності збиток за похідними фінансовими інструментами у сумі 2 054 тисячі гривень (у 2017 році – збиток у сумі 8 015 тисяч гривень) у Консолідованому звіті про прибутки та збитки та інші сукупні доходи.

29 Справедлива вартість фінансових інструментів

Оцінки справедливої вартості аналізуються за рівнями ієрархії справедливої вартості наступним чином: (i) перший рівень – це оцінки за цінами котирування (без застосування коригувань) на активних ринках для ідентичних активів та зобов'язань; (ii) другий рівень – це методики оцінки з усіма суттєвими параметрами, наявними для спостереження за активами та зобов'язаннями, безпосереднім чином (тобто, ціни), або опосередковано (тобто, визначені на основі цін), та (iii) третій рівень – це оцінки, які не базуються виключно на наявних на ринку даних (тобто, оцінка вимагає значного застосування параметрів, за якими відсутні спостереження).

При класифікації фінансових інструментів із використанням ієрархії справедливої вартості керівництво застосовує професійні судження. Якщо при оцінці справедливої вартості використовуються дані з відкритих ринків, що вимагають значних коригувань, ця оцінка відповідає оцінці за рівнем 3. Значущість даних, використаних при оцінці, визначається у порівнянні з усією оціненою сумою справедливої вартості.

(а) Оцінки справедливої вартості, що застосовуються на повторюваній основі

Оцінки справедливої вартості, що застосовуються на повторюваній основі – це такі оцінки, застосування яких вимагається або дозволяється при відображенні сум у звіті про фінансовий стан на кінець кожного звітного періоду. Їх класифікація за рівнями ієрархії справедливої вартості є наступною:

У тисячах гривень	31 грудня 2018 року			31 грудня 2017 року		
	Рівень 1	Рівень 2	Всього	Рівень 1	Рівень 2	Всього
ФІНАНСОВІ АКТИВИ, ВІДОБРАЖЕНІ ЗА СПРАВЕДЛИВОЮ ВАРТІСТЮ						
<i>Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід</i>						
- Облігації внутрішньої державної позики	98	-	98	1 181	-	1 181
- Депозитні сертифікати НБУ	-	-	-	-	801 899	801 899
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ, ВІДОБРАЖЕНИХ ЗА СПРАВЕДЛИВОЮ ВАРТІСТЮ	98	-	98	1 181	801 899	803 080
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, ВІДОБРАЖЕНІ ЗА СПРАВЕДЛИВОЮ ВАРТІСТЮ						
<i>Похідні фінансові інструменти із негативною справедливою вартістю</i>						
- СВОП-контракти	-	-	-	-	544	544
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ, ВІДОБРАЖЕНИХ ЗА СПРАВЕДЛИВОЮ ВАРТІСТЮ	-	-	-	-	544	544

Станом на 31 грудня 2018 року фінансові інструменти, до яких застосовувалась оцінка справедливої вартості за рівнем 2 відсутні.

29 Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)

Опис методик оцінки справедливої вартості та параметрів, застосованих для оцінки справедливої вартості фінансових інструментів за рівнем 2 станом на 31 грудня 2017 року:

У тисячах гривень	Справедлива вартість	Методика оцінки	Застосовані параметри
ФІНАНСОВІ АКТИВИ, ВІДОБРАЖЕНІ ЗА СПРАВЕДЛИВОЮ ВАРТІСТЮ			
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу			
Депозитні сертифікати НБУ	801 899	Дисконтовані грошові потоки	Ринкові % ставки
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ, ВІДОБРАЖЕНИХ ЗА СПРАВЕДЛИВОЮ ВАРТІСТЮ	801 899		

Протягом 2018 та 2017 років не було змін у методиках оцінок справедливої вартості, що застосовуються на повторюваній основі для рівня 2.

(б) Оцінки справедливої вартості, що застосовуються на неповторюваній основі

Банк не має відповідних залишків на звітну дату.

(в) Справедлива вартість фінансових інструментів, які не відображаються за справедливою вартістю, але для яких справедлива вартість підлягає розкриттю

Нижче наводиться аналіз справедливої вартості за рівнями ієрархії справедливої вартості та балансова вартість активів та зобов'язань, що не оцінюються по справедливій вартості та справедлива вартість яких на звітну дату відрізняється від балансової. Справедлива вартість інших фінансових активів та зобов'язань, на думку керівництва, суттєво не відрізняється від їх балансової вартості.

У тисячах гривень	31 грудня 2018 року				31 грудня 2017 року			
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Балан-сова вартість	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Балан-сова вартість
ФІНАНСОВІ АКТИВИ								
Кредити та аванси клієнтам за амортизованою вартістю								
Кредити юридичним особам	-	-	6 560 545	6 531 876	-	-	5 521 393	5 540 066
Кредити фізичним особам:								
- споживчі кредити	-	-	22 828	22 849	-	-	8 840	8 897
- кредитними картами	-	-	15 593	15 592	-	-	14 163	14 248
- іпотечні кредити	-	-	2 637	3 889	-	-	3 919	4 126
- кредити на придбання авто	-	-	883	888	-	-	622	609
Інвестиційні цінні папери за амортизованою вартістю								
Депозитні сертифікати НБУ	-	752 688	-	752 684	-	-	-	-
Облігації внутрішньої державної позики	57 868	-	-	56 075	28 067	-	-	27 457
ВСЬОГО	57 868	752 688	6 602 486	7 383 853	28 067	-	5 548 937	5 595 403

29 Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)

Справедлива вартість за рівнями ієрархії та відповідна балансова вартість зобов'язань, які не відображаються за справедливою вартістю, є наступними:

	2018 рік				2017 рік			
У тисячах гривень	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Балан- сова вартість	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Балан- сова вартість
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ								
Депозити								
- депозити юридичних осіб	-	402 743	59 741	479 379	-	440 702	-	439 394
- депозити фізичних осіб	-	460 846	1 098 716	1 550 088	-	1 750 963	-	1 721 009
Субординований борг								
Субординований борг	-	-	100 088	107 828	-	-	66 192	50 168
ВСЬОГО	-	863 589	1 258 545	2 137 295	-	2 191 665	66 192	2 210 571

Справедлива вартість рівня 2 та 3 за ієрархією справедливої вартості була оцінена за допомогою методики дисконтування грошових потоків. Справедлива вартість інструментів з плаваючою ставкою, що не мають котирувань на активному ринку, дорівнює їх балансовій вартості. Справедлива вартість інструментів з фіксованою ставкою, які не мають котирувань на ринку, була визначена на основі розрахункових майбутніх очікуваних грошових потоків, дисконтованих із застосуванням поточних процентних ставок для нових інструментів, що мають подібний кредитний ризик та строк до погашення, який залишився. Справедлива вартість поточних рахунків фізичних та юридичних осіб, на думку керівництва, суттєво не відрізняється від їх балансової вартості.

Для активів Група використовує припущення щодо процентних ставок, за якими контрагенти на даний час могли б отримати нові позики від непов'язаних кредиторів. Для зобов'язань використовується відповідна ставка для Групи. До зобов'язань на вимогу застосовується дисконтування від першої ймовірної дати вимоги щодо сплати.

30 Операції з пов'язаними сторонами

Група надає кредити та аванси, залучає депозити та проводить інші операції з пов'язаними сторонами у ході нормального ведення бізнесу. Як правило, сторони вважаються пов'язаними, якщо вони знаходяться під спільним контролем, або якщо одна з них має можливість контролювати іншу або може мати суттєвий вплив при прийнятті фінансових та управлінських рішень. Під час розгляду кожного випадку відносин, що можуть являти собою відносини між пов'язаними сторонами, увага приділяється суті цих відносин, а не лише їхній юридичній формі. Умови операцій з пов'язаними сторонами визначаються в момент операції. Пов'язаними сторонами є акціонери з суттєвою часткою участі, компанії під контролем основних акціонерів, члени Спостережної ради, члени Правління та їхні близькі родичі.

30 Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

Станом на 31 грудня 2018 року залишки по операціях з пов'язаними сторонами були такими:

У тисячах гривень	Основні акціонери та їх близькі родичі	Компанії під контролем основних акціонерів	Ключовий управлінський персонал та його близькі родичі	Інші пов'язані фізичні особи
<i>Кредити та аванси клієнтам</i>				
Загальна сума кредитів та авансів клієнтам у гривні (процентна ставка за договором: 9,8%-20%)	102	23 995	1 517	-
Резерв під активні операції	-	39	3	-
<i>Кошти банків</i>				
Кошти на вимогу в доларах США (процентна ставка за договором: 1,5%-5,53%)	-	11 712	-	-
Кошти на вимогу в євро (процентна ставка за договором: 5%)	-	16 747	-	-
Кошти на вимогу в фунтах стерлінгів (процентна ставка за договором: 0%)	-	159	-	-
Кошти на вимогу в російських рублях (процентна ставка за договором: 0%)	-	2	-	-
Короткострокові кредити, отримані в доларах США (процентна ставка за договором: 2%-7,9%)	-	393 426	-	-
Короткострокові кредити отримані в євро (процентна ставка за договором: 2%-9,7%)	-	464 044	-	-
Довгострокові депозити, отримані в євро (процентна ставка за договором: 3,7%)	-	142 804	-	-
<i>Кошти клієнтів</i>				
Поточні рахунки в гривнях (процентна ставка за договором: 0%-19,5%)	2 410	142 845	3 125	926
Поточні рахунки в доларах США (процентна ставка за договором: 0%-0,1%)	1 267	5 626	2 044	226
Поточні рахунки в євро (процентна ставка за договором: 0%)	435	3 845	835	844
Поточні рахунки в фунтах стерлінгів (процентна ставка за договором: 0%)	-	-	-	2 262
Строкові депозити в гривнях (процентна ставка за договором: 13%-16%)	50	3 720	982	-
Строкові депозити в доларах США (процентна ставка за договором: 3%-5,5%)	65 584	-	16 957	40 515
Строкові депозити в євро (процентна ставка за договором: 4%)	12 698	-	-	317
Субординований борг в доларах США (процентна ставка за договором 6%-8%)	107 828	-	-	-
Резерв за відпустками	4 268	-	621	-
Інші фінансові та нефінансові активи	-	100	-	-
Інші фінансові та нефінансові зобов'язання	-	6 775	-	-
Зобов'язання із надання кредитів (у тому числі безвідкличні)	40 200	29 700	524	-
Гарантії надані	-	2 215	-	-
Вимоги щодо отримання валюти за валютними своп-контрактами	-	74 128	-	-
Зобов'язання щодо відправлення валюти за валютними своп-контрактами	-	74 128	-	-

Інші пов'язані сторони – фізичні особи, які представлені акціонерами компаній під контролем основних акціонерів, які можуть впливати на бізнес-рішення акціонерів Групи.

Станом на 31 грудня 2018 року у заставі за кредитом, наданим третій стороні, знаходяться майнові права на депозит залучений від пов'язаної з Групою компанії на загальну суму 142 714 тисяч гривень (станом на 31 грудня 2017 року знаходяться майнові права на депозит залучений від пов'язаної з Групою компанії на загальну суму 186 094 тисячі гривень).

30 Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

Нижче наведено доходи та витрати по операціях з пов'язаними сторонами за 2018 рік:

<i>У тисячах гривень</i>	Основні акціонери та їх близькі родичі	Компанії під контролем основних акціонерів	Ключовий управлін- ський персонал та його близькі родичі	Інші пов'язані фізичні особи
Процентні доходи	21	10 768	204	-
Процентні витрати	11 437	106 851	1 242	2 070
Доходи за послугами та комісійними	503	37 587	191	394
Витрати за послугами та комісійними	-	16 845	-	-
Доходи від модифікації та припинення визнання фінансових інструментів	22	4 285	-	46
Витрати від модифікації та припинення визнання фінансових інструментів	31	168	2	-
Витрати на резерви під знецінення кредитів	-	33	3	-
Адміністративні та інші операційні витрати	5 029	70 188	587	-

Винагорода ключового управлінського персоналу за 2018 рік включає короткострокові виплати, що складаються із заробітної плати та преміальних і виплачуються у грошовій формі, у сумі 120 829 тисяч гривень (у 2017 році – 86 261 тисяча гривень). Короткострокові премії підлягають виплаті протягом дванадцяти місяців після закінчення періоду, в якому керівництвом були надані відповідні послуги. Ключовий управлінський персонал – це особи, які мають повноваження та несуть відповідальність, прямо чи опосередковано, за планування, управління та контроль діяльності Групи і включають членів Правління та Наглядової ради.

Нижче наведені загальні суми кредитів, надані пов'язаним сторонам і повернуті ними протягом 2018 року:

<i>У тисячах гривень</i>	Основні акціонери та їх близькі родичі	Компанії під контролем основних акціонерів	Ключовий управлінський персонал та його близькі родичі	Інші пов'язані фізичні особи
Суми, надані пов'язаним сторонам за рік	331	397 466	5 167	5
Суми, повернуті пов'язаними сторонами за рік	(337)	(363 725)	(3 903)	(5)

30 Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

Станом на 31 грудня 2017 року залишки по операціях з пов'язаними сторонами були такими:

У тисячах гривень	Основні акціонери та їх близькі родичі	Компанії під контролем основних акціонерів	Ключовий управлінський персонал та його близькі родичі	Інші пов'язані фізичні особи
Кредити та аванси клієнтам				
Загальна сума кредитів та авансів клієнтам у гривні (процентна ставка)	102	3 176	104	-
Резерв під активні операції	-	1	-	-
Кошти банків				
Кошти на вимогу в доларах США (процентна ставка за договором: 1,5%-5%)	-	4 395	-	-
Кошти на вимогу в євро (процентна ставка за договором: 5%)	-	15 200	-	-
Кошти на вимогу в фунтах стерлінгів (процентна ставка за договором: 0%)	-	115	-	-
Кошти на вимогу в російських рублях (процентна ставка за договором: 0%)	-	31	-	-
Кредити «овернайт», отримані в доларах США (процентна ставка за	-	38 180	-	-
Короткострокові кредити, отримані в доларах США (процентна ставка за договором: 2%-7,6%)	-	319 812	-	-
Короткострокові кредити отримані в євро (процентна ставка за договором: 2%-9,7%)	-	168 091	-	-
Довгострокові депозити, отримані в євро (процентна ставка за договором: 6,4%)	-	151 524	-	-
Кошти клієнтів				
Поточні рахунки в гривнях (процентна ставка за договором: 0%-18%)	5 747	179 948	2 922	429
Поточні рахунки в доларах США (процентна ставка за договором: 0%-9%)	66 886	36 001	7 784	34 747
Поточні рахунки в євро (процентна ставка за договором: 0%-5%)	28 518	1 574	518	862
Поточні рахунки в фунтах стерлінгів (процентна ставка за договором: 0%)	-	-	-	64
Строкові депозити в гривнях (процентна ставка за договором: 11,5%-16%)	9 069	105 065	1 052	-
Строкові депозити в доларах США (процентна ставка за договором: 3%-6%)	-	12 108	11 245	6 971
Строкові депозити в євро (процентна ставка за договором: 0%)	25	-	-	-
Субординований борг в доларах США (процентна ставка за договором 8%)	50 168	-	-	-
Резерв за відпустками	4 051	-	542	-
Інші фінансові та нефінансові активи	1	271	-	-
Інші фінансові та нефінансові зобов'язання	1	4 758	20	3
Зобов'язання із надання кредитів (у тому числі безвідкличні)	50	33 732	202	-
Гарантії надані	-	2 245	-	-
Вимоги щодо отримання валюти за валютними своп-контрактами	-	6 729	-	-
Зобов'язання щодо відправлення валюти за валютними своп-контрактами	-	6 729	-	-

30 Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

Нижче наведено доходи та витрати по операціях з пов'язаними сторонами за 2017 рік:

У тисячах гривень	Основні акціонери та їх близькі родичі	Компанії під контролем основних акціонерів	Ключовий управлінський персонал та його близькі родичі	Інші пов'язані фізичні особи
Процентні доходи	3	2 011	56	-
Процентні витрати	9 363	89 119	1 017	2 440
Доходи за послугами та комісійними	460	28 521	114	413
Витрати за послугами та комісійними	-	13 224	-	-
Адміністративні та інші операційні витрати	2 963	47 634	441	-

Протягом 2017 року було визнано прибуток від пролонгації строку залучених коштів в доларах США у складі капіталу у сумі 2 450 тисяч гривень.

Нижче наведені загальні суми кредитів, надані пов'язаним сторонам і повернуті ними протягом 2017 року:

У тисячах гривень	Основні акціонери та їх близькі родичі	Компанії під контролем основних акціонерів	Ключовий управлінський персонал та його близькі родичі
Суми, надані пов'язаним сторонам за рік	462	88 132	3 219
Суми, повернуті пов'язаними сторонами за рік	(360)	(87 471)	(3 630)

31 Події після дати балансу

У лютому 2019 року Група уклала ще один договір з УОРЛДБІЗНЕС КЕПІТАЛ, ІНК. (WORLDBUSINESS CAPITAL, INC.) США та у березні 2019 року отримав довгостроковий кредит строком на 9 років у сумі 8 000 тисяч доларів США. Основна сума Кредиту погашається шляхом здійснення тридцяти чотирьох чергових платежів на кожен дату платежу, починаючи з 20 грудня 2019 року. Проценти за договором нараховуються на основі 3-місячної ставки LIBOR за доларами США та маржі в розмірі 4,3%. Проценти сплачуються кожні три місяці протягом строку дії договору.

Даний кредит отриманий під гарантії КОРПОРАЦІЇ ЗАРУБІЖНИХ ПРИВАТНИХ ІНВЕСТИЦІЙ (OVERSEAS PRIVATE INVESTMENT CORPORATION), США з метою стимулювання кредитування малого та середнього бізнесу в Україні (при цьому, щонайменше 25% повинно бути направлено на кредитування бізнесу, яким володіють чи управляють жінки).

Рішенням акціонерів Банку від 25 квітня 2019 року було затверджено збільшення статутного капіталу Банку на 115,994 тисячі гривень шляхом підвищення номінальної вартості акцій на 37,74 гривень до загальної вартості 207,94 гривень за одну акцію.